

Yabekbi Pi Awit Dakon Gen

But p̄iso gen

Yabekbi Papia on Gen Bin Tagisi Luk da mandagit unun sanbenek yosok. Luk dagin on papia kisi mandagit. On papiagwan yan koner; Telagi Wup da yabekbi do kosit yopman yomiñakwan Yesu dakon Gen Bin Tagisi “Jerusalem ae Judia ae Samaria yawit, ae yanakwa miktimi miktimi kigit” (1.8 do koki).

Papia Yabekbi da Yesu dakon panmuwukbi Juda amin kabikon da wasanek don madep tanek miktimi miktimi kigit do yosok. Ae Luk da yo kinda nolisak unun yan; Kristo dakon pi gat, ae miñat aminyo Yesu yolgwit dakon egip egip do kalip Pinkop da Israel amin do yan teban tok agit unun bami ton awit.

Yo madep kinda Yabekbi Papia da yosok unun yan; Unun Telagi Wup dakon pi do yosok, unun Pinkop dakon Wupni. Mibiltok Telagi Wup Pentikos bisapmon pandet kabikon pigit. Anek don nandak nandakni pantagap anek tapmim yomgut unun do yosok. Tapmim yomiñakwan wasok tapmimi ton anakwa amin da geni do nandaba bami agit, ae Yesu do nandan gadawit.

On papiakon pandet kabi da miñat aminyokon Yesu dakon Gen Bin Tagisi yawit bisapmon gen dubagisi yawit. Anakwa miñat aminyo morapmi da Gen Bin Tagisi unun yolakwa panmuwukbi si teban tagit.

Papia on da yabekbi morapmi da pi awit unun do yosok. Mani Pita gat Pol gat da pi agimal

uñun do morapmi yosok. Pita uñun Yesu dakon pañdetni kinda. Mani Pol kalip Yesu dima yolgit. Pol mibiltok Kristo dakon pañmuwukbi pabiñ yop do pi tebaisi agit. Mani don Yesu da Pol yañ iban but tobiñ anek pi amini bamisi kinda dagagit. Anek Amin Nwakwari Kabikon Piñkop gen yoyigit.

On papiagwan Luk da Pol da yo morap agit do yañek “nin da agiman” yañ yosok. Nandak nandak amin morapmi da yañ nandan: Luk iyi Pol gat bisap di agipgumal do “nin da agiman” yañ uñun do yosok.

Yabekbi kabi da Jerusalem kokup papmon Yesu dakon gen yoyiñ teñteñawit

(Kilapmi 1.1-8.3)

Yesu da Telagi Wup yipban pisak do yañ teban tok agit

¹⁻² Tiopilas, nak kalip papia kinda mandagim. Uñun papiakon Yesu wasañek pi agit ae Piñkop dakon gen yoyiñ dekgiron da kwen wigigit uñun dakon mibili mandagim. Yesu yabekbi kabini manjigit uñun altan yomiñek Telagi Wup da tapmim imiñakwan pi ani do yoyiñ mudanakwan Piñkop da abidan anan Kwen Kokup wigigit.

³ Mibiltok tepmi madep pañek kimakgit da buñon egip egip aeni abidanek uñun amin kabinikon altan yomgut. Altan yomiñek asi kalugi egisak yañ nandani do yo morapmi agit. Gildat

40 unun gat egek Pinƙop da Amin Kila Asak unun dakon mibili yoyigit.

⁴ Bisap kinda unun gat egek yaŋsi ani do yoyigit, “Ji Jerusalem kokup pap dima yipman detni. Datno da yo dam do yaŋ teban tagit unun abidok do jomjom ani. Nak kalip yo unun do kili dayigim.

⁵ Jon da amin pakbi soŋ yomgut, mani gildat kabisok kinda egek Pinƙop da Telagi Wup soŋ damdisak.”

⁶ Unun bisapmon yabekbi kabini gat muwugek Yesu yaŋ iyiwit, “Amin Tagi, gak abisok Israel amin nin paŋpulanganbi aenin miktimnin kila anek egipneŋ bo dima?”

⁷ Yaŋba yaŋ yoyigit, “Dat da yo morap ak do bisap manjigit unun ji dakon yo dima. Dat da yo morap unun iyi kila asak.

⁸ Mani Telagi Wup jikon piŋban tapmim pakdaŋ. Tapmim paŋek nak dakon gen Jerusalem kokup papmon yaŋ tenŋoni. Ae unudon da Judia kokup morap kisi, ae Samaria miktim kisi, ae miktimi miktimi kisi yaŋ tenŋoni.”

Yesu Kwen Kokup wigigit

(Mk 16.19-20 ae Lk 24.50-53)

⁹ Yesu da gen unun yaŋ mudanakwan, kaŋakwa kwen wigigit. Wigakwan gikwem da wamanakwan aeni dima kawit.

¹⁰ Kwen tebai siŋtaŋakwa unudon gin amin bamori imalni kwakwagi unun da altaŋbal yabekbi kabi gat akgwit.

1:4: Lk 24.49; Jn 14.16-17; Ya 2.33 **1:5:** Mt 3.11 **1:6:** Lk 24.21

1:7: Mk 13.32 **1:8:** Mt 28.19; Lk 24.48

¹¹ Altanek yan yoyigimal, “Galili amin ji nidosi kwen sintanek akgan? Yesu unun abisok Pin kop da abidanban ji depman dek Kwen Kokup wigik. Abisok kanakwa wigik yan gin apjak bisapmon yan da tilagon apdisak.”

Judas dakon kulabikni manjiwit

¹² Yan yoyinbal ileŋ Olip yipmanek tobi Jerusalem kokup papmon kiwit. Ilen Olip unun Jerusalem da kapmatjok tosok.

¹³ Kiŋ altanek yut kwen nani si egipgwiron wigiwit. Amin egipgwit unun mani yan: Pita, Jon, Jems, Andru, Pilip, Tomas, Batolomiu, Matyu, Jems Alpius dakon monji, Saimon Selot da kabikon nani, ae Judas Jems dakon monji.

¹⁴ Unun amin kabi gat ae minat diwari gat ae Yesu dakon menji gat ae padik padikni gat kisi but kalonon da muwugek bisit pi sanbek sanbek awit.

¹⁵ Unun bisapmon amin 120 yan da Yesu nandan gadan imgwit. Pita unun kabikon da pidan agek yan yagit,

¹⁶ “Not kabi, kalipsigwan Telagi Wup da Dewit antagap aban Pin kop da papiakon Judas do gen kinda mandagit unun gen bami ton agit. Judas unun Yesu anoman anyoban obip amin da abidawit.

¹⁷ Judas kalip nin da kabikon ekwan pi kalonji agiman.”

¹⁸ Judas unun yo yokwi agit dakon tomni timigek miktim tim kinda yuman nagit. Unun miktimon

1:11: Mt 26.64; Lk 21.27

1:12: Lk 24.50-53

1:13: Mt 10.2-4

1:16: Kap 41.9

1:18: Mt 27.3-8

Judas da man sulugakwan kok wamiyo kisisi miktimon man mudawit.

¹⁹ Amin morap Jerusalem egipgwit unun dakon gen nandanek unun miktim tim mani Yawi Miktim yan yawit. Iyi da genon da Akeldama yan yawit.

²⁰ Pita da sanbenek gen yan yagit, “Kap Papia madepmon gen kinda yan mandabi:

‘Yut kokupyonikon amin di dima egipdo, isal tosak dosi nandisat.’

Ae unun papiakon gen kinda yan mandabi:

‘Kila amin pi agit unun amin kinda da kulabisak dosi nandisat.’

²¹⁻²² Gen yan tosok do amin kinda kulabigi anroman anen. Jon Telagi Pakbi Sogok Aminon da wasanek Yesu nipman wigigit, ae amin morap nin gat sanbek sanbek egapno Amin Tagi Yesu kin ap agit, unun amin kinda nan kulabik anen. Unun amin dasi nin gat pi anek Yesu kimoron da pidagit unun do yan tenjenok anen.”

²³ Pita da yan yanban amin bamori do yan yongwit, kinda mani Josep unun Basabas yan iyiwit, ae mani kinda Jastus. Ae amin kinda unun mani Matias.

²⁴⁻²⁵ Amin bamot unun manjenek bisit yan awit, “Amin Tagi, gak amin morap dakon but kisi pindak mudosol. Unun bamoron da namn dasi Judas dakon tamo abidanek yabekbi pi asak unun amin noliki. Bupmisi, Judas unun tamoni yipmanek kimak tamo iyi do yan mudanbikon kigit.”

²⁶ Bisit yan anek namn da noman tosak yan do wasok kinda awit. Tip wasok aba Matias da

noman tagit. Noman tanjek yabekbi 11 kabikon sanjbegit.

2

Telagi Wup pigit

¹ Pentikos Bisap Madepmon Yesu nandan gadanjwit amin kabi yut kindakon gin muwugek egipgwit.

² Unjudon gin nandanakwa wuwik madep kinda mirim madep an unun da tilagon Kwen Kokup da pigit. Pin unun yut yikgwiron tugagit.

³ Anjakwan yan pindakgwit: milen asip amin mel yombem da noman tanj wasen ki amin kalon kalon da kwenon yikgwit.

⁴ Anek Telagi Wup da amin kisi morap burikon pigi tugagit. Anek Wup da panpuluganban wasanek gen mibili mibili yawit.

⁵ Unun bisapmon Juda amin di Jerusalem kokup papmon egipgwit. Unun amin miktim morap tanjan kwan unudon da apgwit. Unun amin Pin kop gawak iminek egipgwit.

⁶ Wuwik unun nandanek unun minjat amin kabi madepsi da muwugek amin kalon kalon mirak pan nandaba Yesu nandan gadanjwit amin kabi da iyi da genonsi da gen yawit. Yanba nandanek nandaba njwaknwarisi

⁷ aban yan yawit, "On amin kabi gen yon unun kisi morap Galili amin gin, ma?"

⁸ Kosit nianon da nin dakon gen kalon kalon yon?

9 Nin miŋtımın Patia, Midia, Elam, Mesopotemia, Judia, Kapadosia, Pontus, Esia,

10 Prigia, Pampilia, Isip, ae Libia miŋtım Sairini kokup pap da kapmatjok tosogon amin. Nin Rom amin diwari apguman da idon ekwaman

11 (Juda amin ae amin diwari Juda amin kabikon sanbenbi kisi). Diwari nin Krit amin, ae diwari Arebia amin. Nin kisi morap da nandanapno unun amin kabi da nin da genon da Pinŋkop dakon wasokni masi masimi unun do yanba nandaman.”

12 Amin wuripdak pasalek notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Yo on altanban koman unun dakon mibili nian?”

13 Yan yanakwa amin diwari da jigilak gen yanek yan yawit, “On amin kabi wain kalugi morapmi nan da but upbal an.”

Pita da Pinŋkop dakon gen yaŋit

14 Yanba nandanek Pita notni 11 kabi gat kisi pidan agek gen papmon da amin yan yoyigit, “Juda amin not kabi, ae ji Jerusalem kokup papmon ekwan amin morap, mirak pakyanŋi yopmanakwa yo on altosok unun dakon mibili dayiko nandani.

15 “Ji on amin kabi but upbal an yan nandan, ma? Dimasi! Bisap apmenon wisa dagokdo 9 kilok gin asak. Pakbi teban noknok bisap unun pilindo.

16 Abisok yo on altosok unun kombi amin Joel da unun do kalipsigwan yan yaŋit:

17 ‘Pinŋkop da yan yosok, Mibi gildat kwan tanakwan
Wupno amin morap kisi do tagal yoben.
Anapbo monji gwayosi da kombi gen yokdan.
Ae monji bilagi da dipmin yombem pindatdan.

Ae amin pelan da dipmin pindatdan.

18 Unun bisapmon oman amin kabino minjat ae wili kisi do Wupno tagal yobo unun da kombi gen yokdan.

19 Anakwa kwen binap yo masi masimi unun doliko pindatni.

Ae miktimon wasok tapmimi tonj ako bisap madep unun dakon tilak yanj pindatni.

Yawi ae kindap ae mukwa madep altokdan.

20 Unun bisapmon gildat dabil pilin tuk anakwan kanek yawi dom akdisak.

Yanj anakwan Amin Tagi apjak dakon bisap madep don altosak.

Unun bisap madepmon Amin Tagi dakon tapmim madepni ae tilim madepni unun altokdisak.

21 Unun bisapmon minjat amin morap Amin Tagi da panpulgusak do bisit iyanj unun amin kabi iyi do pankutnosak.’”

22 Pita sanbenek yanj yagit, “Israel amin kabi, ji mirak yopmanek Yesu Nasaret amin do yoko nandabit. Unun amin Pinjkopmon da apgut yanj nandani do Pinjkop da tapmim iminjakwan wasok tapmimi tonj, ae yo masi masimi ae tilak mibili mibili agit. Yo morap agit unun disi kawit.

23 Pinjkop da yanj aben yanj kili nandagit, do amin unun ji da kisiron yipgut. Yipban ji da amin yokwi da kisiron yipba unun da abidanek tilak kindapmon anakba kimakgit.

24 Kimot dakon jigi da amin unun bisap pisipmisok wagil aripmi dima abinj yipmi, do Pinjkop da kimoron nanj aban pidagit.

- 25 Kalip Dewit da Yesu tepmi pasak do yan yagit:
 'Nak Amin Tagi koko nak gat sanbek sanbek egisak.
 Unun nak da kapmatjok egek tapmim
 naminjakwan yo kinda da aripmi dima
 ankwakwalitjak.
- 26 Yan asak, do butno da tagisi anakwan kisik kisik
 gen yosot.
 Ae giptimno Pinjokop da anpulugosak do jomjom
 asat.
- 27 Gak nipbi kimakbi tamokon dima token.
 Telagi amingo dakon giptim anjutnanjaki dima
 miktosak.
- 28 Gak egip egip dakon kosit kili nolinbi kagim.
 Nak gak gat egek kisik kisikgo da butnokon
 pigi tugosak.'
- 29 Not kabi, babiknin Dewit unun dakon mibili
 do asisi dayin tenjenoko. Dewit unun kimakban
 kilisi wayikgwit. Bumjotni dakon tamo abisok on
 kokupmon komanj.
- 30 Mani Dewit unun kombi amin kinda egipgut.
 Pinjokop da yan teban tok gen kinda yan iyigit: 'Gak
 dakon babigo kinda da gak da tamokon kila amin
 madep egipjak.'
- 31 Yo don altoni unun pindagek Kristo kimoron
 da pidosak do kili yagit. Giptimi kimakbi tamokon
 dima tosak ae dima miktosak yan Dewit da kili
 yagit.
- 32 Yesu unun Pinjokop da kimoron nan aban
 pidagit. Nin si kagiman do unun dakon yan
 tenjenok amanj.

³³ Pinƙop da man madep ɪngut da iyi da aminsi tet do yɪkdak. Dat da Telagɪ Wup Monji do ɪben ƴan kili ƴan teban tagit. Do Monji do ɪban uƴun da tagalban yo abisok noman tosok uƴun ji kaƴ nandanƴo aƴ.

³⁴ Dewit iyi Kwen Kokup dima wigigit mani ƴan ƴagit:

‘Amin Tagi da nak dakon Amin Tagino ƴan iyisak,
Gak nak da aminsi tet do yigaki

³⁵ uwalgo dakon tapmim pabɪƴ yopbo gak dakon
piɲbisi egipni.’

³⁶ ƴaƴdo, Israel amin kabi ji ƴaƴsi nandani, Yesu uƴun ji da tilak kindapmon aƴakgwit, mani Pinƙop da uƴun amin yipban Amin Tagi ae Kristo egisak.”

*Amin morapmi da but tobil aƴek telagɪ pakbi
sowit*

³⁷ Pita da gen uƴun ƴaƴban nandaba buri sugaƴba amin da Pita gat yabekbi kabi diwari gat ƴan yoyiwit, “Not kabi, nin abisok niaƴsi ano kilek tosak?”

³⁸ ƴaƴba Pita da ƴan yoyigit, “Ji kalon kalon but tobil aƴek Yesu Kristo da manon telagɪ pakbi soƴakwa Pinƙop da yokwisi wiriritjak. ƴan aƴakwa Pinƙop da but galak do Telagɪ Wup damjak.

³⁹ Pinƙop da Telagɪ Wupni dam do kili ƴan teban tok agit. Ji ae miƴat monjiyosi ae amin dubagikon ekwan, ae amin kisi morap Pinƙop da ƴan yomisak uƴun Telagɪ Wupni damjak.”

⁴⁰ Pita da gen morapmi saƴbenek nawa gen tebaisi ƴan yoyigit, “Ji kaƴ kimotni. Yokwi pakpak kabikon da tobil apba Pinƙop da ji timitjak.”

⁴¹ Unjun gildaron gin amin 3 tausen Pita dakon gen nandaba bami agit. Yan anek telagi pakbi sonjek Yesu da panmuwukbi kabikon sanbewit.

Amin but kalon anek egipgwit

⁴² Panmuwukbi kabi da yabekbi dakon gen nandak do galagi madepsi nandawit. Ae but da notni banjal banjal anek, jap anwa nok do ae bisit ak do sanbek sanbek muwukgwit.

⁴³ Yan anakwa Pin kop da panpuluganban yabekbi kabi da wasok tapmimi ton morapmi aba amin da pindagek pasal kimakgwit.

⁴⁴ Yesu nandan gadan imgwit amin kabi but kalon anek yo kabini kaloni di banjin pan egipgwit.

⁴⁵ Yo kabini gat miktimni gat yopba amin da yuman nanba monej unjun ban bupmi amin panpulugawit.

⁴⁶ Gildari gildari Telagi Yut Madepmon muwukgwit. Ae notni da yutnon muwuk muwuk anek but galagon da not panpulugok dakon kisik kisik anek jap nawit.

⁴⁷ Anek Pin kop an kisinej egipgwit ae amin kisi morap da unjun amin do nandaba tagisi agit. Gildari gildari amin diwari but tobi aban Amin Tagi da yokwikon ban timikban panmuwukbi kabikon sanbenba kabi madepsi agit.

3

Pita da kandap yokwi kindan anmilip agit

¹ Bisap kindakon gildat tobil do anjakwan Pita gat Jon gat bisit agak bisapmon Telagi Yut Madepmon kik do kigimal.

² Kin pindakbal amin kabi kinda da kandap yokwi kinda waman anjapgwit. Unjun amin menji da yan anjalagit. Gildari gildari amin unjun anjabinj Telagi Yut Madep dakon yoma kaga kinda mani Kildani Tagisi unjudon yipman yipman awit. Amin Telagi Yut Madep da nagalgwan pigakwa unjun amin da monen imni do bisit yoyigit.

³ Pita gat Jon gat nagalgwan pigik do anjakwal monen imjil do bisit yoyigit.

⁴ Pita gat Jon gat da amin unjun tebai kanjek Pita da yan iyigit, “Gak nit ninda!” ⁵ Yan iyinban yo di namdamal yan nandanjek tebai pindakgit.

⁶ Yan pindagakwan Pita da iyigit, “Nak monenno mini. Mani yo tan naman unjun tagi gaben. Yesu Kristo Nasaret kokupmon nani unjun da tapmim namgut do gayiko pidan kosit agip!”

⁷ Yan iyinjek kisiri aminsi tet do abidanjek anpulanganban pidagit. Pidanjek unjudon gin kandapni ae banjiyo kisi teban tawit.

⁸ Kandapmi teban tanba wigi man agek wasanjek pilik bamok agit. Yan anjek Pinjop anjisinjek wigi mok mok anek amin bamot gat Telagi Yut Madep da nagalon pigiwit.

⁹ Pigakwa amin morap da kanba pilik bamok anjek Pinjop anjisinban

¹⁰ kanjek nandaba njwakjwarisi aban yan nandawit, “Mao! On amin yoma kaga mani Kildani

Tagisi unjodon yigek amin da monej imni do bisit asak amin oni. Unjun da kilek tak!”

Pita da Telagi Yut Madepmon gen yagit

¹¹ Yan nandanek amin morap timtim yanek abin kanba amin unjun Pita Jonyo timikban akba pindakgwit. Tamo unjun akgwit dakon mani unjun Solomon dakon Yik Nandat Tamo.

¹² Apba pindagek Pita da yan yoyigit, “Israel amin kabi, ji mibili nido tamtam yanek nit tebai nindan? Nit da kilegi do bo nit da tapmimon da on amin wasok ando kilek tak yan nandan? Unjun dimasi!

¹³ Babiknin Abraham, Aisak ae Jekop unjun dakon Pinjop da oman amini Yesu man wukwisi imgut. Unjun amin si anakba kimotjak do ji da uwal da kisiron yipgwit. Pailat da pulugan yipban kisak do nandagit, mani ji da manji iminek si kimotjak do yawit.

¹⁴ Unjun Amin Telagisi ae Kilegisi egipgut, mani ji da manji imgwit. Manji iminek amin dapdap amin kinda jikon yipban opjak do Pailat iyiwit.

¹⁵ Egip egipmon niyin panpan kigik amin unjun ji da anakba kimakgit. Mani Pinjop da kimoron nan aban pidagit. Pidanban kagimak do nit unjun do yan tenjenok amak.

¹⁶ Nit Yesu nandan gadan imamak, do unjun da wasok aban on amin kan nandanjo an unjun abisok kilek tak. Yesu da iyi nandan gadatnit panjeban anakwan unjun nandan gadat da on amin wagisi anmilip aban kilek tak da akban kon.

17 “Asi, not kabî ji gat ae kîla amin kabîsi gat dîma nandan pîsanjek Yesu anjakgwit.

18 Mani kalîp Piŋkop da kombî amin kîsi da gen kagakon da Kristo tepmî pasak do yagît. Do ji da Yesu anjakba gen uŋun bamî tonj agît.

19 Yanjo, ji but tobił anjek Piŋkopmon gadanba yokwisi mudoni.

20 Yan aba Amin Tagî da tapmimni kalugi ji do damjak. Anjek Kristo ji paŋpulgok do anjek manjikbi uŋun damjak. Uŋun mani Yesu.

21 Yesu uŋun Kwen Kokup egek Piŋkop da yo morap paŋkaluk asak uŋun do jomjom asak. Yo morap paŋkaluk aben yan Piŋkop da uŋun do kîli yan teban tagît. Paŋtagap aban telagi kombî amin kabîni da uŋun do kîli yawit.

22 Kalîp Moses da yan yagît:
‘Amin Tagîsi Piŋkop da don ji kabikon amin kînda anjnoman aban kombî amin nak yombem egîpjak.

Uŋun amin da gen morap dayîsak uŋun pakyaŋsi nandani.

23 Genî dîma nandani amin uŋun Piŋkop da kîsisi paŋupbal aban iyî dakon amin kabî gat ae dîma egîpni.’

24 “Kombî amin Samuel gat ae uŋun da buŋon kombî amin morap noman tawit uŋun kîsi da abîsok yo noman tonj uŋun do yan tenjenok awit.

25 Ji kombî amin dakon babî kabîni ekwan. Piŋkop da babîkji gat sanbek sanbek agît do yo morap yom do yagît uŋun ji da timîtni. Piŋkop da Abraham yan iyîgît:

3:17: Lk 23.34; 1Ti 1.13

3:19: Ya 2.38

3:22: GT 18.15,18-19

3:25: WW 22.18

‘Nak da gak dakon babigo yabegek amin miktimi
miktimi ekwan unun gisamikgo tagisi
egipni.’

²⁶ Pinjop da oman monjini anjoman anj mibiltok
ji do yabekban apgut. Ji kisi kalon kalon anpakji
yokwi yopmanek gisami tonj egipni yanj do anjek
yabekgit.”

4

Pita gat Jon gat dam tebanon yopgwit

¹ Pita gat Jon gat amin gen sigin yoyinjakwal
mukwa sogok amin gat Sadyusi amin gat ae Telagi
Yut Madep dakon obip amin dakon mibiltok amin
gat kisi apgwit.

² Abinj nandaba amin bamot da Yesu kimoron da
pidagit ae amin kimakbi yanj gin pidokdanj unun do
yoyinj tenjenagimal. Yanj anjakwal amin bamot do
nandaba yokwi tok awit.

³ Anjek amin bamot timigek gen pikon yop do
nandawit, mani pilin tok do agit do anwa don yanj
nandanek dam teban yutnon yopgwit.

⁴ Mani amin morapmi da amin bamot dakon
gen unun nandanj Yesu nandanj gadanj iminek
panmuwukbi kabikon sanbenba 5 tausen yanj da
tilak agit.

Pita gat Jon gat gen kokwin amin kabikon yopgwit

⁵ Wisa dagokdo Juda amin dakon kila amin
madep gat kila amin gat ae gen teban yoyindet
amin gat kisi Jerusalem kokup papmon muwukg-
wit.

⁶ Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin Anas ae dabini diwari, ae Kaiapas gat Jon ae Aleksanda gat kisi muwukgwit.

⁷ Muwugek Pita gat Jon gat yoyinba inamnikon agakwal yan yoyiwit, “Jil ni tapmimon da yo unun agimal? Ae namin da pi unun anjil do yan mudan damgut?”

⁸ Yanba Pita unun Telagi Wup da burikon pigi tujanban yan yoyigit, “Juda amin dakon kila amin madep ae kila amin yan nandani.

⁹ Nianon da kandap yokwi anmilip agimak unun dakon mibili nandak do yon kan

¹⁰ Ji gat ae Israel amin kabi gat kisi dayiko nandani. Yesu Kristo Nasaret kokupmon nani unun da tapmimon on amin anmilip agimak da ji da dabilon akdak. Ji da Yesu tilak kindapmon anakba kimagit mani Pin kop da kimoron nan aban pidagit.

¹¹ Yesu do tilak gen kinda yan yanbi:

‘Yut agak amin ji da gwak yokwi yan yanek maba kigit.

Unun gwak tip kinda nan tidawit da akdak.’

¹² Nin amin kinda da yokwikon ban aripmi dima timitjak. Yesu iyi da manon gin miktimi miktimi amin ekwan unun tagi timitjak. Pin kop da unun amin kalongin nin do anek yabekban pigit.”

¹³ Yan yanban amin madep da yan nandawit: On amin bamot amin isali, papia yutnon dima yikbi, mani pasol pasoli mini gen tapmimi ton yomal. Yan pindagek but morap nandane on amin kalip Yesu gat egipgwit yan nandan kokwinikgwit.

14 Anek amin kilek tagit unun kisi akba pindagek gen di aeni yoyik do dima nandawit.

15 Anek amin bamot yoyinba gen kokwin tamo yipmanek wanja pigigimal. Pigakwal yanba yok anek yan yawit,

16 “Unun amin bamot niansi anyomne? Unun da wasok tapmimi ton kinda abal Jerusalem amin kisi da nandan do aripmi dima anwasip ane.

17 Mani gen unun aminon dima kin irentosak do yansop an yomno Yesu dakon mibili do aeni dima yonjil.”

18 Yan yanek yoyinba yutnon winbal Yesu da manon gen dima yonjil ae amin dima yoyindetjil do yansop tebaisi an yomgwit.

19 Mani Pita gat Jon gat da gen yan pantobil yomgumal, “Disi kokwinini. Pin kop dakon gen yipmanek ji dakon gen guramitden kan, Pin kop da nandaban kilek tosak bo nian?

20 Nit gen kaganit aripmi dima sopden. Nit yo pindak nandanyo agimak unun dosi yan tentenok akdamak.”

21 Yan yanbal gen kokwin amin da sanbenek but pasol gen diwari yoyinek amin do pasalek yopba kigimal. Amin da wasok agimal unun do Pin kop anksiwit. Do ni jigi nan tagi yomne yan kinda dima nandawit.

22 Amin anmilip agimal unun bilakni 40 yapbi, aripmi dima kilek togi yan nandawit do Pin kop anksiwit.

Parmuwukbi da bisit awit

²³ Pita gat Jon gat gen kokwin yutnon da piŋ dabini kabikon kigimal. Kiŋek mukwa sogok amin dakon amin madep kabi, ae kila amin gat da gen morap yoyiwit unun kisi yoyiŋ mudagimal.

²⁴ Yoyiŋ mudanbal but kalonon da Piŋkop bisit yaŋ iyiwit, “Amin Tagi Tapmim Ami, kundu ae miktim ae tap ae yo morap unjungwan ton unun kisi gak da wasan yopgul.

²⁵ Kalipsigwan nin dakon babiknin gak dakon oman amingo Dewit Telagi Wup da antagap aban gen yaŋ yagit:

‘Amin kabi kabi mibili nido japmisi nandanek iyi do nandaba wukwanek isal dogin yo yokwi ak do gen yaŋ panjeban an?’

²⁶ Kila amin madep miktimi miktimi ekwan unun emat ak do tagap tok an.

Kila amin da Amin Tagi gat ae Kristoni gat pabiŋ yop do muwukgan.’

²⁷ Asisi Erot ae Pontias Pailat, ae Amin Nwakwari Kabi amin, ae Israel amin unun kisi da on kokup papmon telagi oman amingo Yesu gak da pigo asak do manjigil, unun amin abiŋ yip do muwukgwit.

²⁸ Yaŋ anakwa gak tapmingo madep do kalip yo don altoni do nandabi teban tagit unun noman tawit.

²⁹ O Amin Tagi, uwalnin da yo yokwi annim do yon, do panpuluganaki oman amin kabigo nin da pasol pasoli mini teban tanek gengo yaŋ tentenonen.

³⁰ Gak tapmingo yolinkaki sot amin kilek toni. Ae tilak tapmimi ton ae wasok masi masimi unun

telagi oman amingo Yesu unun da manon aki.”

³¹ Bisit anwasip anakwa yut muwukgwit unun kwakwalikgit. Yan aban Telagi Wup da amin kisi da buron pigi tugaŋ yoban Pinƙop dakon gen pasol pasoli mini tapmimi tonŋi yawit.

Amin kisi not paŋpulugok awit

³² Yesu nandaŋ gadaŋ imgwit amin unun kisisi but kalonŋi ae nandak nandak kalonŋi paŋek egipgwit. Amin kinda da yo kabini do unun nak dakon yo yan dima yagit. Yo morapnin unun amin kisin dakon yo yan nandawit.

³³ Aŋek yabekbi kabi da Yesu da kimoron da pidagit unun do tapmimi tonŋi sigin yan tenŋenjawit. Yan anakwa Pinƙop dakon nandaŋ yawotni da bikbiknikon madepsi taŋ yomgut.

³⁴⁻³⁵ Bisap kalon kalon amin miktimni ton ae yutni ton unun amin do yominek moneŋ timik paŋki yabekbi kabi do yoba bupmi amin do kokwinik yomgwit, do bikbiknikon bupmi amin kinda dima egipgut.

³⁶ Unun bisapmon amin kinda egipgut unun mani Josep. Yabekbi kabi da Banabas yan iyiwit. Banabas dakon mibili unun yan: “But paŋteban ak amin.” Unun Liwai amin kinda, kokupni unun Saiprus.

³⁷ Josep unun miktim timni kinda amin do yominek moneŋ timik paŋki yabekbi kabi do yomgut.

5

Ananias gat Sapaira gat dakon gen

¹ Amin kinda egipgut unun mani Ananias. Minjatni dakon mani unun Sapaira. Ananias unun miktim timni kinda amin do yominek monej timikgit.

² Timigek diwari iyi do yopmanjakwan minjatni unun kan nandanjo agit. Anjek kisisi panabisat yan top yoyinek monej diwari gin yabekbi kabi do yomgut.

³ Yan aban Pita da yan iyigit, “Ananias gak nianon da Sunduk do bikbik iminek galaktokni yolal? Gak Telagi Wup do wasip yan iminek miktim dakon monej diwari gaga do yopmal?”

⁴ Gaga dakon miktim galaktokgokon yuman nal. Do monej timal unun gak dakon yo. Unun ban ni yo ak do nandal unun tagi abim. Nianon da nandak nandak yokwi unun pal? Gak amin ban wasip dima yoyisal. Gak Pin kop nan wasip iyisal.”

⁵ Yanban nandane Ananias piligi man kimakgit. Kimakban unun dakon gen bini nandawit amin morap unun madepsi pasalgwit.

⁶ Anakwa monji kabi kinda da abin bumjotni imalna waman anki gapmagwan yipgwit.

⁷ Bisap 3 awa egi mudanakwa minjatni yo morap unun noman tan unun dima nandane apgut.

⁸ Apban Pita da yan iyigit, “Nayinbi nandako. Miktimjil dakon monej timamal on gin?”

Yanban iyigit, “Asi unun gin.”

⁹ Yan yanban Pita da yan iyigit, “Jil nianon da Amin Tagi dakon Wup wasip iyik do but kalon amal? Pindat, amin ego gapmagwan yipman amin

uñun yoma kagakon akgañ. Uñun amín da gakyo kisi wamañ anjikdañ.”

¹⁰ Yañ yanban unudon gin miñat uñun Pita da buron piligi mañ kimakgit. Kimakban monji kabi uñun da abiñ kanba kimakgit kan eni yipgwiron anki yipgwit.

¹¹ Yañ anakwa pañmuwukbi morap gat ae amín diwari gen bin uñun nandawit amín kisi madepsi pasalgwit.

Yabekbi kabi da wasok tapmimi toñ morapmi awit

¹² Yabekbi kabi da miñat aminyo da binapmon tilak tapmimi toñ ae wasok masi masimi morapmi awit. Yesu nandañ gadañ imgwit amín uñun Solomon dakon Yik Nandat Tamo unudon muwuk muwuk awit.

¹³ Anakwa amín diwari pañmuwukbi kabi do nandaba wukwisi agit. Mani uñun gat muwuk egipdo si pasalgwit.

¹⁴ Yañ nandanakwa miñat wiliyo morapmi da Amin Tagi nandañ gadañ iminek pañmuwukbi kabikon sanbewit.

¹⁵ Sanbenakwa yabekbi kabi da wasok tapmimi toñ morapmi aba pindakgwit, do miñat aminyo da sot amín morapmi pañapgwit. Pañabiñ tobaron ae yaliñ poron yopba kosit obakon pakgwit. Yañ nandañek awit: Pita kosit obanañ obiñ kinakwan gildat pañopmon wupni da sot amín di witjinban kilek toni yañ do yopba pakgwit.

¹⁶ Kokup moniñ moniñ Jerusalem angwasiñek tañ anañ kiwit uñun dakon amín morapmi da sot

amin ae amin koŋ da paŋupbal abi aminyo kisi paŋapba kilek tawit.

Aŋelo da yabekbi dam tebanon baŋ pulugagit

¹⁷ Yabekbi kabi da wasok tapmimi toŋ aŋakwa amin morapmi uŋudon kiŋ gadaŋakwa mukwa sogok amin dakon mibiltok amin gat dabini gat da pindagek nandaba yokwi tok aŋ yomgwit. Uŋun amin uŋun Sadyusi da kabikon nani.

¹⁸ Uŋun amin kabi da kiŋ yabekbi kabi timik dam teban yutnon yopgwit.

¹⁹ Yopmaŋakwa uŋun kalbi Amin Tagi dakon aŋelo kinda da dam teban yut dakon yoma witdalek ilikban waŋga pigiwit.

²⁰ Pigakwa aŋelo da yaŋ yoyigit, “Ji kiŋ Telagi Yut Madep da nagalon pabigi agek egip egip kalugi on dakon mibili kisisi amin yoyiŋ mudoni.”

²¹ Yaŋ yoyiŋban wiŋa dagaŋakwan aŋelo da yoyigit uŋun da tilagon kiŋ Telagi Yut Madep da nagalon pabigi amin wasaŋek yoyiŋ dekgwit.

Aŋakwa mukwa sogok amin dakon mibiltok amin gat dabini gat gen kokwin tamo madepmon opgwit. Obiŋek Israel amin dakon kila amin obiŋ muwutni do yaŋ yomgwit. Obiŋ muwugek yabekbi kabi dam teban yutnon da opni do gen yipba kigit.

²² Mani obip amin da dam teban yutnon kiŋ mini pindagek obiŋ yaŋ yoyiwit,

²³ “Nin kiŋ dam teban yut dakon yoma kono beŋgan tebaisi abi, ae obip amin yoma domon akba pindamaŋ, mani yoma wital wiŋi amin kinda dima ekwan kamaŋ.”

24 Yan yanba nandanek Telagi Yut Madep dakon obip amin dakon mibiltok amin gat mukwa sogok amin dakon amin madep kabi kisi but morap nandanek yawit, “Unun amin dukon ken?”

25 Unun do yanakwa amin kinda da abin yoyigit, “Nandani! Ji da amin dam teban yutnon yopgwit unun aben da Telagi Yut Madep da nagalon agek amin yoyin dekan.”

26 Yan yoyinban Telagi Yut Madep dakon obip amin dakon mibiltok amin gat obip amin kabini gat da kin yabekbi kabi timik panopgwit. Mani minat aminyo da tipban nindapni yan do pasalek yo jigi di dima an yominjek tayanok panopgwit.

Yabekbi kabi da gen kokwin amin do dima pasalgwit

27 Obip amin da yabekbi kabi panobin gen kokwin amin da inamon yopba akgwit. Agakwa mukwa sogok amin dakon mibiltok amin unun da mibili yoyin nandak do yan yoyigit,

28 “Ji unun amin dakon mibili amin dima yoyindetni do yansop tebaisi yan danguman. Mani ji sigin yoyin degakwa Jerusalem kokup pap amin kisi da ji dakon gen nandayin. Ae ji da nin do top kinda yan yon. Kila amin nin da Yesu anjatno kimakgit, top yan yan niman.”

29 Yan yanban Pita gat notni kabi gat da yan iyiwit, “Nin Pinokop dakon gen unun nanji guramitno tagi asak. Amin dakon gen dima guramitne.”

³⁰ Ji da Yesu tilak kindapmon anjakba kimakgit. Mani babiknin dakon Pinjkop da kimoron nan aban pidagit.

³¹ Aban pidanban awigi iyi da aminsi tet do yipgut da nin dakon kosit niyinj nolik amin, ae yokwikon ban timit timit aminin yikdak. Do Israel amin but tobil anapano yokwinin tagi wiririk nimjak.

³² Pinjkop da yo morap agit unun nin da pindakiman. Nin unun do yan tenjenok aman. Ae Telagi Wup unun kisi unun do yan tenjenok asak. Pinjkop da amin morap iyi dakon gen guramikgan amin unun Telagi Wup yomisak.”

Parisi amin kinda da notni kabi nandak nandak tagi yomgut

³³ Yan yanba nandanek gen kokwin amin da japmisi nandanek yabekbi kabi dapba kimotni do nandawit.

³⁴ Mani Parisi amin kinda mani Gamaliel unun da gen kokwin amin kabikon pidan akgit. Agek yabekbi kabi da wanga pigi bisap pisipmisok atni do obip amin yoyinban timikba pigiwit. (Gamaliel unun gen teban yoyindet amin kinda egipgut. Amin kisi da unun do nandaba wukwan imgwit.)

³⁵ Pigakwa Gamaliel da notni kabi yan yoyigit, “Israel amin kabi, ji unun kabi do yo kinda an yom do kan, pakyan si nandan kimagek ani.

³⁶ Bilak abikisigwan amin kinda mani Tiudas unun da noman tan egek iyi do nandaban wukwan amin 400 yan da tilak yolgwit. Mani amin da

anjakba kimagakwan unun yolgwit amin tayinigi kinjakwa pini bami dima agit.

³⁷ Ae unun da bunon Galili amin kinda mani Judas unun da noman tagit. Noman tan gapman da man manjiwit bisapmon Judas da amin kabi kinda timikban gapman gat emat wamgwit. Unun kisi anjakba kimagakwan unun yolgwit amin tayinigi kiwit.

³⁸ Unun do nak yansi dayisat, ji unun amin kabi do yo yokwi kinda dima an yomni. Isal yopba kini. Amin da nandak nandagon yo unun an kan, bami dima asak.

³⁹ Mani Pin kop da nandak nandak yoban an kan, ji da aripmi dima pabin yopni. Yan ani kan, ji Pin kop gat emat wamni.”

⁴⁰ Yan yanban bami yosok yan nandanek yabekbi kabi yoyinba winba baljawit. Baljanek bunon ae Yesu da manon gen dima yoni do yansop an yominjek yopba kiwit.

⁴¹ Yesu dakon man do tepmi panek mayaktok tagi paman yan nandawit. Yan nandanek gen kokwin amin kabi yopman degek kisik kisik madepsi nandanek kiwit.

⁴² Gildari gildari Telagi Yut Madep da nagalgwan ae yuri yuri muwuk muwuk awit. Anek Yesu unun Kristo unun dakon Gen Bin Tagisi amin yoyin tetenjawit.

6

Yabekbi kabi panpulugoni do amin 7 kabi manjiwit

¹ Uņun bisapmon amin morapmi da paņdet kabikon sanbeņba paņdet morapmisi awit. Anakwa uņun kabikon da amin diwarı Grik gen yawit uņun da Aram gen yawit amin uņun do yanba yokwi tok anek yan yawit, “Ji gildari gildari bupmi amin do jap yomiņek sakwabat ninon ekwan uņun do jap dima yomaņ. Uņun tagi dima.”

² Yan yanakwa yabekbi 12 kabi da Yesu nandan gadan imgwit amin kabi yan yoba opba yan yoyiwit, “Nin da Pin kop dakon gen yan tenjenok pi yipmanek jap kokwin pi aneņ uņun da tagi dima asak.

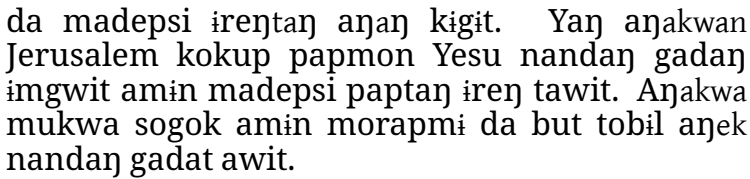
³ Yan do anek not kabi ji yan ani. Disi da kabikon amin 7 kabi manjıba uņun da jap kokwin pi ani. Amin nandak nandakni tagisi, ae amin da dabilon tagisi ekwan, ae Telagi Wup da burikon tugaņbi uņuden amin baņ pındagek timitni. Timikba uņun amin do jap kokwin pi yomiņek

⁴ nin da bisapmi bisapmi bisit pi ae Pin kop gen yan tenjenok pi gin aneņ.”

⁵ Yan yanba miņat aminyo da gen uņun do nandaba galagi aban amin 7 kabi yan manjiwit. Kında Stiwen, uņun nandan gadatni tebaisi ae Telagi Wup da burikon tugaņbi, ae Pilip, ae Pokorus, ae Nikano, ae Timon, ae Pamenas ae Nikolas. Nikolas uņun Antiok kokup pap amin kında. Uņun Juda aminsi dima mani kulabik anek Pin kop gawak imiņek Juda amin kabikon sanbegit.

⁶ Amin kabi uņun manjiņ yabekbi kabi da inamon yopba akgwit. Agakwa pi uņun ani do kisitni kwenikon wutjiņek gısam yomiņek bisit awit.

⁷ Jigi uņun anmilip awit do Pin kop dakon gen

da madepsi irentan anan kigit. Yan anakwan Jerusalem kokup papmon Yesu nandan gadan amin madepsi paptan iren tawit. Anakwa mukwa sogok amin morapmi da but tobil anek nandan gadat awit.

Juda amin da Stiwen gen pikon yipgwit

⁸ Stiwen unun Pin kop da an puluganek tapmim imin akwan yo masi masimi ae tilak mibili mibili amin da binapmon agit.

⁹ Unun bisapmon amin diwari da Stiwen gat gen emat awit. Unun amin Juda amin dakon muwut muwut yut kinda mani Pulugan Yopbi unun kabikon nani. Unun amin kokup pap Sairini ae Aleksandria ae miktim Silisia ae Esia tetgin da apgwit.

¹⁰ Mani Stiwen Telagi Wup da an puluganek nandak nandak tagisi imin akwan geni abik do antidok awit.

¹¹ Antidok awit do pasilikon da amin diwari yan yoyiwit, “Ji kin amin yan yoyini, ‘Nin nandanapno Stiwen da Moses gat Pin kop gat do gen yokwi yanban nandaman’ yan yoyini.”

¹² Top gen unun yoyinba amin ae kila amin ae gen teban yoyindet amin dakon butni madepsi pidawit. Yan anek kin Stiwen abidan anan gen kokwin amin kabikon ankiwit.

¹³ Anki yipmanek top amin di kokwinik yopba sitnok an iminek yan yawit, “On amin bisapmi bisapmi Telagi Yut Madep gat ae gen teban Moses da mandagit gat do yanba yokwi tok asak.

14 Nin da nandanapno on amin da yan yagit, 'Yesu Nasaret amin da Telagi Yut Madep unun tuwiljak. Ae Moses da anpak nimgut unun kulabik akdisak.'"

15 Sitnok yan an iminjakwa amin gen kokwinon yikgwit kisi da kanakwa Stiwen dakon tomno dabilyo anelo yombem agit.

7

Stiwen da gen kokwin aminon gen yagit

1 Anek mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da yan iyigit, "Gen on yan gaman unun asi yon bo top?"

2 Yan iyinban Stiwen da oden yoyigit, "Not ae dat kabi, nandani! Datnin Abraham unun Aran miktimon dima kin egek Mesopotemia miktimon egipgut bisapmon Pin kop tilimni unun Abrahamon altan imgut.

3 Altan iminek yan iyigit:
'Gak miktimgo ae notgo dabigoyo yopmanek miktin kinda nak da goliken unudon kiki.'

4 Pin kop da yan iyinban Kaldia miktin yipmanek Aran miktimon pan ki egipgut. Pan ki egakwan datni kimagakwan Pin kop da yabekban ji da abisok on miktin ekwan on apgut.

5 Apban Pin kop da Abraham iyi do miktin timjok kinda dimasi imgut. Mani Abraham gat yawi diwatni gat da on miktin don abidoni do yan teban tok gen kinda yagit. Gen unun iyigit bisapmon Abraham monji mini egipgut.

⁶ Piŋkop da Abraham yaŋ iyigit:
‘Gak dakon yawi diwatgo da amin ŋwakŋwari da
miktimon egipni.

Egek oman amin daganakwa amin da yo yokwi
aŋ yomiŋakwa bilak 400 asak.

⁷ Mani yo yokwi aŋ yomni amin nak da don kobogi
yokwi aŋ yobeŋ.

Yaŋ aŋapbo yawi diwatgo da miktim uŋun
yipmaŋek obiŋ on miktimon nak gawak
namni.’

⁸ Yaŋ iyinek saŋbek saŋbek agimal dakon tilakni
giptimni mandisak do iyigit. Aŋek don Abra-
ham dakon monji Aisak altanban gildatni 8 kabi
aŋakwan giptimi mandagit. Ae don Aisak da Jekop
dakon datni agit. Ae Jekop da babiknin 12 kabi
dakon datni agit.

⁹ Uŋun babiknin 12 kabikon da diwari da Josep
do nandaba yokwi tok aŋek amin do yomiŋek
tomni timikgwit. Timikba uŋun amin da Josep
oman monji egipjak do Isip miktimon aŋkiwit.
Mani Piŋkop uŋun Josep gat egek

¹⁰ jigi morapni altan imgwit uŋun aŋpulugaŋek
kukwan imgut. Aŋakwan Josep da Isip dakon
kila amin madep Pero gat gen yagimal bisapmon
Piŋkop da nandan kokwin tagisi imiŋakwan kila
amin madep da kaŋban tagisi agit. Yaŋ kagit do
Isip miktim ae yutni dakon yo morap kila asak do
yipgut.

¹¹ Yipmaŋakwan Isip ae Kenan miktimon jap
kaloniŋsok tawit do babiknin jap do aŋek jigi

7:6: WW 15.13-14; TP 12.40 **7:7:** TP 3.12 **7:8:** WW 17.9-14;
21.4 **7:9:** 37.11,28; 39.2,21-23 **7:10:** WW 41.37-44 **7:11:**
WW 41.54; 42.1-2

madepsi pawit.

¹² Yan egek Jekop jap Isip ton yan nandanek babiknin yabekban Isip miktimon kiwit.

¹³ Don aeni kwa Josep da notni yan yoyigit, 'Nak naga ji dakon notji Josep.' Yan aban kila amin madep Pero da Josep dakon yawi diwatni dakon mibili nandan pindakyo agit.

¹⁴ Uñun da kwenon Josep da datni Jekop ae yawi diwatni 75 kabi yan kisisi morap apni do gen yipban kigit.

¹⁵ Jekop gen uñun nandanek kin Isip miktimon egek kimakgit. Ae babiknin diwari kisi kimakgwit.

¹⁶ Kimakba amin da bumjotni waman aeni tobil panji Sekem kokup papmon wayikgwit. Bumjot yopyop tamo uñun kalip Abraham da Sekem amin kinda mani Amo uñun dakon monjini do monen yominek abidagit.

¹⁷ Kalip Pinjokop da Abraham dakon yawi diwatni da Israel miktim don abidoni do yan teban tok an imgut. Kili miktim abidoni dakon bisap kwan tanakwan Israel amin Isip miktimon egipgwit uñun madepsi iren tawit.

¹⁸ Irenjan egakwa kila amin madep kalugi kinda noman tagit. Uñun amin da Josep dima nandan imgut.

¹⁹ Uñun kila amin madep da nin dakon babiknin madepsi panjowalek yo jigisi an yomgut. Yan anek gen tebaisi yoyinban monji njakjakni wanga pabigi yopba tanek kimakgwit.

²⁰ Uñun bisapmon Moses altagit. Moses uñun

7:13: WW 45.1-4,16 **7:14:** WW 45.9-11; 46.27 **7:15:** WW 46.1-7; 49.33 **7:16:** WW 23.2-20; 33.19; Jos 24.32 **7:17:** TP 1.7-8 **7:19:** TP 1.11-22 **7:20:** TP 2.2

monji ñakñak tagisi ae Piñkop da kañ galak tagit. Datni da yutnon kilani anakwa kanekni kapbi agit.

²¹ Kanekni kapbi anakwan wanga abigi yipmanakwa kila amin madep Pero dakon gwi da kañ abidan anki iyi dakon monji nan yan upmakgit.

²² Upmakban taganek Isip amin dakon nandak nandak tagisi kisi nandan mudagit. Anek gen yagit ae pi mibili mibili agit unun tapmimi tonji agit.

²³ Moses unun bilakni 40 anakwan Israel amin notni kin pindat do nandagit.

²⁴ Kin pindakban Isip amin kinda da Israel amin kinda yokwi an iban kagit. Yan kanek notni anpulugok do anek Isip amin unun yokwi agit dakon kobogi do unun amin anakban kimakgit.

²⁵ Moses yan anek yan nandagit, 'Piñkop da nak anpuluganban Israel amin uwal da kisiron ban timitdisat yan nandan namdan.' Mani Israel amin Moses do yan dima nandawit.

²⁶ Pakgit da wisa dagokdo Moses abin pindakban Israel amin bamori da emat wamgumal. Wabal panwasik do anek yan yoyigit, 'Jil not kalonji da nido notni dapman dapman amal?'

²⁷ Yan yoyinban emat wasagit amin da Moses ukwayikban kinakwan yan iyigit: 'Namin da kila amin ae gen kokwin aminin gepmak?'

²⁸ Apma gak Isip amin kinda anakbi kimakgit, abisok nakyo kisi yan gin nikbi kimokgen do nandisal, ma?'

29 “Gen unun iyinban nandanek Moses pasal Midian miktimon panji egek unudon minjat kinda panek monji bamori panjalagit.

30 Panalanek bilak 40 egi mudanakwan anelo kinda da Moses altan imgut. Anelo unun kindap monin kinda sonek milen asip baljagit unungwan akgit. Sinai Kabap da kapmatjok miktim kibiri tim kinda tagit unudon altan imgut.

31 Moses yo unun altanban kanek but morap agit. Yan nandanek kapmatjok da pakyanji kok do anek kigit. Kinakwan Amin Tagi da yan iyigit,

32 ‘Nak babakgo Abraham, Aisak ae Jekop dakon Pinjop.’ Yan iyinban Moses nimmimigek sintan kok-dosi pasalgit.

33 Anakwan Amin Tagi da yan iyigit: ‘Moses, kandanap gwilgo ilik yopman. Miktim tim unun baman akdal unun telagi miktim.

34 Minjat amin kabino Isip amin da yo yokwi morapmi an yominakwa kili pindat. Ae kunam wuwikni kili nandat do anek Isip da kisiron ban timit do pisat. Moses kili apbi yabekgo Isip miktimon kiki.’

35 “Kalip Israel amin da Moses abin yipmanek yan iyiwit, ‘Namin da mibiltok amin ae gen kokwin aminin manjin gepmak?’ Pinjop da unun Moses nanjin mibiltok amini ae jigikon ban timitjak amini yabek yomgut. Anelo kindap moninon akgit unun da Pinjop dakon gen abidanek Moses yabekgit.

36 Anek Moses da Isip miktimon ban timik panjinek wasok tapmimi ton ae tilak mibili mibili

Isip miktimon ae Tap Gamikon agit. Ae miktim kibiri timon bilak 40 egek yan gin agit.

³⁷ “Uñun Moses dagin Israel amin yan yoyigit, ‘Pinkop da nak analon an nepgut yan gin ji kabikon nan kombi amin kindan don analon an damjak.’

³⁸ Babiknin miktim kibiri tim egipgwiron Moses unun gat kisi egipgwit. Sinai Kabapmon wikwan anelo kindan da gen iyigit. Moses da Pinkop dakon gen egip egipmi ton timigek nin da nandanen do ningut.

³⁹ “Mani babiknin Moses dakon gen nandan guramit do dima galak tawit. Geni maba kinakwan burikon da Isip miktimon tobil kik do nandawit.

⁴⁰ Yan nandaneke Aron yan iyiwit, ‘Moses Isip miktimon da nin pan pan obik amin unun dukwan kik unun nin dima nandaman. Do gak da kokup kidat dakon wupmi di wasan nibi unun da mibiltan niba kosit wasaneke kinen.’

⁴¹⁻⁴² Unun bisapmon bulmakau wup kindan kokup kidatni wasawit. Wasaneke paret anek kisit da yo wasawit do kisik kisik madepsi awit. Yan anakwa Pinkop da manji yomineke gik kanek gildatyo gawak yomni do bikbik yomgut. Kombi amin da papiakon gen tosok unun da tilagon yo yokwi awit. Gen unun yan tosok:

‘Israel amin ji miktim kibiri timon bilak 40 egek bulmakau ae sipsip dapmanek mukwa sowit, unun nak do awit? Unun dimasi.

⁴³ Yut kabene imalnan wasanbi unun guramik awilgwit unun nak dakon yut dima.

Disi dakon kokup kidatji Molek unun dakon yutnan awilgwit.

Ae kokup kidatji Repan unun dakon gik wup wasanejek unun kisi pawilek gawak yomgwit.

Yan awit do nak da ji dolbo miktimji yipmanjek Babilon umogap tetgin do kini.’ ”

⁴⁴ Stiwen sanbenjek yan yagit, “Kalip babiknin miktim kibiri timon egipgwit bisapmon Pin kop dakon imal yutni tan yomgut. Yut unun da tanakwan Pin kop babiknin gat egipgwit dakon tilak agit. Imal yut unun awit Pin kop da Moses yan ani yan iyigit unun da tilagon awit.

⁴⁵ Anjek don monjini gat Josua gat da unun imal yut abidan anan Pin kop da amin kabi morapmi yolban abigiwit unun miktimon anki yipgwit. Anki yipba agakwan wigi Dewit dakon bisap don apgut.

⁴⁶ Pin kop da Dewit do yo tagisi an imgut. Anjakwan Dewit da Jekop dakon Pin kop do yut kinda awal do bisit agit.

⁴⁷ Mani Solomon da unun yut awalgit.

⁴⁸ “Mani Pin kop Wikwisi unun amin kisit da yut awalganon unudon dima egisak. Kombi amin da yan yawit:

⁴⁹ ‘Amin Tagi da yan yosok, Kwen Kokup unun kila amin madep yiyit tamono ae miktim unun kandap yipyip tamono.

Do nak do yut kinda aripmi dima agagi.

Ae yik yawot tamono dukwan tosak?

⁵⁰ Nak naga unun yo morap wasagim.’ ”

⁵¹ Stiwen da gen kokwin amin kabi sanbenek tebaisi yan yoyigit, “Kwen wigik amin ji amin Pinjop dima nandan iman da tilagon butji unun tebaisi ae mirakji da Pinjop dakon gen dima nandabi yombem. Babikji da Telagi Wup do kurak tawit, jiyo kisi yan gin an.

⁵² Ji dakon babikji da kalip kombi amin kisi morap do yo yokwisi an yomgwit. Anek kombi amin diwari Amin Kilegi don apjak do yanjkwok awit babikji da unun amin dapba kimakgwit. Unun Amin Kilegi ji da uwal da kisiron yipba kili anakba kimakgit.

⁵³ Ji Pinjop dakon gen teban anelo da gen kagakon ban timikgwit, mani dimasi guramikgwit.”

Stiwen tipban anakba kimakgit

⁵⁴ Stiwen da gen unun yanban nandanej butjap madepsi nandanej mam nawit.

⁵⁵ Yanji awit, mani Telagi Wup da Stiwen da buron pigi tuganban Kwen Kokup sintanej Pinjop dakon tilimni kagit. Ae Yesu Pinjop da aminsi tet do akban kagit.

⁵⁶ Yan kanek yagit, “Kabir, nak kanapbo Kwen Kokup wital kinakwan Amin Dakon Monji Pinjop da aminsi tet do akban kosot.”

⁵⁷ Yan yanban geni diwari nandak do kurak tanej mirakni si pansopmanek madepsi yan tidawit. Yan anek unudon gin amin kisisi da pidan mipagek kin Stiwen abidawit.

⁵⁸ Abidan kokup pap yipmanek wanga abigi tipban anakgwit. Amin Stiwen do wasanej sitnok an imgwit unun da imal dubakni ilik panji monji

kinda akgit mani Sol unjudon yopmanek Stiwen tipban anjakgwit.

⁵⁹ Tipban anagakwa Stiwen bisit yan agit, “Amin Tagi Yesu, wupno abida.”

⁶⁰ Stiwen yan yanek n̄wakben anek yan tidanek yan yagit, “Amin Tagi, yokwini dakon kobogi dima yobi.” Stiwen yan yanek kimakgit.

8

¹⁻² Anakba kimagakwan Sol da yo tagisi kinda nan an yan pindakgit.

Sol da pan̄muwukbi pan̄tasik ak do pi agit

Stiwen anagakwa Pin̄kop antelak anek egip̄gwit amin di da Stiwen do bupmi kunamyo madepsi anek bumjotni anki yip̄gwit.

Unun gildaron da wasanek Pin̄kop dakon gen dakon uwalni da pan̄muwukbi Jerusalem egip̄gwit unun pan̄upbal ak do pi madepsi awit. Yan anek pan̄muwukbi yolba wasen ki Judia tetgin do ae Samaria tetgin do kin kin awit. Kinakwa yabekbi kabi dagin Jerusalem egip̄gwit.

³ Unjudon egakwa Sol da pan̄muwukbi pan̄tasik ak do pi madepsi agit. Yan anek yuri yuri agek amin timik pan̄ki dam teban yutnon yopman yopman agit.

Pan̄muwukbi Kabi da Judia Ae Samaria Miktimon Yesu dakon Gen Yoyin Ten̄ten̄awit

(Kilapmi 8.4-12.25)

Samaria miktimon Pin̄kop dakon gen yawit

4 Panmuwukbi dukwan dukwan wasen kiwit unun agek aminon Gen Bin Tagisi yoyin tenjenawit.

5 Anek Pilip Samaria dakon kokup pap kindakon pigi Kristo dakon Gen Bin Tagisi yoyin tenjenagit.

6 Yanakwan amin morapmi da geni nandawit, ae wasok tapmimi ton aban kanek gen yagit nandak do mirak pakyanji yopgwit.

7 Kanakwa Pilip da kon morapmi yol yominakwan kon da madepsi yan tidanek win abigiwit. Ae amin kidari kimakbi ae kandapmi yokwi unun panmilip anyo agit.

8 Yan anakwan unun kokup papmon kisik kisik madepsi awit.

9 Unun kokup papmon amin kind a egipgut unun mani Saimon. Unun kon da tapmim iminakwa wasok amin da dima agagi morapmi kilisok aban Samaria minjat amin morap kisi da kanek but morap nandan imgwit. Unun amin da iyi do nak kila amin madep kind a yan yagit.

10 Anakwan amin wukwi ae amin pinbi unun kisi unun dakon geni nandak do mirak pakyanji yopgwit. Pin kop dakon teban tokni mani Tapmimi Madepsi yan yon unun aminon tosok yan yawit.

11 Wasok nwaknwari morapmi aban kili kawit. Kanek but morap nandanek yol awilgwit.

12 Mani don Pilip da Pin kop da Amin Kila Asak dakon Gen Bin Tagisi gat ae Yesu Kristo dakon man yan tenjenagit. Yan anakwan minjat wiliyo kisi unun do nandan gadanek telagi pakbi sowit.

13 Saimon unun kisi nandan gadat anek telagi pakbi sogit. Son ek Pilip yolban dukwan dukwan kisi agipgumal. Anek tilak ae wasok tapmimi ton agit unun pindagek but morap madepsi nandagit.

14 Yo yan̄ altaŋakwa yabekbi kabi Jerusalem egipgwit amin da Pin̄kop dakon gen Samaria amin da kili abidawit un̄un dakon gen bini nandawit. Nandaŋek Pita gat Jon gat un̄udon kin̄jil do yabekgwit.

15-16 Telagi Wup Samaria aminon dima pigit. Isal Yesu da manon gin telagi pakbi sowit do yabekba kin̄ altaŋek Telagi Wup abidoni do bisit agimal.

17 Bisit an̄ mudan̄ek kisitni kwenikon witjin̄akwal Telagi Wup abidawit.

18 Yan̄ abal pindagek Saimon da moneŋ yom do an̄ek yan̄ yoyigit,

19 “Nak do tapmim namin̄bal kisitno amin kwenon witjiko Telagi Wup yan̄ gin abidoni.”

20 Yan̄ban Pita da iyigit, “Gaga ae monen̄go kisi Tipdomon pigin̄jil dosi nandisat. Pin̄kop da but galak do yo nimisak un̄un moneŋ nan̄ aripmi dimasi yomyomi. Dimasi.

21 Pin̄kop da dabilon gak dakon but tagi dima tosok do Pin̄kop dakon pi aman̄ un̄un gak gat aripmi dimasi agagi.

22 Yokwi un̄un asal un̄un yopman̄ek but tobi a. An̄ek butgokon nandak nandak yokwi ton̄ un̄un wiririk gamjak do Amin Tagi bisit iyiki.

23 Pindak galaktokgo da butgo an̄upbal aban yokwi da dam tebanon ekwi gandisat.”

24 Yan̄ban Saimon da gen kobogi yan̄ yoyigit, “Jil nak do bisit abal Amin Tagi da nak do nandan̄ yawok namin̄akwan yo un̄un yomal un̄un nagon dima noman toni.”

25 Pita gat Jon gat da Samaria amin Amin Tagi dakon gen yoyin̄ ten̄ten̄agimal. Ae Pin̄kop da yo

tagisi anyoban kagimal ununyo kisi yoyigimal. Yoyin mudanek Jerusalem kokup papmon aeni kigimal. Kosiron kinjek Samaria dakon kokup morap tawit unudon Gen Bin Tagisi yoyin tenjenagimal.

Pilip da Itopia amin kinda Pinjok gen iyigit

²⁶ Amin Tagi dakon anelo kinda da Pilip yan iyigit, “Gak miƙtim kibiri timon kosit kinda Jerusalem da Gasu kwan unudon pigiki.”

²⁷ Yan iyanban kosiron kin Itopia amin kinda kagit. Unun amin gapman dakon amin madepni kindu egipgut. Itopia dakon kila amin madep minat Kandasi dakon moneƙ kila amin madepni egipgut. Unun amin Pinjok gawak im do Jerusalem opgut.

²⁸ Opgut da miƙtimnikon tobil kik do anek bit madep os da amin ilik pawilgan tamokon yikgit. Yigek kombi amin Aisaia da gen mandagit papia unun manjigit.

²⁹ Anakwan Telagi Wup da Pilip yan iyigit, “Gak unun amin pawil pawil tamo da kapmatjok kiki.”

³⁰ Iyanban Pilip timtim yanek kapmatjok da kin nandanakwan Aisaia dakon gen unun manjigit. Manjinakwan Pilip da yan iyigit, “Gak gen unun manjikal dakon mibili nandisal bo dima?”

³¹ Iyanban yan iyigit, “Amin kindu da mibili dima nayisak kan, aripmi dima nandabo pisosak.” Yan yanek Pilip amin pawil pawil tamokon winban yitjil do iyigit.

³² Pinjok dakon gen unun yan tosok nan manjigit:

“Sipsip dap do an ae sipsip monin dangwi mandak do anakwa gen dima yon, unun da tilagon gen kinda dima yagit.

³³ Anek amin da madepsi abin yipmanek gen pikon yipmanek yan dagok kilegi dima animgwit. Miktimon egip egipni gwayenba yeri mini agit.”

³⁴ Amin unun da gen unun manjinek Pilip yan iyigit, “Kombi amin unun namin do yosok, iyi do yosok bo amin nwaknwari kinda do yosok? Nayinbi nandako.”

³⁵ Yan iyinban Pilip da gen unun manjigit unun dakon mibili iyinek Yesu dakon Gen Bin Tagisi iyigit.

³⁶⁻³⁷ Kosiron kinjek pakbi kindakon altanek amin madep unun da Pilip yan iyigit, “Kosol, pakbi oni. Mibili nido telagi pakbi dima soke?”

³⁸ Yan yanban amin pawil pawil dakon kila amin iyinban os pabidankwan Pilip gat amin unun gat miktimon man pinek pakbikon pigigimal. Pigek Pilip da telagi pakbi son imgut.

³⁹ Pakbi yipmanek winakwal unudon gin Amin Tagi dakon Wup da Pilip anan kigit. Yan anakwan amin madep unun sanbenek Pilip dima kagit. Mini kagit mani amin unun kisik kisik anek aeni tamonikon pawin yigek kigit.

⁴⁰ Kinakwan Pilip unun Asdot kokupmon noman tan akgit. Anek Pilip kokup pap morap tan anan kiwiron agek Yesu dakon Gen Bin Tagisi yoyin tenjenanek don Sisaria kokup papmon kin altagit.

9

*Sol but tobil agit**(Yabekbi 22.4-16 ae 26.9-18)*

¹ Unun bisapmon gin Sol da Yesu nandan gadan amin sigin dapba kimotni do yanek mukwa sogok amin dakon mibiltok aminon kigit.

² Kin Damaskus kokupmon Juda amin dakon muwut muwut yut dakon kila amin egipgwit unun do papia kinda mandan imjak do iyigit. Iyiban papia kinda mandan imgut. Unun papiakon gen yan tagit, “Sol da obin pindakban minat ae wili morap Yesu Yolyol Kosit nan yolek akwa kan, unun da tagi timik dam teban yutnon yop do Jerusalem panopjak.”

³ Sol unun papia abidanek kin Damaskus kokup pap ankapmat agit. Anakwan tilagi yansi Kwen Kokup dakon tenjeni kinda Sol anwasinek madepsi tenjenan imgut.

⁴ Anakwan Sol miktimon man pagek nandanakwan gen kinda altanek yan iyigit, “Sol, Sol, nak anupbal ak do pi nido asal?”

⁵ Yan iyiban Sol da yagit, “Amin Tagi gak namin?”

Yan iyiban yagit, “Nak Yesu, nak nan anupbal ak do pi asal.”

⁶ Abisok gak pidan kokup papmon pigiki. Pigiki amin kinda da yo ninansi aki unun da don gayisak.”

⁷ Yo yan altanakwan amin Sol gat agipgwit gen unun nandawit mani ami dima kawit, do geni minisi akgwit.

⁸ Anakwa Sol pidaŋ sɪntagit mani yo dima pindakgit. Yan aban kisirikon abidan anan Damaskus pigiwit.

⁹ Pigi gildat kapbi egakwan dabili dima pisagit. Ae jap pakbiyo dima agit.

¹⁰ Damaskus kokup papmon Yesu nandan gadan imgut amin kinda egimgut mani Ananias. Unun amin buri pisanakwan dipmin yombem kinda kanakwan Amin Tagi da yan iyigit, “Ananias!”

Yan iyinban yagit, “Amin Tagi, nak oni.”

¹¹ Iyinban Amin Tagi da iyigit, “Gak kosit kinda mani Kosit Kilegi yan yon unudon kin Judas da yutnon wigiki. Wigi Tasas amin kinda mani Sol unun do yoyiki. Unun amin bisit pi anek egisak.

¹² Sol da buri pisanakwan dipmin yombem kinda kanakwan amin kinda mani Ananias unun da abin win dabili aeni sintosak do kisiri kwenikon witjigit.”

¹³ Amin Tagi da gen unun iyinban Ananias da kobogi yan iyigit, “Amin Tagi, gak dakon telagi amin kabigo Jerusalem ekwan unun amin da yo yokwisi morapmi an yomgut. Unun dakon geni amin morapmi da kili yanba nandagim.

¹⁴ Ae mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da yan mudan imgwit da idon apgut. Abin amin mango yanek bisit an amin unun timik dam tebanon yop do apgut.”

¹⁵ Mani Amin Tagi da Ananias yan iyigit, “Gak kiki! Unun amin nak dakon man yan tenjenosak do manjigim. Unun da Amin Nwakjwari Kabi, ae unun

dakon kila amin madep kabini, ae Israel amin kabi kisikon mano yan tentenosak do yabetdisat.

¹⁶ Nak dakon man yan tentenanejek jigi pasak unun yoliko pindatjak.”

¹⁷ Iyinjban Ananias kin yutnon wigi kisiri Sol da kwenon witjigit. Witjinejek yan yagit, “Sol not, Amin Tagi Yesu kosiron altan gamgut unun da dabilgo aeni sintanakwan Telagi Wup da butgokon tugosak do anek yabekban abisat.”

¹⁸ Yan iyinjakwan yo dabili sopgut unun kukwan ki manjakwan yo pindakgit. Anek Sol pidan telagi pakbi sogit.

¹⁹ Yan anek unun da kwenon jap nanek aeni tapmim pagit.

Sol Damaskus kokup papmon Pinjkop dakon gen yagit

Sol gildat kabi di Yesu nandan gadan imgwit amin gat Damaskus egipgwit.

²⁰ Egek unudon gin Juda amin dakon muwut muwut yut agek Pinjkop dakon gen yanek yagit, “Yesu unun Pinjkop dakon Monji.”

²¹ Sol da gen yanban nandawit amin unun but morap anek yan yawit, “Kalip on amin da Jerusalem kokup papmon Yesu da manon bisit awit amin unun panupbal agit. Ae unun amin timik nap ban waman panpan Jerusalem mukwa sogok amin dakon amin madep kabikon panjik do apgut. On unun amin da yosok, ma?”

²² Yan yawit mani Sol dakon gen yogokni dakon tapmim sanbenek madepsi tagagit. Anakwan Juda amin Damaskus egipgwit unun yoyinj tentenanejek

asisi Yesu unun Kristo yan yoyigit. Yan yanban gen kinda aripmi dima iyigi kawit.

Juda amin da Sol uwal an imgwit

²³ Gildat morapmi egi mudanakwa Juda amin da muwugek Sol anjat do gen yawit.

²⁴ Mani yo ak do yawit unun amin da Sol kili iyinba nandagit. Juda amin gildari gildari ae pilini pilini kokup pap dakon yoma morap tawit unudon egek Sol anjat do kila tebaisi awit.

²⁵ Mani bunon yolgwit amin da Sol pilin kaga anan kokup pap dakon dam madepmon kwen awigiwit. Awigi gok madep kindakon iyinba yigakwan nap anyawot anakwa kosit gwagak nan wanga mibilikon pigigit.

Sol Jerusalem egipgut

²⁶ Don Sol Jerusalem kinjek Yesu nandan gadan imgwit amin kabikon sanbek do kigit. Mani nandan gadat amin notnin kinda yan dima nandan imgwit, do kisi morap da kan pasalgwit.

²⁷ Yan anakwa Banabas da Sol anan yabekbi kabi da egipgwiron ankit. Ankinjek Sol da kosiron Amin Tagi kagit ae Amin Tagi da gen iyigit unun dakon geni yoyigit. Yoyinjek Sol da Damaskus Yesu dakon mani pasol pasoli mini yan tenenan yomgut unun kisi do yoyigit.

²⁸ Yan yoyinban nandanakwa Sol Yesu nandan gadan imgwit amin gat Jerusalem egipgwit. Egek pasol pasoli mini agek Yesu da manon Pin kop gen yan tenenagit.

²⁹ Anjek Juda amin Grik gen yawit unun gat gen emat anj anj awit. Anjek Sol si anjakba kimotjak do nandawit.

³⁰ Yanj anjakwa notni da pindak nandanjo anjek Sol Sisaria kokupmon anji yabekba Tasas kokupmon kigit.

³¹ Unun bisapmon Judia ae Galili ae Samaria provinskon panmuwukbi tagisi egipgwit. Amin da yokwi dima anj yominakwa panmuwukbi tapmim pawit. Anjek Amin Tagi do nandanj gawagek egakwa Telagi Wup da nandak nandakni panjeban agit. Anjakwan amin morapmi panmuwukbikon sanjenba madepsi sigin tagagit.

Pita da Anias anmilip agit

³² Pita unun kokup morap kisi agek Lida kokupmon kwan Pinjop dakon amin kabi gat egipgwit.

³³ Unun kokupmon amin kisit kandapmi kimakbi kinda kagit, mani Anias. Anias unun tamokon gin pagakwan bilak 8 kabi agit.

³⁴ Kanjek Pita da yanj iyigit, “Anias, abisok Yesu Kristo da gak anmilip asak. Do pidanjan yalin potgo panmilip a.” Yanj iyinban Anias unudon gin kwen pidagit.

³⁵ Pidagek Lida kokupmon amin ae Saron miktim amin morap da Anias kanjek but tobil anjek Amin Tagikon kiwit.

Pita da Tabita kimoron nanj aban pidagit

³⁶ Jopa kokup papmon Yesu nandanjan gadanj imgut minjat kinda egipgut mani Tabita. (Grik genon Dokas yanj iyiwit.) Unun bisapmi bisapmi anjak kilegisi anjek yoni mini amin panpulugagit.

37 Unun bisapmon sot anek kimakgit. Kimakban bumjotni pakbinan sugan awigi yut kinda kwen nani tagit unudon yipgwit.

38 Lida kokup unun Jopa kokup pap da kapmatjok tosok. Do Yesu nandan gadan imgwit amin da Pita Lida kokupmon egisak yan nandanek amin bamori yabekba kin iyigimal, "Bisap noknok dima anek ninon tepmisi opbi!"

39 Pita gen unun nandanek pidanban amin bamot gat kiwit. Kwan abidanba yut kwen nani tagit do anan wigiwit. Wikwan sakwabat morapmi da abin Pita anwasinek kunam tagek Dokas da egek imal bugut unun yoliwit.

40 Yan aba Pita da amin morap kisi yoyinban yomakon pigiwit. Pigakwa Pita nwakben anek bisit agit. Anek minat unun kimak tagit tetgin do tobilek yan iyigit, "Tabita gak pida." Yan iyinban dabili sinjanek Pita kanek pidan yikgit.

41 Anakwan Pita da kisirikon abidanek ilikban pidan akgit. Anek Pinjop dakon minat amin kabi gat ae sakwabat gat yan yoban winba Tabita notji oni egisak yan yoyinek yoligit.

42 Anakwan Pita da wasok tapmimi ton agit unun dakon geni Jopa amin kisi da nandawit. Nandanek amin morapmi da Amin Tagi do nandan gadawit.

43 Yan anakwa Pita gildat morapmi Jopa kokup papmon amin kinda mani Saimon unun gat egipgumal. Saimon unun bulmakau gip panjilek ak amin kinda.

10

Anelo kinda da Konilias altan iminjek gen iyigit

¹ Amin kinda Sisaria kokupmon egipgut unun mani Konilias. Unun Rom gapman dakon emat amin 100 dakon kila amini egipgut. Emat amin kabi unun Itali Emat Amin Kabi yan yawit.

² Konilias gat gwakni gat unun Pin kop do pasal gawak iminek egipgwit. Yan anek Konilias da Juda amin yoni mini amin panpulugagit. Ae bisapmi bisapmi Pin kop do bisit pi anek egipgut.

³ Bisap kindakon gildat tobil do 3 kilok buri pisanakwan dipmin yombem kinda kagit. Kanakwan Pin kop dakon anelo kinda yutnon wigi yan iyigit, "Konilias!"

⁴ Konilias unun kanek pasol pasol madep anek yan iyigit, "Amin Tagi yo kinda ni?"

Iyiban anelo da iyigit, "Bisit pi asal ae yoni mini amin panpulugosol Pin kop da unun anpak kanban tagisi asak.

⁵ Abisok amin di yabekbi amin kinda Jopa kokup papmon egisak unun abidan anop do kini. Amin unun mani Saimon ae mani kinda Pita yan iyan.

⁶ Pita unun wawi Saimon unun da yutnon egisak. Wawi unun bulmakau gip pankilek ak amin kinda. Yutni tap kidipminon tosok."

⁷ Anelo gen unun iyinek kinakwan Konilias da oman monjini bamori ae emat amini kinda gat yan yoban opgwit. Emat amini unun Pin kop do pasal gawak imim amin kinda. Unun bisapmi bisapmi Konilias anpuluganban egipgumal.

⁸ Konilias da unun amin kapbi yo morap altan imen unun kisi yoyin mudanek yabekban Jopa kiwit.

Pita da dipmin kinda kagit

9 Yabekban kin kosiron pakgwit da wisa dagokdo aeni kin Jopa kokup pap ankapmat anakwa gildat binap agit. Unun bisapmon gin Pita bisit pi ak do yut kwenon wigigit.

10 Wigi bisit an egek jap do agit, mani jap apmeron panjosit anakwa dipmin yombem kinda kagit.

11 Kanakwan Kwen Kokup wital kinakwan yo kinda imal madep yombem kinda da pigit. Unun kodigi 4 kabikon da yipba miktimon pigit.

12 Unun imalon bit kilapyo mibili mibili ae birombak tunon aminyo ae minam kisi unjungwan tanba pindakgit.

13 Pindakakwan gen kinda da yan noman tanban nandagit. Gen unun yan: "Pita, gak pidan on dapman na."

14 Mani Pita da yan yagit, "Amin Tagi, dimasi dapman noken. Nak bisap kindakon jap kinda Juda amin da gen tebanon dima noknogi kinda dima nagim."

15 Yan yanban gen aeni iyigit, "Yo Pin kop da panmilip aban yo tagisi an unun gak da dima noknogi yan dima yoki."

16 Yo unun kosiri kapbi altan iminek unudon gin aeni Kwen Kokup wigigit.

17 Wigakwan Pita yo unun kagit dakon mibili niansi yan nandane but morap agit. Yan nandane egakwan Konilias da amin yabekgit unun apgwit. Abin amin yoyinba Saimon dakon yut yoliba unun da yoma kagakon pan ki akgwit.

18 Agek yan tidañek yan yawit, “Saimon, mani kinda Pita yan yoñ, unun egisak bo dima?”

19 Yan yanakwa Pita yo kagit unun do but morap sigin nandañek yigakwan Telagi Wup da yan iyigit, “Saimon, amin kapbi gak wisan.

20 Unun nak da naga yabekgo abeñ do gak unun gat pigi kik do but bamot dima aki.”

21 Yan iyinban Pita da pidañ pigi amin unun yan yoyigit, “Amin wisan unun nak mani. Ji mibili nido abeñ?”

22 Yanban amin unun da yan iyiwit, “Emat amin 100 dakon kila amin kinda mani Konilias unun da yabekban abamañ. Unun amin kilegisi ae Pin kop do pasalek gawak imineñek egisak. Juda amin morap da unun amin do nandaba wukwan iman. Telagi anelo kinda da gak yan gaban yutnikon kiki do iyigit. Kineñek gak da gen di yanbi nandisak do iyigit.”

23 Yan iyinba Pita da amin unun yanban yutnon winba kilani aban pakgwit.

Pita Konilias da yutnon kigit

Wisa dagokdo pidañ kinakwa Jopa amin notni di kisi buñon yolba kiwit.

24 Pita gat amin kiwit unun kosiron dipmin kinda pakgwit da wisa dagokdo Sisaria kokupmon kin altawit. Altañakwa Konilias unun do jomjom anek egipgut. Ae yawi diwatni gat ae notsini gat yan yoban apgwit unun gat kisi jomjom anek egipgwit.

25 Anakwan Pita obin yoma wilanon wukwan Konilias unun Pita da akgiron kin n wakben anek gawak ingut.

²⁶ Anjakwan Pita da ilikban pidañakwan yañ iyigit, “Pidañ at! Nak madepgo dima.”

²⁷ Yañ iyinban Konilias gat gen yañek yutnon wigi pindakban amin morapmisi muwukgwit.

²⁸ Pindagek Pita da yañ yoyigit, “Ji disi nandan, nin da gen tebanon Juda amin nin Amin Nwakanwari Kabi gat muwuri unun dimasi tosok ae yutnikon aripmi dima kigigi. Mani Pin kop da yañsi nolayinban kat, amin kisi morap unun gat tagi muwugek egipmi. Amin yokwi yañ yogogi mini.

²⁹ Yañsi nolayinban kat, do ji dakon gen nagon kwan nandanek but bamot dima anek abisat. Ji mibili nido nak do gen yipba kigit?”

³⁰ Yañban Konilias da iyigit, “Yo kinda altan naban egapno gildat 4 kabi mudak. Yo unun yañ noman tan namgut. Nin abisok gildat tobil do 3 kilok on ekwaman unuden bisapmon nak yutnokon egek bisit pi agim. Bisit anek egapbo unudon gin amin kinda inamnokon akban kagim. Imalni unun tenjenini madepsi.

³¹ Altanek yañ yagit, ‘Konilias, gak bisit pi asal ae yoni mini amin panpulugosol Pin kop da unun anpak kanban tagisi asak.

³² Do gak amin di yabekbi kin amin kinda mani Saimon ae mani kinda Pita unun abidan anop do Jopa kini. Pita unun bulmakau gip panmilib ak amin kinda mani Saimon unun da yutnon egisak. Yutni unun tap ilenon tosok.’

³³ Yañ nayinban unudon gin gak idon opbi do amin yabekgo kiwit. Kin gayinba nandanek abisal unun da tagisi asak. Abisok nin Pin kop da dabilon

muwamanꝯ da yigek Amin Tagi da gen morap nin niyiki do gangut unꝯ nandanꝯ.”

Pita Konilias da yutnon Piŋkop gen yagit

³⁴ Yanꝯban Pita da yanꝯ yagit, “Nak abisok asisi nandanꝯ kimokdot, Piŋkop da amin morap kisi do nandaban aripsi asak.

³⁵ Amin miktimi miktimi Piŋkop do pasalek gawak imanꝯ ae anꝯpak kilegi anꝯ, unꝯ amin do Piŋkop da nandaban tagisi asak.

³⁶ Piŋkop da Israel amin kabi nin do Gen Bin Tagisi niyigit unꝯ jidi nandanꝯ. Geni kinda unꝯ yanꝯ: Yesu Kristo unꝯ amin morap dakon Amin Tagi egisak. Yesu da pi aban Piŋkop gat but kalon agimanꝯ.

³⁷ Judia miktimon yo morap altawit unꝯ jidi nandanꝯ. Jon da amin telagi pakbi soni do yoyin mudanꝯakwan Galili Provinskon yo yanꝯ altawit.

³⁸ Piŋkop da Yesu Nasaret kokupmon nani pini asak do yanꝯ daganꝯ iminꝯek Telagi Wupni ingut. Iban yomani yomani kinꝯek amin panꝯpulugagit. Piŋkop da Yesu gat egipgut do Sunduk da amin panꝯupbal agit unꝯ Yesu da panꝯmilip anꝯ mudagit.

³⁹ “Judia miktimon ae Jerusalem kokup papmon yo morap agit unꝯ nin kanꝯ nandanꝯyo agimanꝯ. Ae tilak kindapmon anꝯakba kimakgit.

⁴⁰ Mani gildat kapbi anꝯakwan Piŋkop da wasok aban kimoron da pidanꝯban anꝯalon anꝯ yoban amin diwari da kawit.

⁴¹ Amin kisi morap da dima kawit. Piŋkop da man bini yanꝯ tentenꝯok ani do kokwinikgit kabi

ninon gin altagit. Kimoron da pidanban nin unun gat jap pakbiyo agiman.

⁴² Pin kop da amin kimakbi ae wayin abi unun kisi anpakni kokwin asak do unun amin manjigit. Nin da gen unun amin yoyinon do Yesu da yan nimgut.

⁴³ Kombi amin kisi morap da Yesu da pi don asak do yan kwok kalipsigwan kili awit. Yesu nandan gadan iman unun kisi morap Yesu dakon kilegi do Pin kop da yokwini wiririk yomdisak.”

⁴⁴ Pita gen sigin yan kwon Telagi Wup amin morap mirak panek yikgwit unun kabikon pigit.

⁴⁵⁻⁴⁶ An kwon gen mibili mibilikon da Pin kop yan ankisiwit. An kwon Juda amin di Yesu nandan gadan imgwit amin Pita gat akgwit unun da but morap anek yawit, “Mao, Pin kop da but galak do Telagi Wup Amin Nwakanwari Kabi kisi do yomisak!”

Yan yanba Pita da yagit,

⁴⁷ “Telagi Wup nin da abidagiman on amin yan gin abidon. Do telagi pakbi tagi soni.”

⁴⁸ Yanek Yesu Kristo da manon telagi pakbi soni do yoyigit. Telagi pakbi son mudanek Pita gildat kabi di gat unudon egipni do iyiwit.

11

Pita da panmuwukbi Jerusalem egipgwit yo altan imgwit do yoyigit

¹ Yabekbi kabi ae panmuwukbi kabi Judia miktimon egipgwit unun da Amin Nwakanwari Kabi kisi da Pin kop gen kili abidawit unun dakon geni nandawit.

10:42: Ya 17.31; 1Pi 4.5 **10:43:** Ais 53.5-6; Jer 31.34; Ya 2.38

10:44: Ya 11.15; 15.8 **10:45-46:** Ya 2.4; 19.6 **10:48:** Ya 19.5

2 Do Pita Jerusalem kwan nandan gadat amin giptimi mandabi da nandaba yokwi tok an ingwit.

3 Yan anek iyiwit, “Gak amin giptimni dima mandabi da yutnon kwi unun gat jap nido nawit?”

4 Yan yanba Pita da yo morap altan ingwit unun do yoyigit.

5 Yoyinek yan yagit, “Nak Jopa kokup papmon bisit pi anek butno pisanakwan dipmin yombem kinda kagim. Kanapbo Kwen Kokup da imal madep kinda kodigi 4 kabikon da yipba nak da egipgimon pigit.

6 Pinakwan nak unungwan wisinek bit kilapyo mibili mibili pindakgim. Unungwan jon bit kilapyo, ae birombak tunon aminyo, ae minam amin da dima upmakbi unun kisi pindakgim.

7 Yan pindagapbo gen kinda altanek yan nayigit, ‘Pita, gak pidan on dapman na.’

8 “Nayinban kobogi yan yagim, ‘Amin Tagi, aripmi dimasi dapman noken. Nak bisap kindakon jap kinda Juda amin da gen tebanon dima noknogi kinda dimasi nagim.’

9 “Gen unun aeni altan naminek yan nayigit, ‘Yo Pin kop da panmilip aban yo tagisi an unun gak da dima noknogi yan dima yoki.’

10 Yo unun kosiri kapbi altan naminek unudon gin aeni Kwen Kokup wigigit.

11 “Yan pindagapbo amin kapbi Sisaria kokupmon da nak do yabekgwit unun amin nin da yut egipguman yomakon unudon panabin akgwit.

12 Agakwa Telagi Wup da nak yan nayigit, ‘Gak but bamot dima anek pigi unun gat kini.’

Yañ nayınban piḡapbo notno 6 kabi on akgaman uñun kisi bunon nolba kiñ Konilias da yutnon wiḡiḡimanḡ.

¹³ Kiñ yutnikon wiḡapno Konilias da yañ niyigiti, ‘Añelo kindā da altañ namineḡ yañ nayigiti, “Jopa kokup papmon amin kindā egisak mani Saimon, ae mani kindā Pita. Uñun amin kiñ iyınba opjak do amin di yabekbi kini.

¹⁴ Kiñ iyınba obiñ gen di gayisak. Uñun gen gayınban Piñkop da gak gat ae yutgokon amin morap ekwañ uñun kisi yokwikon bañ timiḡdisak.”’

¹⁵ “Yañ nayınban nak da wasaneḡ yañapbo Telagi Wup ninon mibiltok piḡiti uñun amin kabikon yañ gin piḡiti.

¹⁶ Yañ añaḡkwan Amin Tagi da gen kindā yaḡiti uñun do butno piḡagiti. Yañ yaḡiti, ‘Jon da telagi pakbi soñ damgut. Mani Piñkop da ji Telagi Wup soñ damjak.’

¹⁷ Nin kalip Amin Tagi Yesu Kristo nandañ gadañ imḡumañ bisapmon Piñkop da Telagi Wupni but galak do nimgut. Ae uñun amin kabi do yañ gin yomgut, do nak yombem da Piñkop tagi dima kirinḡik ibom?”

¹⁸ Pita yañ yañban nandañek buri mañakwa Piñkop dakon man awiḡek yañ yawit, “Nin abisok asisi nandañ, Piñkop da Amin Nwakiñwari Kabi kisi nandañ yomiñakwan but tobiñ aneḡ egip egip abidoñ.”

Antiok amin pañmuwukbi kaluk awit

¹⁹ Stiwen añaḡkwit bisapmon Yesu nandañ

gadanɯ ɨngwit amin uwalni da yo yokwi an yomɨjakwa wasen ki Ponisia tetgin, ae Saiprus ae Antiok tetgin kin kin awit. Kinɯk Yesu dakon Gen Bin Tagisi Juda aminon gin yawit.

²⁰ Mani unun amin kabikon diwari unun Saiprus ae Sairini kokupmon nani unun da Antiok kiwit. Kin Amin Tagi Yesu dakon Gen Bin Tagisi Grik amin kisi do yoyiwit.

²¹ Yoyɨjakwa Amin Tagi da panpuluganɯkwan amin morapmi da nandanɯ gadat awit. Yan anek but tobil anek Amin Tagikon kiwit.

²² Unun dakon gen bini Jerusalem kwan panmuwukbi da nandanek Banabas yabekba Antiok kigit.

²³ Kin Pinɯkop da nandanɯ yawotni do anek yo tagisi anyomgut unun pɨndakgit. Pɨndagek but galaksi nandanek Amin Tagi bisapmi bisapmi but dasi nandanek yolni do yoyin panɯteban agit.

²⁴ Banabas unun amin tagisi, nandanɯ gadatni tebaisi tanɯkwan Telagi Wup unun da buron tugagit, do amin morapmisi da Amin Tagikon kiwit.

²⁵ Antiok pi an mudanek Banabas unun Sol wisin kok do Tasas kigit.

²⁶ Kin Sol kan abidanban Antiok apɯgumal. Apbal panmuwukbi gat Antiok bilak kind a egek amin morapmisi Pinɯkop dakon gen yoyin dekgimal. Antiok kokupmon amin da Yesu nandanɯ gadanɯ ɨngwit amin unun Kristo Dakon Amin Kabi yan wasanek yoyiwit.

²⁷ Unun bisapmon kombi amin di Jerusalem yipmanek Antiok piwit.

²⁸ Piñakwa kombi amin kinda mani Agabus unun da pidañ agek Telagi Wup da anpulanganakwan yañkwok kinda yagit. “Miktimi miktimi jap minisi akdisak,” yañ yoyigit. (Unun dakon bami Klodias da kila amin madep egipgut bisapmon jap do awit.)

²⁹ Pañmuwukbi Agabus da gen yagit unun nandañek notni Judia miktimon egipgwit pañpulugok do yawit. Yañek amin kalon kalon monen tan yomgwit da tilagon pañmuwukgwit.

³⁰ Pañmuwuk Banabas gat Sol gat do yominek yabekba Jerusalem pañmuwukbi dakon kila amin do pañkigimal.

12

Erot da Jems anakban kimagakwan Pita dam tebanon yipgut

¹ Unun bisapmon kila amin madep Erot da pañmuwukbi diwari pañupbal agit.

² Anek Jon dakon padige Jems emat agak siba nan anakban kimakgit.

³ Erot da yañ aban Juda amin da nandaba tagisi aban Pita kisi abidagit. (Unun Bret Yisni Mini Dakon Jap Noknok Bisap Madepmon agit.)

⁴ Abidanek anki dam teban yutnon yipmanek kilani ani do obip amin 16 kabi yopgut. Anek don Yapyap Bilak mudanakwan amin morap da dabilon abin gen pikon yip do nandagit.

⁵ Yañ nandañek Pita dam teban yutnon yipban kilani awit. Mani pañmuwukbi da Piñkop da Pita anpulgusak do bisit pi madepsi awit.

Anjelo da Pita anpulugagit

⁶ Anjwa Erot da Pita gen pikon yiyipmi yan do kalbi obip amin bamori da bikbigon pagakwan kilani agimal. Pita unun nap teban bamori ban anteban awit. Anakwa obip amin diwari dam teban dakon yoma kila anek akgwit.

⁷ Anakwa unudon gin Amin Tagi dakon anjelo kinda altanakwan tenteni madepsi kinda dam teban yutgwan tentenagit. Anakwan anjelo da Pita gekgegikon tidan an yolek iyigit, “Gak tepmisi pidan at!” Yan iyinakwan kisirikon nap teban bamot wital kin mibilikon magimal.

⁸ Manakwal anjelo da Pita yan iyigit, “Gak imalgo panek kandap gwilgo yopman.” Iyiban yan gin anakwan aeni iyigit, “Imal dubakgo panek nak nol.”

⁹ Yan yanban Pita anjelo yol ankigit. Mani anjelo da unun asi asak yan Pita dima nandaban pisagit. Butno pisanakwan dipmin yombem kinda kosot yan nandagit.

¹⁰ Yan nandanek kin obip amin kabi kinda yapmanek kin aeni obip amin kabi kinda gat yapmanek ain yoma tagit unudon kigimal. Unudon kinakwal ain yoma unun iyi wital kinakwan kokup papmon pigigimal. Pigi timisok di kinjek anjelo unun Pita yipman dek kigit.

¹¹ Kinakwan Pita buri pisanakwan yagit, “O, kili nandako pisosok. Amin Tagi da anjeloni kinda yabekban pin nak anpulugak. Erot gat ae Juda amin gat da yo morap ak do nandanek nepgwiron nan anpulugosok.”

¹² Yan nandanek Jon dakon meni Maria unun da yutnon kigit. (Jon unun mani kinda Mak yan

iyiwit.) Amin morapmi unun yutnon muwuk egek bisit pi awit.

¹³ Yan anek egakwa Pita da abin wanga agek yoma domon tidagit. Tidanakwan oman minjat kanda mani Roda unun da yoma witaldal do anek opgut.

¹⁴ Obin Pita dakon tek nandan burikon kisik kisik madepsi nandagit. Yan nandanek yoma dima witaldak tintim yanek kin notni yan yoyigit, "Pita yoma domon akdak!"

¹⁵ Yoyinban iyiwit, "Gak nugigi, Pita dam teban yutnon yigek aripmi dima apjak."

Yan yinba sigin teban tanek yagit, "Asisi, Pita yomakon akdak!"

Yanban iyiwit, "Aneloni da bo akdak."

¹⁶ Yan yanakwa Pita yoma sigin tidanban nandanek yoma witaldak Pita kanek but morap awit.

¹⁷ Yan anakwa Pita da gen dima yanek tayanok yitni do kisiri da tilak an yomgut. Anek Amin Tagi da damon nan witaldal anan obik unun do yoyigit. Yoyin mudanek yoyigit, "Ji da Jems gat not kabi gat yo on altan namik unun do yoyini." Yan yoyinnek Pita si abigit.

¹⁸ Wisa dagokdo obip amin da Pita wisinba mudanban but morap anek notni yoyin yoyin anek yawit, "Pita dukwan kik?"

¹⁹ Erot da Pita wisin koni do amin yabekban kin wisiwit mani dima kawit. Dima kawit do Erot da obip amin Pita kila awit unun gen pikon yopmanek dapba kimotni do yoyigit.

Erot kimakgit

Don Erot Judia miktım yipmanek Sisaria kokupmon panji egipgut.

²⁰ Erot unun Saidon ae Tair kokupmon amin do nandaba yokwi tok madepsi an yomgut. Unun kokup pap bamot japni unun Erot da miktım kila agiron unudon timikgwit. Mani Erot da japmi nandanek kosit sopsop an yomgut. Yan agit do kokup pap bamot kisi muwugek Erot dakon but mosak do kin konej yan yanek kiwit. Kin mibiltok Blastas do altan iminek unun gat not anek don Erot do kiwit. (Blastas da Erot dakon dipmin potpot yutni dakon kila agit.)

²¹ Kwa Erot da bisap kinda an yominek unun bisapmon kila amin madep yik imalni panek kila amin madep tamonikon yikgit. Yigek gen madepsi yoyigit.

²² Yanakwan amin da yan tidanek yawit, “Unun amin dima, pinjop kinda da yosok.”

²³ Gen unun nandanek Erot iyi do nandaban wigakwan Pinjop dima anjisigit. Yan agit do Amin Tagi dakon anelo da unudon gin anakban namat da nan iba kimakgit.

²⁴ Mani Pinjop dakon gen da irentan kokupmi kokupmi kigit.

²⁵ Banabas gat Sol gat pini Jerusalem wasip anek Jon mani kinda Mak unun abidanbal kisi Antiok kiwit.

**Pol miktımi miktımi agek Yesu
dakon gen yan tenjenagit**
(Kilapmi 13.1-21.14)

13

Banabas gat Sol gat yabekgwit

¹ Antiok paŋmuwukbi kabikon kombi amin ae yoyiŋdet amin kisi egipgwit. Uŋun dakon mani yaŋ: Banabas, ae Simeon mani kinda Naija yaŋ iyiwit. Ae Lusias Sairini kokupmon nani, ae Manain uŋun moniŋisogon da Erot gat kaloni egipgumal, ae Sol.

² Bisap kindakon jap kelek egek Piŋkop gawak imiŋek egipgwit. Yaŋ anjakwa Telagi Wup da yoyigit, “Ji Banabas gat Sol gat manjiŋ yopba pi anjil do nandisat uŋun anjil.”

³ Yaŋ yaŋban nandanek Piŋkop do nandanek jap kelek egek bisit pi awit. An mudanek kisitni amin bamot da kwenon witjiŋek yabekba kigimal.

Amin bamot Saiprus miktimon Piŋkop dakon gen yagimal

⁴ Amin bamot Telagi Wup da yabekban Selusia kokup papmon pigigimal. Pigeŋ ujudon da tap waggakon da Saiprus wigigimal.

⁵ Wigis Salamis kokup papmon kiŋ altanek Juda amin dakon muwut muwut yut tawit ujudon agek Piŋkop dakon gen yaŋ tentenagimal. (Jon mani kinda Mak uŋun amin bamot gat kisi agek paŋpulugagit.)

⁶ Anek miktim timjok kinda tap binap tosok uŋun mani Saiprus uŋun kisisi agi mudanek don Papos kokup papmon kiŋ altawit. Kiŋ altanek Juda amin kinda kagimal. Uŋun amin sot wamwam amin ae

kombi gen toptop yogok amin kinda. Unun amin mani Ba-Yesu.

⁷ Ba-Yesu unun gapman dakon mibiltok amin mani Segius Paulus unun dakon panpulugokni egipgut. Segius Paulus unun nandak nandakni wukwisi. Sol gat Banabas gat da obin Pin kop dakon gen yanbal nandisak do yan yomgut.

⁸ Mani Segius da Yesu dima nandan gadan imjak do amin bamot uwal an yomgut. (Ba-Yesu unun sot wamwam amin kinda do Grik genon da Elima yan iyiwit.)

⁹ Mani Sol (mani kinda Pol) unun Telagi Wup da burikon tunganban Elimas tebaisi kanek yan iyigit,

¹⁰ “Gak Sunduk dakon monji. Gak anpak tagisi morap ton unun dakon uwalni. Top gen yogok mibili mibili gat ae anpak yokwi morap unun gagon tugosok. Gak da Amin Tagi dakon anpak kilegisi pan upbal asal. Yokwi morap asal unun dima yopbi, ma?”

¹¹ Yan yanek iyigit, “Nandaki, abisok Amin Tagi dakon kisit da gikban dabilgo pilin tokdisak. Anakwan gildat dimasi kanek dabilgo yan gin tanakwan bisap dubagisok egipbi.”

Pol da Ba-Yesu yan iyinjakwan unudon gin pilin tuk da pin dabili sogut. Sopmanakwan kosit wisik anek amin da kisirikon abidanek kosit yolini do pabidan dagok agit.

¹² Yan anakwan Segius unun kanek nandan gadat agit. Anek Amin Tagi dakon gen do nandaban yo madepsi agit.

Pisidia miktim dakon kokup kinda Antiok unudon

Pinjkop gen yagimal

¹³ Pol gat notni gat kisi Papos kokup pap yipmanjek tap wakga abidanek Pega kokup papmon kiwit. Pega kokup pap unun Pampilia miktimon toso. Jon mani kinda Mak unudon yopman degek tobil Jerusalem aeni pigigit.

¹⁴ Pega yipmanjek kin Antiok kokup papmon kin altawit. Antiok unun Pisidia miktimon toso. Sabat bisap kindakon Juda amin da muwut muwut yutnon pawigi yikgwit.

¹⁵ Yigakwa unun muwut muwut yut dakon kila amin da gen teban ae kombi amin gen Pinjkop da papiakon toj unun ban diwari manjin mudanek Pol gat dabini gat do gen yan yipba pigigit, “Not kabi, ji amin dakon but panjeban ak do gen di yok do nandan kan tagi yoni.”

¹⁶ Geni unun nandanek Pol pidan agek tayangok yitni yan do kisiri anenagek yan yoyigit, “Israel amin ae Amin Nwakanwari Kabi, ji Pinjkop gawak iman amin, nak do mirak yopni!

¹⁷ Israel amin dakon Pinjkop da babiknin iyi do manjnek Isip miktimon gisam yomanakwan amin morapmisi iren tawit. Don Pinjkop da iyi da tapmimon Isip ban timik panogut.

¹⁸ Yan anek miktim kibiri timon agek anpak yokwi aba Pinjkop da yum pindagakwan bilak 40 egipgwit.

¹⁹ Anjakwan Kenan miktimon Pinjkop da miktim 7 unun dakon amin panupbal anek miktimni Israel amin do wagil yomgut.

²⁰ Unun yo morap altan yomgwit unun dakon bilakni 450 da aripmon altawit.

“Anek don Israel amin miktimni abidan egakwa Pin kop da kila amini panalon an yomgut. Yan anakwan wigi kombi amin Samuel altagit.

²¹ Samuel da bisapmon Pin kop da kila amin madepni kindan analon anyomjak do Israel amin da yawit. Yanba Samuel da Sol, Kis dakon monji nan analon an yoban unun da kilani anakwan bilak 40 yan agit. (Sol unun Benjamin da jalapmon nani kindan.)

²² “Don Pin kop da Sol yan dagan iban isal egakwan Dewit da kila amin madep egipjak do manjigit. Pin kop da yan anek Dewit do yan yagit, ‘Nak Dewit Jesi dakon monji unun kanek butno tagisi asak. Unun da geno tagisi guramitjak yan kosot.’

²³ Kalip Pin kop da yan teban tok gen kindan yan yagit, ‘Don amin kindan yabekgo unun da Israel amin timitjak.’ Yagit unun da aripmon Dewit dakon yawi diwaron nan Israel amin kabi timitjak do Yesu yabekgit.

²⁴ Yesu pini dima wasanakwan Jon da Israel amin but tobil anek telagi pakbi soni do yoyigit.

²⁵ Jon pini aban mudok do anakwan yan yoyigit, ‘Ji nak do namun yan nandan? Nak ji da jomjom an iman amin dima. Mani nandan, amin wukwisi kindan nak da bujon noldak. Nak unun amin dakon pinbisi egisat do unun dakon kandap gwil napni nak da aripmi dima witali.’

13:20: GK 2.16; 1Sa 3.20
1Sa 13.14; 16.12; Kap 89.20
13:25: Jn 1.20,27

13:21: 1Sa 8.5,19; 10.20-24
13:23: 2Sa 7.12-16

13:22:
13:24: Mt 3.1-2

²⁶ “Not kabi, Abraham dakon babini kabi, ae Amin Nwakijwari Kabi Pinjop gawak iman amin, nandani. Pinjop da amin yokwikon ban timijak unun dakon but piso geni unun nin do yipban apgut.

²⁷ Jerusalem amin gat ae kila amin gat da Yesu unun namin amin kinda yan unun dima nandaba pisagit. Ae kombi amin dakon gen Sabat bisap morap manjiwit, mani dima nandaba pisagit. Do unun amin gen pikon yipmanek anakba kimagit. Yan aba kombi amin da gen yawit unun bami noman tagit.

²⁸ Yo yokwi kinda yan ak, do tagi anjatnen yan kinda dima kawit. Mani Pailat da anakban kimotjak do madepsi yawit.

²⁹ Gen morap unun do kalip kombi amin da papiakon kili mandawit unun da aripmon an mudawit. Yan anek bumjotni don tilak kindapmon nan kukwan anki kimakbi tamokon yipgwit.

³⁰ Mani Pinjop da kimoron nan aban pidagit.

³¹ Pidan gildat morapmi altan yoban amin Yesu gat kisi Galili da Jerusalem pigiwit unun da kawit. Abisok Yesu kawit amin da unun dakon geni Juda aminon yan tenjenon.

³²⁻³³ “Nin Gen Bin Tagisi dayaman. Pinjop da kalip babiknin yan teban tok kindan an yomgut unun bami ton agit. Gwakni kabi nin da bisapmon Yesu kimoron nan aban pidanban gen yagit unun bami ton agit. Kap Papia 2 kon gen unun yan mandabi:

‘Gak Monjino, nak abisok gak dakon Datgo asat.’

³⁴ Piŋkop da asi Yesu kimoron nan aban pidagit. Aeni aripmi dimasi kimotjak. Piŋkop da unun do yan yagit:

‘Kalip Dewit do yo tagisi ae telagisi an im do yan teban tok agim unun yo ji do daben.

Yo morap unun yagim unun da tilagon asi altokdan.’

³⁵ Ae unun do Piŋkop da papiakon gen kinda gat yan tosok:

‘Gak Telagi Amingo kimakbi tamokon yipbi tanek dima miktosak.’

³⁶ “Nin nandaman, Dewit kalip Piŋkop dakon galaktok yolek egipgut. Anek don kimakban bumjotni anki iyi dakon babikni da kimakbi yopyop tamokon yipba tanek miktagit.

³⁷ Mani amin unun Piŋkop da kimoron nan aban pidagit unun amin giptimni dima miktagit.

³⁸⁻³⁹ Unun do anek not kabi gen unun yan tentenoman unun pakyanansi nandani. Unun amin da nin dakon yokwi wiririt aminin egisak. Moses dakon gen teban guramigek ji amin kilegi aripmi dima ani. Yokwisi sigin tan damni. Mani unun amin da amin morap iyi do nandan gadan iman amin unun yokwini wiririk yominjek amin kilegisi yan yoyisak.

⁴⁰ Ji kan kimotni! Dima kan, kalip kombi amin da gen yawit unun jikon altosak. Gen unun yan yawit:

⁴¹ ‘Manji gen yogok amin ji yo aben unun kanek but morap anek wagil tasik toni.

Ji da bisapmon yo nwanjwari kinda akdisat.

Amin kinda da yo unun akdisat unun do dayisak kan, ji aripmi dima nandan gadakdan.’”

⁴² Pol da gen unun yoyin mudanban Banabas gat yomakon pigakwal amin da yan yoyiwit, “Jil awiki Sabat bisapmon aesil obinek gen unun sigin niyinjlil.”

⁴³ Yan yoyinba amin kisi muwut muwut yut yipmanek yomakon pigiwit. Pigakwa Juda amin morapmi gat ae Amin Nwakwari Kabikon nani morapmi Juda aminon sanbenek Pin kop but dasi gawak imgwit amin gat kisi Pol gat Banabas gat yolgwit. Yolakwa amin bamot da Pin kop dakon nandan yawotni do nandanek tebaisi agek egi anan kini do yoyin pan teban agimal.

⁴⁴ Awuki Sabat bisap unun abinakwan unun kokup pap dakon amin morapmisi da Pin kop dakon gen nandak do abin muwukgwit.

⁴⁵ Muwugakwa Juda amin da amin morapmisi muwukba pindagek amin bamot do yanba yokwi tok anek Pol da gen yagit abin yipgwit.

⁴⁶ Yan anakwa Pol gat Banabas gat da pasol pasoli mini yan yoyigimal, “Asisi, nit pi kokwinik nimgut da tilagon Pin kop gen mibiltok Juda amin ji do kalip dayamak. Mani ji da gen unun abidok do dima galak ton. Yan anek egip egip dagok dagogi mini dimasi abidoney yan disi yon. Do nit ji depmanek Amin Nwakwari Kabikon kinden.

⁴⁷ Amin Tagi da yan anen do kili yan niyigit: ‘Nak da ji manjin depbo Amin Nwakwari Kabi dakon ten teni madepni egipni.

Anek miktimi miktimi ekwan amin panpuluganakwa yokwikon ban timikgen do manjin depgum.’”

⁴⁸ Yan yanban nandane Amin Nwakwari Kabikon nani da tagisi nandane Amin Tagi dakon gen do but galaksi nandawit. Anakwan minjat amin morapyo egip egip dagok dagogi mini abidoni do manjin yopgut unun da nandan gadat awit.

⁴⁹ Anakwa Amin Tagi dakon gen da unun miktim da kokup morap kisi iren tagit.

⁵⁰ Mani Juda amin da minjat man madejni ton Pinjok dosi pasalgwit, ae unun kokup pap dakon kila aminyo kisi dakon but sugawit. Yan anek Pol gat Banabas gat yokwi anyominjek unun miktimon dima egipjil do yolgwit.

⁵¹ Yan aba yokwi iyikon gin tosok yan nandani do kandapnikon kimbaban tawit unun tidanbal kinakwa Ikoniam kokup papmon kigimal.

⁵² Kinakwal Antiok kokupmon Yesu nandan gadan ingwit amin burikon kisik kisik nandawit, ae Telagi Wup da tujan yomgut.

14

Banabas gat Pol gat Ikoniam kokupmon Pinjok gen yagimal

¹ Pol gat Banabas gat Antiok kokupmon Pinjok dakon pi agimal unuden gin Ikoniam kokupmon yan gin agimal. Juda amin da muwut muwut yut kindakon wigek gen tagisi yoyinakwal Juda ae Grik amin morapmi da nandan gadat awit.

² Mani Juda amin diwari dima nandan gadawit unun da Amin Nwakwari Kabi dakon but sugawit. Sugaŋba nandan gadat awit miŋat amin do nandaba yokwi tok anjomgwit.

³ Pol gat Banabas gat bisap dubagi Ikoniam egek Amin Tagi dakon gen madepsi yoyigimal. Anek Amin Tagi da tapmim yomiŋakwan wasok tapmimi toŋ morapmi agimal. Yan anakwal amin da Piŋkop asi amin do nandan yawok yomisak yan nandani do Amin Tagi da wasok tapmimi toŋ unun yoligit.

⁴ Mani unun kokup papmon amin kabi bamori pudan kiwit. Kabi kinda Juda amin gat akgwit, ae kabi kinda yabekbi bamot gat akgwit.

⁵ Anek don Amin Nwakwari Kabikon nani gat ae Juda amin gat ae kila amini gat kisi da yan nandat anek Pol gat Banabas gat yokwi an yomiŋek tipban dap do awit.

⁶ Mani amin bamot unun yo ak do awit unun pindak nandanjo anek kokup unun yipmanek Likonia miktimon kigimal. Kiŋ kokup pap bamot Lista ae Debe ae kokup moniŋ moniŋ unudon tawit kisi agek

⁷ Gen Bin Tagisi yan tenŋenŋan yomgumal.

Banabas gat Pol gat Likonia miktimon Piŋkop gen yagimal

⁸ Lista kokup papmon amin kinda kandapmi alek tanbi mibilikon gin yigek egipgut. Meni da yan anjalagit.

⁹ Unun amin Pol da Piŋkop dakon gen yanakwan mirak panakwan Pol da unun amin kilek tosak dakon nandan gadatni tanban kagit.

10 Kanjek madepsi yanek yan iyigit, “Gak pidan baman at!” Yan iyinban amin unun wigi manek wasanek kosit agipgut.

11 Pol da wasok unun aban kanjek minat amin morapyo da Likonia genon da yan tidanek yan yawit, “Mao, pin kop ekwan di da amin giptim panek ninon pen!”

12 Banabas unun Sus yan iyinjek Pol unun gen yogok amin do Emes yan iyiwit.

13 Kokup kidat Sus unun dakon Telagi Yut Madepni kokup pap da wanja kapmatjok tagit. Unun telagi yut dakon mukwa sogok amin bulmakau wili di jarej ban pan tilim abi unun panabin kokup pap da yoma kagakon yopgut. Mukwa sogok amin gat ae minat aminyo gat kisi amin bamot do bulmakau dapmanek mukwa son yomdo awit.

14 Yan anakwa yabekbi bamot Banabas gat Pol gat paret an yom do an dakon geni nandan wuripdak imalni pidanek minat amin morap kabikon pigi yan tidanek yan yagimal,

15 “Not kabi, ji nidosi unun akdan? Nit amin ji yombem gin. Nit ji do Gen Bin Tagisi dayamak. Ji da kokup kidat unun yopmanek Pin kop egip egipmi ton egisak unudon gin tobilni do dayamak. Unun Pin kop da miktim, kundu ae tap wasanek yo morapni kisi wasan yopgut.

16 Kalip miktimi miktimi amin kabi morap egipgwit unun yum pindagakwan galaktokni yolek egipgwit.

17 Mani amin da Pin kop asi egisak yan nandani do yo tagisi morapmi damisak. Sikak yipban

manjakwan pigaga jap tagisi panjiren an daban aripmisi nanjek kisik kisik an.”

¹⁸ Amin bamot gen unun yanek amin dakon but pabik do pali panjidok agimal. Mani dima, buri manakwa paret dima awit.

¹⁹ Juda amin di Antiok ae Ikoniam da apgwit unun da amin dakon but suganba Pol uwal an imgwit. Uwal an iminek Pol tip ban anagek kili kunjwak yan nandanek ilik anan abigi kokup pap da wanga yipgwit.

²⁰ Yipba tanjakwan don Yesu nandan gadan imgwit amin da abin muwuk Pol anawasinek akgwit. Yan anakwa pidanban kokup papmon aeni pigiwit. Pigi pakgwit da wisa dagokdo Banabas gat unun kokup pap yipmanek Debe kokup pap kigimal.

Pol gat Banabas gat da amin dakon but panjeban agimal

²¹ Amin bamot Debe kokup papmon Gen Bin Tagisi yoyin tentenanakwal amin morapmisi da Yesu nandan gadan imgwit. Anek unudon da tobil Lista ae Ikoniam ae Antiok kigimal.

²² Unun kokup pap kapbi gwasinek Yesu nandan gadan imgwit amin dakon but panjeban anek yan yoyigimal, “Yesu dima yipman degek nandan gadan iminek tebaisi atni. Mibiltok jigi morapmi panek don Pinjop da Amin Kila Asagon kikedaman.”

²³ Yan yoyinek panmuwukbi kabi morap egi anan kiwit unun do kila amini manjin manjin awit. Anek Pinjop do nandanek jap kelek egek bisit pi anek egipgwit. Anek unun kila amin kabi egip egipni

Amin Tagikon tosok yanjsi nandawit amin unun Amin Tagi da kisiron yopgumal.

Aeni Antiok kokup pap Siria miktimon kigimal

²⁴ Yan anek Pisidia miktimon nan kinjek Pampilia miktimon kin altagimal.

²⁵ Altanek Pega kokupmon Pinjok gen yoyinek Atalia kokup papmon pigigimal.

²⁶ Pigi tap wakga kindan abidanek Atalia kokup pap yipmanek Antiok kokupmon kin altagimal. Kalip Antiok panmuwukbi da amin bamot Amin Tagi da nandan yawok yoyinek panpuluganakwan Pinjok dakon pi anjil do yabekba kigimal. Kin Pinjok dakon pi an mudanek aeni

²⁷ abin altanek panmuwukbi yan yobal apba Pinjok da panpuluganakwan yo morap agimal unun dakon geni yoyinek yan yagimal, “Pinjok da Amin Nwanjwari Kabi nandan gadat dakon kosit wital yoban nandan gadat awit.”

²⁸ Yan yanek Antiok panmuwukbi gat gildat morapmi egipgwit.

15

Panmuwukbi dakon muwut muwut madep kindan Jerusalem awit

¹ Pol gat Banabas gat Antiok egakwal amin diwari Juda miktimon da pin panmuwukbi yoyin degek yan yoyiwit, “Ji Moses dakon gen guramigek giptinji dima mandani kan, Amin Tagi da ji dima timitjak.”

² Yan yoyin akwa Pol gat Banabas gat da nandabal yokwi tanban unun amin gat gen emat madepsi awit. Yan anakwa panmuwukbi da amin bamot gat ae nandan gadat amin di gat manjin yopba Jerusalem kiwit. Kwa yabekbi gat panmuwukbi dakon kila amin gat gen unun anmilip ani yan do yabekgwit.

³ Yabekba Ponisia ae Samaria miktin unun ban kiwit. Kin ek unun miktin bamot gwan nandan gadat amin yan yoyigimal, "Amin Nwakhwari Kabi da but tobi anek Pin kopmon kwan." Gen unun yoyin bal but galak madepsi nandawit.

⁴ Jerusalem kin altanba panmuwukbi gat ae kila amini gat ae yabekbi kabi gat da gildat tagi yan yoyiwit. Yan yoyin ba Pin kop da panpulugan akwan yo morap agimal unun dakon geni yoyigimal.

⁵ Yan bal nandan gadat amin di Parisi da kabikon nani unun da pidan agek yan yawit, "Amin Nwakhwari Kabikon nani unun giptimni mandan ek Moses dakon gen teban guramitni do yoyini."

⁶ Yan yanba yabekbi kabi gat ae panmuwukbi dakon kila amin gat da gen unun nian yono kilek tosak yan do muwukgwit.

⁷ Muwugek yan nandat morapmisi anek Pita da pidan agek yan yoyigit, "Not kabi, ji kili nandan. Pin kop da pi kokwinik nimek nak Gen Bin Tagisi Amin Nwakhwari Kabikon yan apbo nandan ek nandan gadat ani do nak kilisok manjigit.

⁸ Pin kop da amin morap dakon but kisi pindak mudosok. Pindak mudan ek Telagi Wupni Juda amin nin do nimgut, yan gin Amin Nwakhwari Kabi

amin kisi do yomgut. Yan agit do Pin kop da unun amin timit do tagisi nandisak yan nandaman.

⁹ Nin do wasok kinda anek unun amin do wasok nwakwari kinda asak yan yogogi mini. Nandan gadat anakwa butni sugan panmilip asak.

¹⁰ Do ji abisok nido Pin kop ankwalek panmuwukbi da kwapmon yo jigi yopmanan? Kalip babiknin da Moses dakon gen teban unun guramit do antidok awit, ae ninyo kisi unun guramit do antidok aman.

¹¹ Do yansi nandan gadanen, Amin Tagi Yesu dakon nandan yawotni do anek Pin kop da nin yokwikon ban timikdak. Ae unun amin kabi kisi yan gin timikdak.”

¹² Pita yan yanban amin muwuk yikgwit kisi tayanok yigek Pol gat Banabas gat do mirak yopgwit. Mirak yopmanakwa Pin kop da panpulanganakwan Amin Nwawari Kabikon wasok tapmimi ton agimal unun do yoyigimal.

¹³ Yoyin mudanakwal Jems da yan yagit, “Not kabi mirak pani.

¹⁴ Pin kop da wasanek Amin Nwawari Kabikon amin timikban iyi dakon amin kabi awit unun do Saimon da kili niyik.

¹⁵ Pin kop da Amin Nwawari Kabi don timitdisak dakon geni unun kombi amin da kalipsigwan kili yawit. Gen unun yan tosok:

¹⁶ ‘Amin Tagi da yan yosok, “Dewit dakon diwatni unun yut kinda yombem.

15:10: Mt 11.30; Gal 3.10
2.9 **15:16:** Am 9.11-12

15:11: Gal 2.16; Ep 2.5-8

15:13: Gal

Unun yut da man tuwil kigit, mani nak da aeno don abin anmilip anek witjiken.

17 Yan abo Amin Nwakwari Kabi morap naga do kili manjigim unun da Amin Tagini nak wisini.”’

18 Gen unun Amin Tagi da kalipsigwan kili yagit.”

19 Jems da sanbenek yan yagit, “Do nak yan nandisat, Amin Nwakwari Kabi but tobil anek Pin kopmon kwan unun nin da jigi dima yomnen do nandisat.

20-21 Kalipsi da win abisok on ekwamanon kokup pap morap tan anan kwanon Moses dakon gen yan tenjawit. Sabat bisap morapmon Juda amin dakon muwut muwut yutnon Moses dakon gen manjin manjin awit. Do yum but piso papia kinda yan mandan yomnen. Ji kokup kidat do paret abi unun dakon jap dima noni. Jap unuden Pin kop da pindakban dima noknogi an. Ae minat wiliyo yumabi mibili mibili dimasi ani. Ae bit kilapyo si tipba kwon gat ae yawiyo kisi dimasi noni.”

Papia kinda yipba kigit

22 Yabekbi kabi gat ae kila amin gat ae panmuwukbi morap gat da iyikon amin bamori pindakba Pol Banabas gat Antiok kini do yawit. Yan yanek Judas mani kinda Basabas gat ae Sailas gat yan manjiwit. Unun amin panmuwukbi dakon kila amin bamot egipgumal.

23 Amin bamot do papia yomgwit unungwan gen yan mandawit,

“Nin yabekbi kabi ae panmuwukbi dakon kila amin, nin ji dakon notji da papia on mandaman.

Amin Nwakwari Kabi Yesu nandan gadan iman amin Antiok ae Siria ae Silisia Provinskon ekwan ji gildat tagi yan dayaman.

²⁴ “Nin da kabikon amin diwari da kin ji dakon nandak nandak panupbal awit dakon geni kili nandagiman. Nin da yan yoyini yan dima yoyinapno kin dayiwit.

²⁵ Nin idon muwuk but kalon anek amin bamot ji do kini do manjigiman. Manjin yopno notnin bamot galagisi nandan yomaman Pol ae Banabas unun gat kini do yan yomguman.

²⁶ Amin bamot unun egip egipni dima pankutnanek Amin Taginin Yesu Kristo dakon man yoyin tentenagimal.

²⁷ Nin da Judas gat Sailas gat gen on mandaman unun nan gin dayinjinil do yabekgaman.

²⁸ Telagi Wup da nandisak, ninyo kisi yan gin nandanek yan dayaman, jigi morapmi dima damnej. Gen teban onjok banjin yolni.

²⁹ Ji bit kilapyo kokup kidat do dapman paret an unun dima noni. Ae yawi dima noni. Ae si tipba kwon ununyo kisi dima noni. Anek minjat wiliyo yumabi mibili mibili dima ani. Ji kan kimagek unun anpak morap yapni kan unun tagisi. Nin dakon gen yan gin. Do ji tagisi egipni.”

³⁰ Amin bamot yabekba Antiok pigi panmuwukbi kabi yan yobal muwukba papia unun yomgumal.

³¹ Yobal panmuwukbi da papia unun manjinba unun da buri panteban aban but galaksi nandawit.

³² Anakwa Sailas gat Judas gat unun kombi amin bamori do gen tagisi morapmi panmuwukbi yoyinjek buri panteban agimal.

³³⁻³⁴ Amin bamot unun Antiok bisap dubakgok egipgumal. Egek don panmuwukbi da galok gen yoyinjek but yawot gat kinjil yan yoyinjek yopba amin yabekba kigimal kabikon aeni kigimal.

³⁵ Kinjakwal Pol gat Banabas gat Antiok sigin egek amin diwarı gat kisi yoyinjet pi awit. Anjek Amin Tagı dakon gen yoyin tenjenawit.

Pol gat Banabas gat but kalon dıma agimal

³⁶ Gildat di egi mudanek Pol da Banabas yan iyigit, “Nit aenit kokup papmon agek nandan gadat amin pindatden. Amin Tagı dakon gen yan tenjenan yongumak tagı panek ekwan bo yan do agek pindatden.”

³⁷ Banabas unun Jon mani kindı Mak unun kisi abıdanbal agipni do nandagit.

³⁸ Mani Mak kalıp Pampilia miktimon yopman degek abınakwan iyi gin pi agimal, do Pol unun gat agıp do nandaban tagı dıma agit.

³⁹ Unun do anjek gen emat madepsi agimal. Yan anjek pidan ki Banabas da Mak abıdanban tap wakga kindı abıdanek Saiprus miktım timon wigigimal.

⁴⁰ Yan anakwal Pol Sailas nan abıdagıt. Anakwan panmuwukbi da Amin Tagı dakon nandan yawotni jilon tosak yan yoyinba kigimal.

⁴¹ Kin Siria ae Silisia miktımmon agek Pol da panmuwukbi morap yoyin panjeban agit.

16

Pol da Timoti abıdanban Sailas gat kisi agıpgwit

¹ Pol Debe kokup pap kinjek unudon da Lista kokup pap kinj altagit. Unun kokupmon Yesu dakon pandetni kinda egipgut mani Timoti. Meni unun Juda minjat kinda. Unun minjat Yesu nandan gadanj imgut. Mani datni unun Grik amin kinda.

² Panmuwukbi kabi Lista kokup pap ae Ikoniam kokup papmon egipgwit amin da Timoti do amin tagisi kinda yan yawit.

³ Do Pol Timoti abidoko kisi agipden yan nandagit. Mani Juda amin unun miktimon egipgwit da Timoti dakon datni unun Grik amin kinda yan kili nandawit. Do Juda amin dakon but moni do Pol da Timoti dakon gip mandagit.

⁴ Anek Timoti abidanban kokup papmon agek gen kalip kila amin gat yabekbi kabi gat da Jerusalem muwugek anteban awit unun ban panmuwukbi yoyinek yan yoyiwit, “Ji gen on nan guramigek egipni.”

⁵ Yan anakwa panmuwukbi morap dakon nandan gadat teban tagit. Gildari gildari amin da panmuwukbi kabikon sanbenba amin kabi madepsi awit.

Pol da Masadonia amin kinda dipminon kagit

⁶ Telagi Wup da Esia miktimon Pinjok dakon gen dima yonjil do yansop anyomgut, do Pol gat Timoti gat kinj Prigia ae Galesia miktim binap nan kigimal.

⁷ Misia miktimon kinj altahek Bitinia miktimon pigik do agimal. Mani Yesu dakon Wup da dima piginjil do kosit soggut.

8 Yan aban Misia miŕtim yapmaŕek Troas kokup papmon piŕigimal.

9 Piŕi unun kalbi Pol da buri pisaŕakwan dipmin yombem kında kaŕakwan Masadonia amin kında da yan imiŕek yan iyigıt, “Gak tap pidaŕek Masadonia miŕtimon obiŕ nin paŕpulugoki.”

10 Pol da unun kaŕek Piŕkop da iyi Gen Bin Tagisi kiŕ yoyineŕ do yan nimisak yan nandaŕek unudon giŕ Masadonia kık do tagap tagimaŕ.

Lidia nandaŕ gadat agıt

11 Nin Troas kokup pap yiŕmaŕek tap wakga kında abidaŕek nomansi kiŕek miŕtim timjok kında tap binap tosoŕ unun mani Samares unudon wiŕi altagimaŕ. Wiŕa dagokdo unun miŕtim yiŕmaŕek tap wakga aenin abidaŕek Neapolis kokupmon kiŕimaŕ.

12 Ae unun kokup yiŕmaŕek Pilipai kiŕ altagimaŕ. Pilipai unun Masadonia miŕtim dakon kokup pap madepni. Unun Rom da kila agıt. Rom amin morapmi da kalip kili apgwit da unun kokupmon ekwan. Nin unudon gildat kabi di egıpgumaŕ.

13 Egek Sabat biŕapmon kokup pap dakon yoma kagakon piŕi yapmaŕek waŕga piŕi pakbi kındaŕon kiŕimaŕ. Nin unun pakbikon tamo kında koneŕon biŕit aneŕ yaŕon da piŕigimaŕ. Unun pakbikon piŕi piŕindatno miŕat di muwukgwit piŕindak unudon yiŕgek Gen Bin Tagisi yoyigimaŕ.

14 Miŕat kında unun kabıgwan yikgit unun mani Lidia, kokupni Taitaira. Lidia imal gami baŕ yopmaŕek moneŕ ilit pi anek egıpgut. Unun Piŕkop gawak imiŕek egıpgut. Amin Tagi da Lidia dakon

but yomani wıtdalban Pol da gen yagıt do bamisi yosok yan nandanek mirak pakyanısi yopgut.

¹⁵ Anek miñat unun gat ae yutnikon egıpgwit amin gat kisi telagi pakbi sowit. Son mudanek yan niyigit, “Nak asisi Amin Tagı Yesu do kili nandan gadasat yan nandan naman kan, nak da yutnon panıki egıppen.” Yan yanek yutnikon si kinen do teban tanban kigıman.

Pol gat Sailas gat Pilipai dam teban yutnon yopgwit

¹⁶ Bisap kindakon nin bisit agak tamokon kigıman. Kino oman miñatjok kindakosiron apban domdom agıman. Unun miñatjok konni kindakotan imınakwan yo don altoni unun do yanıkwok agıt. Amin da opba yo don altoni dakon mibili yoyınakwan kila amini da moneñ madepsi timıkgwit.

¹⁷ Nin kınapno miñatjok unun Pol gat nin gat da bunon nolek yan tidanek yan yagıt, “On amin unun Pinıkop Wikwisi Madep dakon oman monjini. Pinıkop da ji yokwikon ban timitjak dakon gen dayan.”

¹⁸ Miñatjok unun yan sigın yanakwan gildat morapmi agıt. Yan anakwan Pol unun nandanek kuragisi nandan tobil kon yan iyigit, “Yesu Kristo da yan dagok anınamgut do yanısi gayısat, gak miñatjok on yıpman degek wın abıgi!” Yan iyınban unudon gın kon miñatjok unun yıpman dekgıt.

¹⁹ Yan aban oman miñatjok unun dakon kila amini moneñ timit timit kositnin pasıldak yan nandawit. Yan nandanek Pol gat Sailas gat timık

tebai ilik panpan kila amin do maket tamokon pankiwit.

²⁰ Amin bamot panpan gen kokwin amin madepmon panki yopmanek yan yoyiwit, “On Juda amin bamot da nin dakon kokup papmon amin but suganbal upbalap madepsi anj.

²¹ Rom dakon anjagon yo dima anen do gen teban tosok on amin bamot da amin unun tetgin ilik pangwamal.”

²² Yan yanakwa amin muwukgwit kisi da yanba yokwi tok anyomgwit. Yan aba gen kokwin amin madep da amin bamot dakon paba pigikni iligek kalij kirinban baljoni do yoyiwit.

²³ Yoyinba madepsi baljanek dam teban yutnon yopgwit. Yopmanek dam teban yut dakon kila amin kilani tebaisi asak do iyiwit.

²⁴ Iyinba nandanek amin bamot pawigi dam teban yutnon yut monin kinda yutgwansi tagit unudon yopgut. Yopmanek dima abiginjil yan do kandapni kindap kwuk ban panjteban agit.

²⁵ Yan aban egek kalbi binap Pinjkop do bisit anek ae kap yanakwal dam teban yutnon amin yikgwit da nandawit.

²⁶ Anakwa unudon gin wudip madepsi kinda anek dam teban yut dakon gwak pan kwakwalikgit. Yan anakwan yoma kisi wital kin mudanakwa amin morap kisit kandapnikon yo panjteban awit unun kisi wital ki mawit.

²⁷ Manakwa dam teban yut dakon kila amin dipminon da pidan pindakban dam teban yut dakon yoma kisi pisawit. Yan pindak amin kisi

abigi mudan yan nandanek nak kila tagi dima at yanon da emat agak sibani ilik iyi nan sugok do agit.

²⁸ Yan ak do anjakwan Pol da yan tidanek yan iyigit, “Giptingo goman di abim! Dam teban yutnon amin nin kisi morap oni ekwaman.”

²⁹ Yan yanjakwan dam teban yut dakon kila amin tenjenji kindan anopni do yagit. Anopba abidan pasol pasol nandanek timtim yanek kin Pol gat Sailas gat da buron gawagek nandaban wukwan yomgut.

³⁰ Yan anek amin bamot timik yut buri moniji yikgimal unun yipmanek yut buri madep do pabigi yan yoyigit, “Amin bamot, nian anapbo Amin Tagi da nak yokwikon nan abidosak?”

³¹ Yan yanban iyigimal, “Gak Amin Tagi Yesu nandan gadan iminjaki Pinjok da gak gat ae yutgokon amin ekwan gat kisi yokwikon ban timitjak.”

³² Yan iyinjek Amin Tagi dakon gen iyinjek amin morap yutnikon egipgwit gat kisi yoyigimal.

³³ Yoyinbal kalbi binap unun bisapmon gin dam teban yut dakon kila amin da amin bamot timik panji giptimni obip amin da baljanba dagawit unun pakbi ban sugagit. Yan anek unudon gin iyi ae gwakni kisi telagi pakbi sowit.

³⁴ Anek amin bamot timikban yutnikon pawigi yigakwal jap yomgut. Amin unun gat gwakni gat Pinjok nandan gadan iminjek burikon da kisik kisik madepsi nandawit.

³⁵ Wisa dagokdo gen kokwin amin madep da obip amini yabekba kin dam teban yut dakon kila amin yan iyiwit, “Gak amin bamot unun yopbi kinjil.”

³⁶ Yan iyinba kin Pol yan iyigit, “Jil dam teban yut yipmanek kinjil do gen kokwin amin madep da gen yipba obisak. Do jil but yawot gat kinjil.”

³⁷ Mani Pol da obip amin yan yoyigit, “Manit Rom gapmanon tosok. Do nidosi nit dakon mibilnit pakyan si dima kokwinigek amin morapmi da dabilon nindapmanek dam teban yutnon nipman? Yan ayin da abisok nit pasilikon da nipba kikedamak? Unun tagi dima. Amin madep unun da iyisi abin pulugan nipba kinden.”

³⁸ Yan yoyinban obip amin da Pol da gen yoyigit unun anan gen kokwin amin kabi yoyiwit. Yoyinba Pol gat Sailas gat Rom amin bamori yan yanba nandanek si pasalgwit.

³⁹ Anek gen kokwin amin madep da dam teban yutnon kin amin bamot buri moni do kokwin tagisi dima anek yo yokwisi andanguman, gen yan yoyinek panpan wanga pabigiwit. Yan anek kokup pap unun yipman kinjil do gen yaworikon da yoyiwit.

⁴⁰ Yoyinba Pol gat Sailas gat dam teban yut yipmanek Lidia da yutnon wigigimal. Wigini nandanek gadat amin pindak buri panjeban ak do gen yoyigimal. Yan anek don kokup pap yipmanek kigimal.

17

Tesalonaika amin da Pol gat Sailas gat dap do awit

¹ Pol gat dabini gat Ampipolis kokupmon kin altawit. Kokup unun yipmanek Apolonia kokup

papmon kinjek Tesalonaika kokup papmon kin al-tawit. Unun kokup papmon Juda amin dakon muwut muwut yut kinda tosok.

² Pol iyi Sabat bisap morapmon wigi wigi agit yan gin unun muwut muwut yutnon Juda amin gat wigiwit. Sabat bisap kapbi kisi unun yutnon wukwan Pinjkop dakon gen dakon mibili yan nandat awit.

³ Anek Pol da Pinjkop dakon gen dakon mibili yoyin tenjenan yomgut. Gen unun asi bami noman tan mudan yan yoyinek yagit, “Kombi amin da Kristo tepmi panek kimagek don aeni pidosak do yan kwok kalipsigwan kili awit. Unun Yesu do dayin tenjenosot, unun Kristo yansi dayisat.”

⁴ Yan yoyinban Juda amin diwari da Pol gat Sailas gat dakon gen nandanek nandan gadat anek amin bamoron sanbewit. Anakwa Grik amin morapmi Pinjkop gawak ingwit amin ae kila amin minjat morapmi kisi amin bamot yolgwit.

⁵ Yan anakwa Juda amin da amin bamot do nandaba yokwi tok an yomgwit. Yan nandanek maket tamokon pidok amin di egipgwit unun timikba unun gat amin morapmi panmuwuk buri suganba upbalap madepsi awit. Yan anek timtim yanek amin kinda mani Jeson unun da yutnon kin Pol gat Sailas gat wisin timik amin morap da inamon pabigi yopnen yan yanek kiwit.

⁶ Mani amin bamot mini pindak Jeson gat panmuwukbi kabi di gat timik ilik panpan unun kokup pap dakon kila aminon pankiwit. Pankinjek yan tidanek sitnok anyominjek yawit, “On amin miktimi miktimi agek yokwi morapmi an da abisok idon aben da ekwan.

⁷ Jeson da unun amin yanban yutnikon pawigi ekwan. Unun amin morap kisi kila amin madepnin Sisa dakon gen tebani unun yapmanek yan yon, 'Kila amin madep nwanjwari kinda egisak unun mani Yesu.' "

⁸ Gen unun yanba nandanek minat aminyo gat ae kokup pap dakon kila amin gat wiripdagek upbalap madep awit.

⁹ Yan anakwa kila amin da Jeson gat notni gat yoyinba monej yopmanek abigiwit. Upbalap dima noman tosak kan monejni ae timitni yanon da yopgwit.

Pol gat Sailas gat Beria kokup papmon pi agimal

¹⁰ Pilin tanakwan panmuwukbi da Pol gat Sailas gat yabekba Beria kigimal. Kin altanek Juda amin da muwut muwut yutnon wigigimal.

¹¹ Juda amin Beria egipgwit unun amin tagisi. Anpakni da Juda amin Tesalonaika egipgwit unun yapgut. Pol dakon gen do galagisi nandanek gildari gildari Pin kop dakon gen unun pakyan si manjin nandawit. Manjin nandanek Pol da gen asi yosok bo sun yosok yan do kokwin awit.

¹² Anek Juda amin morapmisi da nandan gadat awit. Ae Grik kila amin minat morapmi da nandan gadat anakwa Grik wili morapmi unun kisi yan gin awit.

¹³ Yan anakwa Juda amin Tesalonaika egipgwit unun da Pol unun Beria kokupmon egek Pin kop dakon gen yosok yan nandawit. Yan nandanek obin amin dakon but sugan panupbal awit.

14 Anakwa unjudon gin panmuwukbi da tepmisi Pol yabekba tapmon pigigit. Pigakwan Timoti gat Sailas gat unun Beria sigin egipgumal.

15 Egakwal Pol Atens kokup papmon pigi altanek iyi gat pigiwit amin yan yoyigit, “Ji tobil Beria wigi Timoti gat Sailas gat yoyinba tepmi pinjil.” Yan yoyinban wigiwit.

Pol Atens kokup papmon Pinjop dakon gen yagit

16 Pol Atens egek Timoti gat Sailas gat do jomjom anek egipgut. Egek unun kokup papmon kokup kidat dakon wup morapmisi pindagek buri yok-wisi agit.

17 Yan agit do Juda amin da muwut muwut yutnon wigigit. Unjudon Juda amin gat ae Amin Nwaknwari Kabikon amin Pinjop gawak iman amin gat kisi egipgwit. Unun amin da Pinjop dakon mibili pakyanji nandani do gen tebaisi yoyigit. Ae gildari gildari maket tamokon panji egek amin kin ap awit unun gat kisi yan gin agit.

18 Anakwan Epikorian ae Stoik* amin kabi bamot unun dakon nandak nandak amin diwari da opba Pol gat gen emat anakwa di da yan yawit, “On gen pakbi amin ni gen nan yosok?” Ae di da yawit, “Miktim dubagikon nani dakon pinjop unun do bo yosok?” Pol da Gen Bin Tagisi yoyinek Yesu do yoyigit ae amin kimoron da pidoni do kisi yoyigit unun do anek gen unun yawit.

17:17: Ya 18.19 * **17:18:** Epikorian amin kabi unun on miktim dakon kisik kisik mibili mibili do yo bamisi yan nandawit. Anakwa Stoik amin kabi unun giptim dakon galaktok dima yolneñ kan, nin amin tagisi yan nandawit.

19 Uņun amin da Pol abıdan anan gen kokwin amin kabi kinda fleņ Areopaguskon muwukgwit uņudon anķiņek yan iyıwit, “Nin gak da gen kalugi uņun amin yoyiņ dekdal uņun niyiki do nandaman.

20 Gen yosol uņun nandano ņwakņwarisi asak do mibili niyiņbi nandano.”

21 (Atens miņat amin morap ae amin dubagikon da apba egıpgwit uņunyo kisi yan awit, bisapmi bisapmi nandak nandak kalugi mibili mibili uņun do yan nandat an egek bisapni madepsi nan nan awit.)

22-23 Pol Ariopagus muwut muwut tamokon kila amin da binapmon pıdan agek yan yagi, “Atens amin nak kokupji anģwasıņek agek piņkop gawak yomyom an uņun dakon yo kidat pındagim. Pındagek alta kindakon gen kinda yan mandabi kagim: On Alta Uņun Piņkop Kinda Mibilni Dima Nandaman Uņun do Wasanbi. Nak yan kagim do anek ji do yan nandısat, ji piņkop gawak yomyom dakon anpak do nandaba yo madepsi asak. Uņun Piņkop mibilni dima nandanek isal dogin gawak iman uņun dakon mibilisi dayiko nandabit.

24 “Piņkop miktım ae yo morap miktım da kwenon ton wasan yopgut uņun Piņkop da kundu ae miktım dakon Amin Tagi Madep egısak. Yando, amin kisit da telagi yut wutjan uņudon dima egısak.

25 Ae yo kinda do wadak wadak aban amin kisit da yo uņun wasanek Piņkop anpulugogi uņun dima tosok. Piņkop da iyi egıp egıp ae mirim ae yo morap gat kisi amin kisi do yomisak.

²⁶ Piŋkop uŋun da amin kalonŋisikon da amin kabi morapmi wasagit. Wasanban ireŋ tanek kiŋ miktimi miktimi aripmisi agit. Egipni dakon bisap gat ae miktim egipni dakon kilapmi kisi kokwinik yomgut da ekwan.

²⁷ Amin da Piŋkop tebai wisin koni do anek uŋun agit. Mani Piŋkop dubagikon dima egisak. Kapmatjok nin da bikbigon egisak.

²⁸ Kap wasok aminji kinda da yan yagit, 'Uŋun da egip egip nimisak ae tapmim ninjakwan kosit akwaman.' Ae kinda da yan yagit, 'Ninyo kisi uŋun dakon monjini ekwaman.'

²⁹ "Nin Piŋkop dakon monjini ekwaman, do Piŋkop uŋun gol bo silwa bo tip yombem yan dima nandanen. Piŋkop amin da nandak nandagon da yo kisi da wason uŋun yombem dima.

³⁰ Kalip nandan kokwini tagi dima amin egakwa Piŋkop da yo kinda dima anyominjek yum pindagakwan egipgwit. Mani abisok amin morap dukwan dukwan ekwan but tobi ani do gen tebai yosok.

³¹ Don minat amin morap gen pikon yop do bisap kinda kili yipgut. Uŋun bisapmon gen kokwin kilegisi anek miktim amin kisi morap gen pikon yopdisak. Gen kokwin pi uŋun asak do Piŋkop da amin kinda kili manjigit. Uŋun amin Piŋkop da asisi kimoron nan aban pidagit, do amin morap yanŋi nandan imni, Piŋkop da gen kokwin pi uŋun amin dوسي imgut."

³² Pol da amin kimoron da pidoni do yanban amin diwari da jigilak gen yan imgwit. Mani

17:27: Kap 145.18; Jer 23.23

19.26

17:31: Kap 96.13

17:29: Ais 40.18-20; 44.10-17; Ya

dīwari da yaŋ iyiwit, “Yo uŋun yosol uŋun do di gat niyiŋbi nandanēŋ do nandamaŋ.”

³³ Yaŋ yaŋba Pol muwut muwut tamo yipmaŋek kigit.

³⁴ Amin dīwari Pol yolek nandaŋ gadat awit. Kında uŋun mani Dionisius. Uŋun amin gen kokwin amin Ariopagus muwut muwut tamokon muwukgwit uŋun kabikon nani kında. Ae miŋat kında mani Damaris, ae amin dīwari kisi nandaŋ gadat awit.

18

Pol Korin kokup papmon Piŋkop dakon gen yagit

¹ Don Pol Atens yipmaŋek Korin kokup papmon kigit.

² Kiŋ Juda amin kında kagit mani Akwila. Akwila uŋun Pontus miŋtomon nani kında. Kili yaŋgok miŋatni Prisila gat Itali miŋtim yipmaŋek opgumal. Itali miŋtim mibili yaŋ do yipmaŋek apgumal. Rom dakon kila amin madep Klodias da Juda amin kisi morap Rom kokup pap uŋun yipmaŋ kiŋ mudoni do gen tebai yipgut. Pol uŋun amin wam pindat do kigit.

³ Pol da yut kabeŋ dakon imal bupbup pi agit uŋun amin wamyo kisi pi yaŋ gin agimal, do Pol kwan egek uŋun pi awit.

⁴ Pol Sabat morapmon Juda amin dakon muwut muwut yutnikon wiŋigit. Wikwan Juda ae Grik amin Yesu nandaŋ gadaŋ imni do gen emaron da nayiŋbi gayiko awit.

⁵ Sailas gat Timoti gat Masadonia yipmanek pinjakwal Pol imal yut pi agit unun yipmanek Pin kop dakon pi gin agit. Pin kop dakon gen yoyin ek Juda amin yan yoyigit, “Yesu unun asi Kristo.”

⁶ Mani Juda amin da Pol dakon gen abin yipmanek jigilak gen yan imgwit. Yan aba imalnikon jimjim tawit tarapmikban manakwa yan yoyigit, “Ji Tipdom do amin ani kan, gulusun unun disi dakon, nak dakon dima. Nak abisok Amin Nwaknwari Kabikon kin Pin kop dakon gen unudon yoken.”

⁷ Yan yoyin ek muwut muwut yut unun yipmanek unudonjok pigi amin kind a mani Titus Jastus unun da yutnon wigigit. Titus unun Pin kop gawak imin ek egipgut.

⁸ Unun muwut muwut yut dakon mibiltok amini mani Krispus unun gat gwakni gat Pol da Pin kop dakon gen yanban Amin Tagi nandan gadan imgwit. Ae Korin kokup papmon amin morapmi nandan gadat anek telagi pakbi sowit.

⁹ Kalbi kindakon Amin Tagi da Pol buri pisanakwan dipmin yombem kind a kanakwan altan imin ek yan iyigit, “Gak dima pasalek nak dakon geno sigin yan tenjenjoki. Gen mapmit dima aki.

¹⁰ Nak gak gat egisat. Nak dakon amin morapmisi on kokup papmon ekwan, do amin kind a da dima gitjak.”

¹¹ Iyiban Pol Korin egakwan bilak kind a mudanakwan ae bilak kind a dakon kanek 6 kabi egek Pin kop dakon gen yoyin dekgit.

12 Mani Galio da Akaia miktım dakon kila amın madep yıkgıt bısapmon Juda amın da muwugek Pol uwal an ımınək abıdan ılık anan gen pi yutnon anki yıpmanək yan yawıt,

13 “On amın da amın Rom dakon gen teban dima guramıtıni do yoyın degek Pınkop gawak ımım dakon kosıt nwanwari yolısak.”

14 Yan yanba Pol da geni kobogı yoyık do agıt. Mani Galio da Juda amın yan yoyıgıt, “Juda amın, on amın Rom gapman dakon gen teban kind a yapgut, bo ae anpak yokwi kind a agıt kan, ji dakon gen tagı nandaken.

15 Mani ji dısi dakon gen monın monın ae man ae gen tebanji do yon. Nak unuden gen do gen pi ak do dima galak tosot. Dısi yan panmılıp abıt.”

16 Yan yoyınək yolban gen pi yut yıpmanək abıgıwıt.

17 Abıgı unudon gın Korin amın da amın kind a mani Sostenes abıdanək gen pi tamo da kapmatjok anakgwıt. Yan aba Galio unun awıt do nandaban yo ısali agıt. Sostenes unun Juda amın dakon muwut muwut yut dakon kila amın kind a.

Pol aeni Antiok kokup pap Siria miktımın kıgıt

18 Pol gıldat morapmı Korin egek don panmuwukbi galok gen yoyınək Prısıla gat Akwıla gat timıkban Senkria kokupmon pıgıwıt. Pıgı altanək Pol Pınkop do yan teban tok kind a kılı agıt, do busun dangwani mandagıt. Yan anək Siria miktımın kık do anək tap wakga kind a abıdawıt.

19 Abıdanək Epesas kokup papmon kın altawıt. Altanək Prısıla gat Akwıla gat unudon yopmanək

Pol iyi Juda amin da muwut muwut yutnon wukwan Juda amin gat Pinjkop dakon gen dakon mibili do gen emat anek nayinbi gayiko awit.

²⁰ Anek yan iyiwit, “Gak nin gat timisok di gat egek don kiki.”

Yan iyinba yoyigit, “Aripmi dima egipnenj.”

²¹ Mani yopmanj kik do anek yan yoyigit, “Pinjkop da ji do aeno opbenj do nandisagon don opbenj.” Yan yoyinjek tap wakgakon wigek Epesas yipmanjek kigit.

²² Kinj Sisaria kokup papmon altanek unudon da Jerusalem wigi panmuwukbi gildat tagi yan yoyinjek Antiok kokup papmon pigigit.

²³ Pigi Pol bisap dubagkok Antiok egek don aeni Galesia ae Prigia miktimon kokup morap ton unudon kokup gwasik agit. Yan anek Yesu nandan gadanj ingwit amin morap dakon nandan gadat panjteban agit.

Apolos da Epesas kokup papmon Pinjkop gen yagit

²⁴ Pol kokup gwasik anakwan Juda amin kinda mani Apolos unun Aleksandria kokup papmon amin kinda unun panabinj Epesas egipgut. Unun amin gen yogokni tagisi, ae Pinjkop dakon gen dakon mibili pakyanji nandagit.

²⁵ Amin da Apolos Amin Tagi dakon mibili do iyin dekba kili nandagit. Ae Amin Tagi dakon gen but dasi nandanek amin yoyin dekgit. Yan anek Yesu dakon mibili sunj dima yagit. Bamisi yan tenjenagit. Mani Jon da telagi pakbi sogit unun dogin nandagit.

²⁶ Apolos unun Juda amin da muwut muwut yutnon wigeek pasol pasoli mini Pinjkop dakon gen madepsi yoyigit. Yoyinjakwan Prisila gat Akwila gat da geni nandan Apolos abidan anki yutnikon egek Pinjkop dakon mibili pakyanansi nandan pisosak do iyin dekgimal.

²⁷⁻²⁸ Don Apolos Akaia miktimon kik do nandak nandak anakwan Epesas panmuwukbi da buri anteban awit. Yan anek papia kindu Akaia panmuwukbi da Apolos kwan tagisi abidoni do mandawit. Anakwa Apolos kin Akaia miktimon altanek amin da dabilon Juda amin dakon top geni pabin yopgut. Anek Pinjkop da papiakon gen ton unun panntenen anek Yesu unun asi Kristo yan yoyigit. Yan anek Pinjkop dakon nandan yawotni do anek nandan gadat awit amin unun madepsi panpulugagit.

19

Pol da Epesas kokup papmon Pinjkop dakon gen yagit

¹ Apolos Korin egipgut bisapmon Pol koron tetgin agek don Epesas pigi altagit. Pigi altanek Yesu dakon panjetni diwar pindakgit.

² Pindagek yan yoyigit, “Ji nandan gadat awit bisapmon Telagi Wup abidawit bo dima?”

Yan yoyinban yawit, “Dima, nin Telagi Wup kindu egisak yan dima nandagiman.”

³ Yanba Pol da yoyigit, “Kan ji ni telagi pakbi nan sowit?”

Yoyinban yawit, “Nin Jon dakon telagi pakbi nan sogimanj.”

⁴ Yanba Pol da yan yoyigit, “Jon da amin telagi pakbi son yomgut unun but tobil anek telagi pakbi soni do agit. Jon da yan yoyigit, ‘Amin kinda nak da bunon noldak unun amin nan nandan gadan imni.’ Jon da gen yagit unun Yesu do yagit.”

⁵ Pol da gen unun yanban nandanek Amin Tagi Yesu da manon telagi pakbi sowit.

⁶ Pin kop dakon pakbi sonakwa Pol da kisiri kwenikon witinjakwan Telagi Wup da unun kabikon pinjakwan gen mibili mibili yanek kombi gen yawit.

⁷ Amin unun 12 kabi da tilak da awit.

⁸ Pol Juda amin dakon muwut muwut yutnon wigeke Pin kop gen madepsi yoyigit. Anek Pin kop da Amin Kila Asak dakon gen do yanek gulusun nandak nandakni panmilip ak do aban notni pabin yopman yopman awit. Pol pi unun anek kanek kapbi egipgut.

⁹ Mani diwari gen unun nandanek but teban anek nandan gadat ak do dima galak tawit. Yan anek amin morapmi da dabilon Yesu Yolyol Kosit do yanba yokwi tok awit. Yan anakwa Pol gat Yesu dakon pan detni gat yopman degek si kiwit. Kin Pol gildari gildari yan nandak yut kindakon wukwan Pin kop dakon gen dakon mibili do nayinbi gayiko awit. Yan nandak yut unun Tiranus dakon.

¹⁰ Pol bilak bamori egek Pin kop gen yanakwan Esia miktimon Juda amin ae Grik amin egipgwit

uñun kisi morap da Amin Tagi dakon gen nandawit.

Skewa dakon monjini da koñ yol do awit

¹¹ Pol Pinƙop da anpuluganƙwan wasok tapmimi toñ nƙwaknwarisi morapmi agit.

¹² Yan agit do amin da imal dakni pañobiñ Pol da kwenon witjinek pañki sot amin do yoba timikgwit. Timigakwa sotni mudanƙwa koñni wiñ abigiwit.

¹³ Anƙwa Juda amin diwari da agek Amin Tagi Yesu da manon da koñ yol do anek yan yawit, “Pol da amin kinda dakon mibili yan tenjenosok, uñun Yesu. Uñun da manon gayiko abigi!”

¹⁴ Juda amin dakon mukwa sogok amin dakon amin madep kinda mani Skewa uñun dakon monjini 7 kabi da yan gin awit.

¹⁵ Anƙwa bisap kindakon koñ kinda da gen kobogi yan yoyigit, “Nak Yesu nandan imisat, ae Pol yo kisi nandan imisat. Mani ji namin?”

¹⁶ Yan yoyinek koñni toñ amin da miñgan kwenikon wigi obisi dapmanek imalni pañ dagan yopban yut yipmanek molañ abigiwit.

¹⁷ Juda amin ae Grik amin morap Epesas egipgwit uñun yo altagit dakon geni nandanek madepsi pasalgwit. Yan anek Amin Tagi Yesu dakon man do nandaba wukwisi agit.

¹⁸ Anƙwa amin nandan gadat kili awit uñun da amin morap da inamon kalip yo yokwi morap awit uñun yan tenjenawit.

¹⁹ Anek amin morapmi Sunduk dakon yo kidat pawilgwit uñun dakon mibili papiani pañabiñ amin morapmi da dabilon kindapmon soñba

sowit. Papia unun dakon yumanj nogi manjikba 50 tausen silwa monen agit.

²⁰ Yan anakwa Amin Tagi dakon gen tapmimi tonji iren tan anan kokupmi kokupmi kigit.

²¹ Yo morap unun altan mudanakwa Pol Jerusalem kik do anek miktim bamot Masadonia ae Akaia ban kik do nandagit. Nandanek yagit, "Nak Jerusalem kinjek don Rom kokup papmon kikkosi nandisat."

²² Pol panpulugok bamotni Timoti gat Erastas gat ban yabekban unun da kalip Masadonia kigimal. Kinakwal Pol iyi Esia miktimon bisap dubagkok egipgut.

Pol uwal an imgwit

²³ Unun bisapmon Epesas amin da Yesu Yolyol Kosit do yanba yokwi tok anek upbalap madepsi awit.

²⁴ Mibili yan do awit. Kisit kilda amin kinda egipgut mani Demitius. Unun amin silwa ban kokup kidat minjat Atemis unun dakon wup wasagit. Monen ilit pi anek pi monjini monen madepsi timikgwit.

²⁵ Demitius unun iyi dakon pi monjini ae kisit kilda amin diwari kisi yan yoban muwukba yan yoyigit, "Disi nandan, pi on amanon monen madepsi timikgamanj.

²⁶ Disi kili kan nandanyo awit. Pol da amin dakon nandak nandakni kili panupbal an mudagit. Anek amin kisit da kokup kidat wason unun yo bami dima yansi yosok. Pol da gen unun yanakwan

Epesas kokupmon amin ae Esia miktim amin da nandaba gen unun bamisi asak.

²⁷ Pol dakon gen da monej ilit kositnin anupbal akdisak do nak si pasoldot. Pinjop madep Atemis dakon telagi yut do amin da nandaba yo isalisi akdisak. Anek Atemis dakon man madepni mokdisak. Esia miktimon ae miktimi miktimi amin kisi unun pinjop minjat nan gawak iman. Mani Pol da unun dakon man madep abin yip do pi asak.”

²⁸ Yan yanban amin gen unun nandan japtan yan tidanek yawit, “Epesas nin dakon Atemis unun da wukwisi madep!”

²⁹ Yan yanek unun kokup papmon amin morapmi da madepsi yan tidanek upbalap madepsi awit. Anek Pol dakon notni bamori unun ilik panpan muwut muwut yut madepmon pankiwit. Unun amin bamot unun Masadonia amin, Pol gat kisi agipgwit. Mani kinda Gaius ae kinda Aristakus.

³⁰ Anakwa Pol amin da binapmon kik do nandagit mani panmuwukbi da dima kisak do kosit sopsop awit.

³¹ Ae Esia gapman dakon amin madep di unun Pol dakon notni, ununyo kisi da Pol muwut muwut yut madepmon dimasi kisak do gen yipba apgut.

³² Amin muwukgwit unun nandan upbal madepsi awit. Yan anek madepsi yan tidanek gen mibili mibili yawit. Ni mibili do muwukgaman unun dima nandaba pisagit.

³³ Juda amin da amin kinda mani Aleksanda yipba minjat amin morap da inamon agakwan amin da yokwi unun da bo ak yan nandawit. Yan anakwa

Aleksanda da Juda amin nin da dima aman yanon da geni kobogi yoyik do anek upbalap dima yoni do kisiri da tilak an yomgut.

34 Mani amin da Juda amin kindan yan kan nandanjo anek madepsi sigin yan tidanek yawit, “Epesas nin dakon Atemis unun wukwisi madep!” Unun gen nanigin sigin yanakwa bisap 2 aua da arip agit.

35 Yan anakwa Epesas kokup pap dakon kilda mandakni da gen sopman yominek nawa gen yan yoyigit, “Epesas amin, amin morap kisi nandan, Atemis daman dakon telagi yut ae tipni kundukon da magit unun kisi nin da kokup papmon tanakwal nin da kilani aman yan nandan niman.

36 Unun top dima unun asisi do upbalap dima yoni. Tayanok nandan kokwin anek yo don ani.

37 On amin bamot panaben unun Telagi Yut Madepnin dakon yo di kabo dima nagimal. Ae nin dakon pinok minat do yanba yokwi tok kindan dima agimal.

38 Demitius gat pi monjini gat nandaba yokwi tok anek gen di yok do nandan kan, gen pi agak bisapmon tagi yoni. Yanba gen kokwin amin madep da geni nandanek tagi panmilip ani.

39 Do ji genji di yan panmilip ak do nandan kan, gen kokwin muwut muwut bisapmon tagi yan panmilip ani.

40 Gapman dakon amin madep da abisok yo aman dakon geni nandisak kan, gen pikon nipjak do nak si pasoldot. Upbalap madep nido ayin yan niyisak kan, nin da gen kobogi tagi kindan aripmi dima iyinen.”

41 Kilda mandak da gen yaŋ yoyiŋek amin muwukgwit uŋun yoyiŋban kiŋ mudawit.

20

Pol Masadonia ae Grik miŋtimon agiŋgut

1 Upbalap madep awit da dagaŋakwan Pol da paŋmuwukbi yaŋ yoban abiŋ muwukba buri paŋteban aŋek galok gen yoyiŋek Masadonia miŋtimon kiŋgiŋ.

2 Kiŋ uŋudon agek paŋmuwukbi gen morapmi yoyiŋek buri paŋteban aŋek don Grik miŋtimon kiŋ altagiŋ.

3 Uŋudon kanek kapbi egiŋgut. Egek don tap wakgakon da Siria miŋtimon kik do tagap tagiŋ. Mani Juda amin da Pol aŋat do aŋek yaŋ nandat aŋ dakon geni nandagiŋ. Do yum piŋdagek Masadonia miŋtimon ae tobiŋ kik do nandagiŋ.

4 Amin diwari Pol gat kiŋi agiŋgwit. Kiŋda uŋun mani Sopata uŋun Beria kokupmon amin kiŋda, Perus dakon monji. Ae Tesalonaika kokupmon amin bamori mani Aristakus ae Sekundus, ae Debe kokup papmon nani kiŋda mani Gaius. Ae Timoti gat Esia miŋtimon amin bamori mani Tikikus ae Tropimus. Uŋun amin kabi Pol gat kiŋi agiŋgwit.

5 Uŋun amin kabi da kalip Troas kokup papmon paŋki egek nin do jomjom awit.

6 Aŋakwa nin Bret Yisni Mini Biŋap Madep mu-daŋakwan Pilipai yiŋmaŋek tap wakgakon wiŋek kiŋiŋmaŋ. Kiŋ tap binap agapno giŋdat 5 kabi mu-daŋakwan amin nin do jomjom aŋek Troas kokup

pap egipgwit unjudon kino notni pindak pindak agiman. Anek unjudon gildat 7 kabi egipguman.

Troas kokup papmon Pol da Yutikus kimakgit nan aban pidagit

⁷ Sonda kalbi nin panmuwukbi gat jap anwa nok do anek muwukgiman. Anapno Pol wisa dagokdo kiken yan nandanek Pin kop gen dubagisi yanakwan kalbi binapmi agit.

⁸ Yut nin da egipguman unun yut kwen tosok. Unun yutnon lam morapmi kolej yopgwit.

⁹ Unun yut da kosit gwagagon monji bilak kind a yikgit mani unun Yutikus. Pol da gen sanbenek yanakwan monji unun yik dipmin pagek uwagat anek wanga miktimon man anakgit. Man anakban kimakgit nan pigi abidawit. Unun yut notni kwen kwen awit dakon kidinji kapbi kwen nani egipgwiron da magit.

¹⁰ Mani Pol da pigi monji unun da kwenon pagek kisiri da kendagek yagit, “Ji nandaba kik dima ani. Egip egipni tan imisak.”

¹¹ Pol yan yanek aeni kwen wigi bret pidanban nawit. Yan anek gen sigin yoyinjakwan wigi wisa daganakwan yopman kigit.

¹² Yopman kinakwan amin monji unun abidan yutnikon anakwit. Wagil dima kimakgit yan nandanek butni yawori tawit.

Pol Troas kokup pap yipmanek Miletus kokup papmon kigit

¹³ Nin Pol yipmanek tap wakangon da Asos kokup papmon kin altanek Pol do jomjom agiman. Nin da kalip kinapno Pol iyi miktim kosit kik do anek unun do niyigit.

14 Jomjom anapno Pol Asos abin̄ altañ niban abidono tap walgakon wigek Mitilini kokup papmon kigiman̄.

15 Unudon da wisa dagokdo Mitilini yipmanek miktim kinda mani Kios kapmatjok tanban kanek yapguman̄. Ae gildat kinda do tap unun pudan̄ yapmanek Samos kokup papmon kin̄ altagiman̄. Ae unudon da wisa dagokdo Miletus kokup papmon kin̄ altagiman̄.

16 Pol da Esia miktimon bisap noknok dima anen̄ yan̄ nandagit, do nin tap walgakon da Epesas kokup pap si yapmanek Miletus kokup pap kigiman̄. Bisap noknok dima anek tepmi kinen̄ kan̄, Pentikos Bisap Madep Jerusalem konen̄ yan̄ nandagit.

Pol da Epesas pan̄muwukbi dakon kila amin̄ galok gen yoyigit

17 Nin kokup pap Miletus unudon egek Pol da Epesas pan̄muwukbi dakon kila amin̄ opni do gen yipban kigit.

18 Gen yipban kwan opba yan̄ yoyigit, “Nak kilisi Esia miktimon apgum bisapmon ji gat bisap morapmi egek anpak agim unun disisi nandan̄.

19 Bisap morapmi Juda amin̄ da nak abin̄ nep do gen yawit. Yan̄ anakwa bisap morapmi butno madepsi jik tanakwan kunam morapmi tagim. Anek nak nagado nandako manakwan Amin̄ Tagi dakon pi agim.

20 Nak ji pan̄pulgok do gen tagisi kinda dima wutjiko tagit. Gen kisisi muwut muwut madepmon ae yutjikon dayin̄ dekgim unun disisi nandan̄.

²¹ Nak Juda amin ae Grik amin but tobil anek Piŋkopmon kiŋek Amin Taginin Yesu nandan gadan imni do gen madepsi yan tenjenagim.

²² Nandani. Telagi Wup da unudon kiken dosi nayisak, do nak Jerusalem kikdisat. Unudon kiko yo kindani da altan namjak unun dima nandisat.

²³ Mani on gin nandisat, kokup morap agisaron butnokon Telagi Wup da yansi nayisak. Don amin da dam teban yutnon nepdan, ae jigi namdan unun kisi nayinjakwan agisat.

²⁴ Mani nak naga dakon egip egip do yo madep kindani yan nandanek egip egipno anjutnok do dima nandisat. Nak kosit unun agisat nanjin agek Amin Tagi Yesu da pi namgut unun an mudoken. Pi unun Piŋkop da nandan yawotni do anek yo madepsi ninon asak unun dakon Gen Bin Tagisi yan tenjenoken.

²⁵ “Not kabi, nandani. Nak ji gat egek Piŋkop da Amin Kila Asak dakon gen dayin tenjenagim. Nak abisok nandisat, ji depman kinapbo jikon da kindani da nak ae bujon dimasi nandakdan.

²⁶⁻²⁷ Nak Piŋkop dakon nandak nandak kindani dima wutjiko tagit. Kisisi dayin tenjenagim. Nak abisok but piso wagil dayisat. Do jikon da amin kindani Tipdom do amin asak kan, unun nak dakon gulusun dima.

²⁸ Ji disidi dakon kila anek panmuwukbi morap dakon kila kisi ani. Panmuwukbi kabi unun Piŋkop da Monji dakon yawi nan yuman nagit. Unun sipsip kabini ji da kila ani do Telagi Wup da ji manjin depgut.

²⁹ Nak nandisat. Depman kɨŋapbo jon piŋan yok-wisi da jikon abɨŋek sipsip kabi paŋupbal akdaŋ.

³⁰ Aŋakwa jikon da amin diwari da pidaŋ paŋmuwukbi kabikon da amin diwari buŋon yolni do top gen yoyikdaŋ.

³¹ Yaŋdo, ji kaŋ kimotni. Bilak kapbi da butgwan nak kunamon da ji kalon kalon kisi dayiŋ dekgim. Uŋun do dima iŋtoni.

³² “Nak abisok Piŋkop da kilasi asak do uŋun da kisiron depmanɗat. Nandaŋ yawotni dakon geni da ji paŋteban aban yoni tagisi telagi amin kabini do yopbi uŋun tagi timitni.

³³ Nak amin dakon moneŋ ae yo kabini do pindak galaktok dima agim.

³⁴ Nak da pi agim dakon mibili uŋun disi nandaŋ. Naga da kisit da pi aŋek yo nido wadak wadak agim uŋun timigek notno pi agimaŋ uŋun kisi paŋpulugagim.

³⁵ Naga pi teban yaŋ aŋek dayiŋ doligim. Jiyo yaŋ gin aŋek teban tokni mini amin uŋun paŋpulugoni. Amin Tagi Yesu iyi gen kinda yagit uŋun dima iŋtoneŋ. Gen uŋun yaŋ: ‘Yo imisak amin dakon kisik kisikni wukwi, aŋakwan iban abidosok amin dakon kisik kisikni piŋbi.’”

³⁶ Pol gen uŋun yoyiŋ mudaneŋek kila amin kabi gat ŋwakbeŋ aŋek bisit yagit.

³⁷ Bisit aban mudanakwan kila amin kisi da kuanam tagek Pol bedaŋ mandaŋ nawit.

³⁸ Pol da buŋon nak dakon iŋamno ae dima kokdaŋ yaŋ yoyigit do bupmisi nandawit. Bupmi

yanſi nandanek Pol anan tap waggakon ankiwit.

21

Pol Jerusalem kigit

¹ Nin kila amin yopman degek tap wakga abidanek nomansi miktim timjok kind a tap binap toſok unun mani Kos unudon wigigiman. Wigek unudon da gildat kind a do miktim timjok kind a tap binap toſok unun mani Rodes wigek unudon da Patara kokup papmon kigiman.

² Kin kono tap wakga kind a Ponisia miktimon kik do aban kagiman. Kanek unudon wigino kigiman.

³ Kin ek miktim tim kind a tap binap toſok unun mani Saiprus kanek unun gwanden tetgin do tanakwan nin amin tetgin da yapguman. Yapmanek Siria miktimon kin kokup Tair unudon tap wakga pan ki a kgit. Agakwan tap waggakon pi monji yik iligakwa

⁴ nin kin Yesu dakon pan det kabini pindatno unun gat gildat 7 kabi egipguman. Egapno Telagi Wup da pan tagap aban Pol yan iyiwit, “Gak Jerusalem dima kiki.”

⁵ Egipguman dakon bisap mudanakwan Yesu dakon pan detni gat ae minjat monjiyoni gat kisi kokup pap yipman degek tap kidipminon pigigiman. Pigi unudon njakben anek bisit agiman.

⁶ Bisit ano mudanakwan notni galok gen yoyin yoyin anek yutnikon kinakwa nin tap waggakon wigigiman.

Kombi amin Agabus da Pol gen iyigit

⁷ Nin Tair kokup yipmanek kin Tolemes kokup papmon altagiman. Unudon Yesukon sanbewit amin kabi gildat tagi yan yoyino unun gat gildat kinda egipguman.

⁸ Unudon pakgiman da wisa dagokdo unun kokup pap yipmanek Sisaria kokup papmon kin altanek Pilip da yutnon kino unun gat egipguman. Pilip unun yabekbi kabi panpulugoni do kalip amin 7 kabi manjikbi unun kabikon nani kinda. Unun amin Gen Bin Tagisi yan tentenok amin kinda.

⁹ Pilip unun gwi 4 kabi. Unun aminon dima yopbi. Minjat kabi unun kombi gen yogok minjat egipgwit.

¹⁰ Nin Sisaria kokupmon gildat kabi di egapno kombi amin kinda mani Agabus unun Judia miktimon da pigit.

¹¹ Pin altan nimanek Pol dakon boban napni abidanek Agabus da iyi dakon kisit kandapyo wangut. Wamanek yan yagit, “Telagi Wup da yan yosok, ‘Nak da on asat, yan gin Juda amin Jerusalem ekwan da on boban nap dakon ami waman Amin Nwakanwari Kabi da kisiron yipdan.’”

¹² Yan yanban Pol Jerusalem dimasi kisak do nin gat ae amin egipguman gat kisi da ankutnanek tebaisi iyigiman.

¹³ Mani Pol da gen kobogi yan yagit, “Nak dam tebanon nepni do tagi nandisat. Ae Jerusalem Amin Tagi Yesu da man do kimokgen do tagi nandisat. Do ji nido nak angolgol anek kunam takgan? Yan anakwa butno yokwi tosok.”

14 Yanban Pol kono kik do teban tagit, ae nandak nandakni nin da kulabik aripmi dima agagi yan nandanek yagiman, “Amin Tagi da yo altan imjak do nandisak unun tagi altan imjak.”

Pol dam tebanon yigakwan gen pikon yipmanek mibilni nandak do pi awit

(Kilapmi 21.15-26.32)

Pol Jerusalem kin altagit

15 Yan nandanek nin yiknin panek Jerusalem kokup papmon wigigiman.

16 Yesu dakon pandetni di Sisaria egipgwit unun gat kisi wigek unun da nin panke Nason da yutnon nipba egipguman. Nason unun kalip Yesu kili nandan gadan imgut. Miktimni unun Saiprus.

17 Nin Jerusalem kin altono panmuwukbi da nin but galagon da timikgwit.

18 Timikba pakgiman da wisa dagokdo Pol nin gat kisi Jems kok do kigiman. Kin altanek panmuwukbi dakon kila amin kisi morap unudon gin Jems gat ekwa pindakgiman.

19 Unudon Pol da gildat tagi yan yoyinek Pin kop da anpuluganban Amin Nwakanwari Kabikon pi morap agit unun dakon gen kisisi yoyin mudagit.

Kila amin da Pol Telagi Yut Madepmon wigisak do iyiwit

20 Panmuwukbi dakon kila amin Pol dakon gen nandanek Pin kop ankisiwit. Anek iyiwit, “Not nandaki. Juda amin morapmisi da Yesu kili nandan

gadanɗ ɪngwit. Uɗun amin kisisi da Moses dakon gen teban guramik kimokgoɗ.

²¹ Mani amin diwari da gak do yanɗ yoyiwit, ‘Pol da Juda amin Amin Nwakɗwari Kabi da bikbigon ekwanɗ uɗun Moses dakon gen teban dima guramitni do yoyiɗek yanɗ yoyisak, “Ji monjisi dakon giɗtim dima mandani. Ae Juda amin dakon anɗpak dima yolni.”’

²² Nianɗsi aneɗ? Gak idon kili apgul yanɗ nandanɗ gamdanɗ.

²³⁻²⁴ “Do nin da gen kinda gayino gak yanɗ gin abi. Anaki gakyoo kisi gen teban guramikdal yanɗ gandani. Nin gat amin 4 kabi ekwamanɗ. Uɗun amin kabi Pinɗkopmon yanɗ teban tok gen kinda kili awit. Gak uɗun amin kabi timikbi Pinɗkop da dabilon gen teban yolek giɗtim panɗkilek ak dakon anɗpak ani. Ae mukwa sok do uɗun dakon yo gak da gaga yubi. Yanɗ anaki uɗun amin kabi busunɗ danɗwani tagi mandani. Yanɗ abi amin da gandanɗek top yanɗ ɪngumanɗ yanɗ gandani.

²⁵ Amin Nwakɗwari Kabi Yesu nandanɗ gadanɗ ɪngwit amin nin da gen anɗteban agimanɗ uɗun kili mandanɗ yomgumanɗ. Gen uɗun yanɗ: Ji kokup kidat do paret abi uɗun dakon jap dima noni. Ae yawi gat ae bit kilapyo si tipba kwonɗ dima noni. Ae minɗat wiliyo yumabi mibili mibili dima ani.”

²⁶ Gildat kinda do Pol amin 4 kabi uɗun timikban giɗtim panɗkilek ak dakon anɗpak anɗek egipɗwit. Yanɗ anɗek Telagi Yut Madepmon wigi mukwa sogok amin dakon mibiltok amin ni bisapmon wasip

añek, ae amin kalonj kalonj dakon paretni mukwa soni unun do Pol da but pıso yoyigıt.

Juda amin da Pol Telagi Yut Madepmon abıdawıt

²⁷ Gıdat 7 kabı pali mudanjanwan Juda amin di Esia mıktimon da apgwıt unun da Pol Telagi Yut Madepmon kawıt. Kanek mıñat amin morap muwukgwıt dakon but sugañek Pol abıdawıt.

²⁸ Abıdanek yan tidanek yan yawıt, “Israel amin ji abın nin pañpulanganba on amin gen pikon yıpno. On amin da kokupmi kokupmi amin morapmi dakon but pañupbal asak. Añek Israel amin kabı nin do, ae Moses dakon gen teban do, ae on Telagi Yut Madep kisi do yanba yokwi tok asak. Ae unun gin dima. Grik amin timikban on Telagi Yut Madep da nagalon wıñek telagi tamo on anupbal aban yo isalı asak.”

²⁹ (Kalıp Epesas kokup papmon amin kindamanı Tropimus unun Pol gat Jerusalem kokup papmon ekwal pındakgwıt, unun do añek gen unun yawıt. Unun amin Pol da abıdanban Telagi Yut Madepmon wıgıgımal yan nandawıt.)

³⁰ Kokup madepmon amin gen unun nandan wurıpdagek terı terı da tımtım yanek apgwıt. Abın Pol abıdan ılık anan Telagi Yut Madep dakon nagal yapmanek wanga abıgıwıt. Yan añek unudon gin Telagi Yut Madep dakon yoma kisi sogwıt.

Rom dakon emat amin da Pol abıdawıt

³¹ Pol anakba kimot do anakba Jerusalem amin morap kisi gen butjap ematyo madep an unun dakon gen bini Rom dakon emat amin dakon mibıl tok amin da nandagıt.

³² Yan nandanek unudon gin kila amini di gat ae emat amini di gat timikban tintim yanek minjat amin kabikon pigiwit. Pigakwa amin da emat amin dakon mibiltok amin gat ae emat amini gat pindagek Pol sanjenek dima anakgwit.

³³ Emat amin dakon mibiltok amin da obin Pol abidanek nap teban bamori ban Pol abisini do yoyigit. Anek amin yan yoyigit, “On namin amin kinda? Ae ninan agit?”

³⁴ Yanban di da gen kinda anakwa di da nwanwari yawit. Yan yanek upbalap madep anakwa gen bami kinda dima abidagit. Do Pol abidan anan emat amin da yomakon awigini do yoyigit.

³⁵ Pol kin yut unun da man wigigon alanakwan amin da Pol si anakba kimotjak do gwayan tebaisi awit. Yan aba emat amin da pasalek Pol si kendak anan wigiwit.

³⁶ Amin morapmi da bunon yolek madepsi sigin yan tidanek yawit, “Anakba kimakban!”

Pol da Juda amin iy dakon nandan gadat dakon mibili yoyigit

³⁷ Emat amin da Pol anan yutnikon awigik do anakwa emat amin dakon mibiltok amin Grik genon da yan iyigit, “Gen kinda tagi gayiken?”

Yanban iyigit, “Gak Grik gen nandisal, ma?”

³⁸ Abikisokgwan Isip amin kinda gapman gat emat wasanek amin dapdap sibani ton amin 4 tausen timikban miktim amini minikon kiwit. Gak unun amin dima, ma?”

³⁹ Yanban Pol da yagit, “Nak Juda amin kinda. Kokupno unun Tasas, Silisia miktimon toso. Kokup madepno amin morap da man bini nandan. Amin gen tagi yoyiken?”

⁴⁰ Yanban mibiltok amin da gen tagi yoyisak do iyigit. Iyiban Pol unun man wigigon da agek upbalap dima ani do kisiri da tilak an yomgut. Yan aban amin kisi upbalap yipman mudawit. Yan anakwa Pol da Ibru genon da yan yoyigit,

22

¹ “Not kabi ae dat kabi nandani. Nak gulusun kinda dima agim do dayikdisat.”

² Nandaba Pol Ibru genon da gen anakwan upbalap dima anak tayanok egipgwit. Yan anakwa Pol da yan yoyigit,

³ “Nak Juda amin kinda. Meno da Tasas kokup pap Silisia miktimon toso unudon analagit. Mani nak on kokup papmon tagagim. Yoyidetno Gamaliel unun da nak babiknin dakon gen teban morap tagisi nayin dekgit. Ji Pinok dakon pi but dasi an, nakyon kisi yan gin an kimakgim.

⁴ Nak da minat ae wili nandan gadat anak Yesu Yolyol Kosit nan agipgwit unun panupbal anak dapbo kimotni do pi agim. Anak pabisin panpan dam teban yutnon panigim.

⁵ Yan anakwa mukwa sogok amin dakon mibiltok amin gat ae kila amin dakon gen kokwin amin kabi da nandan namgwit, do nak da pi agim unun da ji tagi dayin tentenoni. Unun da Juda amin notnin Damaskus egipgwit do papia kinda mandawit. Unun naba nak Yesu nandan gadan imgwit

amin kabî Damaskus egîpgwit unun timik pañobîñ Jerusalem dam teban yutnon yopmanek kobogî do yo yokwi anyomni do anek kigim.”

*Pol da but tobîl agît dakon mibîli yoyigît
(Yabekbi 9.3-19 ae 26.12-18)*

⁶ Pol sanbenek yan yagît, “Nak kin gildat binap 12 kilok da tilagon Damaskus ankapmat anapbo tenjenî madep kindâ Kwen Kokup da piñ anbinap aban nak binapmon akgim.

⁷ Tenjenan naban nak miktimon man pagedk nandanapbo gen kindâ altanek yan nayigît, ‘Sol! Sol! Gak nido nak anupbal ak do pi asal?’

⁸ “Yanban yan iyigim, ‘Amin Tagi gak namîn?’

‘Iyiko yagît, ‘Nak Yesu Nasaret amin nan anupbal ak do pi asal.’

⁹ Amin nak gat agîpguman unun tenjenî kawit. Mani gen unun nayigît unun dima nandawit.

¹⁰ “Nayinban iyigim, ‘Amin Tagi, nak ninan aben?’

“Gen unun yoko Amin Tagi da nayigît, ‘Gak pidan Damaskus kokupmon pigaki amin kindâ da pi morap aki do yan mudan gamgum unun do gayisak.’

¹¹ Tenjenî madep unun tenjenan naban dabilno pilin tagit do amin agîpguman unun da nak kisitnokon da abidan Damaskus abigîwit.

¹² “Abigî nepba amin kindâ mani Ananias nak nandak do apgut. Unun amin Pinkop gawak iminek gen teban guramik kimakgit. Juda amin morap Damaskus egîpgwit da nandaba amin kilegîsi kindâ agît.

13 Ananias unun kapmatjok da abin agek nak yan nayigit, 'Sol not, dabilgo aeni sintosak.' Yan nayinban unudon gin sintanjek Ananias kagim.

14 Kanapbo nayigit, 'Babiknin dakon Pinjok da gak da nianji abi do nandisak unun golinban koki do manjin gepgut. Ae Amin Kilegi kanaki unun da iyi gen gayinban nandaki do manjin gepgut.

15 Gak yo morap pindak nandanjo agil unun minat amin morap yoyin tentenokdisal.

16 Do bisap noknok dima abi. Pidanjek telagi pakbi sonjek mani yanaki unun da diwarigo wiririk gaban.'

17 "Don aeno Jerusalem tobil abin Telagi Yut Madepmon wigi bisit an egek dabilno kulabik anakwan dipmin yombem kindakagim.

18 Kanapbo Amin Tagi da yan nayigit, 'Gak tepmisi pidan Jerusalem yipman ki. Nak dakon gen on kokup papmon yoyiki kan, amin da dima abidokdan.'

19 "Nayinban iyigim, 'Amin Tagi, dima, on amin kalip nak da muwut muwut yut morapmon agek amin gak nandan gadan gamgwit unun baljanjek dam tebanon yopgum unun nandan naman.'

20 Ae gak dakon gen yan tentenok amingo Stiwen anakba kimakgit bisapmon nak kapmatjok agek tip ban anakgwit amin dakon imal dubakni ilik yopman naba kila agim. Anjek pindagapbo Stiwen anakba kimakban nandako tagisi agit.'

21 "Mani Amin Tagi da nayigit, 'Nak da Amin Nwaknwaru Kabi kokup dubagisikon ekwan unun do kiki do yabekdat.'"

Pol da emat amin nak Rom amin kinda yan yoyigit

²² Pol da Amin Nwakuwari Kabi do gen unun yanakwan amin da nandanek yan tidanek yawit, “Anakba kimakban. Unuden amin miktimon tagi dima egipmi.”

²³ Yan tidanek imal dubakni ilik maba kinakwa kimbaban timik maba kwen wigiwit.

²⁴ Yan anakwa emat amin dakon mibiltok amin da emat amini yan yoyigit, “Ji Pol anki nin ekwaman yutnon baljoni. Baljanek amin da mibili nido japmi nandanek yan tidan iman unun dakon mibili iyi yanban nandani.”

²⁵ Yoyinban anki kisit kandapyoni paninjin anek wamgwit. Anakwa Pol da kila amini kapmatjok akban kanek yan iyigit, “Gen kokwin amin da nak dakon mibilno dima kan nandanjo anakwa nak nitdan. Unun tagi dima akdan. Nak Rom amin kinda. Ji Rom dakon gen teban yapmanjan.”

²⁶ Yanban kila amini gen unun nandan kin mibiltok amini yan iyigit, “Ma, on amin Rom amin kinda. Gak niansi akdisal?”

²⁷ Iyinban kin Pol yan iyigit, “Nayinbi nandako. Gak Rom amin kinda?”

Iyinban yagit, “Asi nak Rom amin kinda.”

²⁸ Yanban yan yagit, “Nak Rom aminsi dagok do tomni madepsi yumgin.”

Yanban Pol da iyigit, “Gak yan agil mani nak altagimon da Rom aminsi kinda egipgum da egisat.”

²⁹ Yanakwan amin Pol baljok do awit pasalek dima baljawit. Anakwa mibiltok amin da Pol Rom

amin kinda nan yoyiko nap teban nan anteban ayin
yan kan nandanjo anek unun kisi pasol pasol agit.

Pol gen kokwin amin kabikon gen yagit

³⁰ Juda amin da Pol ni gulusun nan agit do
yon, emat amin dakon mibiltok amin unun dakon
mibili pakyanji nandak do pi agit. Do gildat kinda
do mukwa sogok amin dakon amin madep kabi
ae Juda amin dakon gen kokwin amin morap abin
muwutni do gen tebai yipgut. Yipban abin muwu-
gakwa Pol dakon nap teban wital iminek abigi
yipban unun da inamon akgit.

23

¹ Pol da sinjanban gen kokwin amin kabikonsi
kinakwan pindagek yan yoyigit, “Not kabi, abikikon
da win abisok egisaron nak Pin kop da dabilon
butnokon da tagisi egi anan wit yan nandisat.”

² Gen unun yanban mukwa sogok amin dakon
mibiltok amin Ananias da Pol da kapmatjok akg-
wit amin gen kaganikon anatan do yoyigit.

³ Yoyinban anagakwa Pol da yan iyigit, “Pin kop da
gitdisak. Gak yut dakon pompom kilegi yombem,
mani mukgwan nip da nanba nitniranbi. Gak gen
teban guramikdat yan nandanek nak gen pikon
nep do abil da yikdal. Mani gaga gen teban yap-
manek nitni do yoyisal.”

⁴ Amin kapmatjok akgwit da gen unun nandanek
Pol yan iyiwit, “Gak Pin kop dakon mukwa sogok
amin dakon mibiltok amin do yanba yokwi tok an
imisal, ma?”

⁵ Yanba Pol da yoyigit, “Not kabi, Pin kop da papi-akon gen yan to sok:

‘Ji kila aminji kind a do yanba yokwi tok dima ani.’ On amin unun mukwa sogok amin dakon mibiltok amin yan dima koko pisak.”

⁶ Pol da gen kokwin amin kabi di unun Sadyusi amin ae di Parisi amin yan nandan yomgut. Do gen papmon da yan yoyigit, “Not kabi, nak Parisi amin kind a. Datno kisi unun Parisi amin kind a. Nak amin kimakbi da kimoron da don pidokdan unun do nandan teban tane k egisat. Yan nandisat do anek gen pikon nepman.”

⁷⁻⁸ Sadyusi amin da amin kimakbi aripmi dimasi pidoni, ae anelo wupyo mini yan yon. Mani Parisi amin unun kisi nandan teban ton. Yan nandan do anek gen unun yanban Parisi amin ae Sadyusi amin iyi uwal uwal anek pudan kabi bamori awit.

⁹ Anek gen teban yoyindet amin di unun Parisi kabikon nani unun da pidan age k madepsi yan tidanek yan yawit, “On amin gulusunni minisi koman. Wup bo anelo kind a da gen bo iyigit? Unun dima nandaman.”

¹⁰ Yan yanba emat amin dakon mibiltok amin da pindakban gen emat madepsi awit. Yan anek amin kabi bamot unun da Pol teri teri da ilikba giptimi daganakwan kimotjak yan do pasalgit. Do emat amini yabekban pigi Pol amin kabi da binapmon nan gwayen anan emat amin da yutnon ankiwit.

¹¹ Anki yipba kalbi Amin Tagi da Pol da kapmatjok age k yan iyigit, “Gak pasol pasol dima aki. Si teban tane k egipbi. Nak dakon gen Jerusalem

yan tenjenagil unun Rom miktimon yan gin yan tenjenoki.”

Juda amin da Pol anakba kimotjak do gen yan anteban awit

¹² Wisa dagokdo Juda amin muwugek Pol anakba kimotjak do wagil yan anteban awit. Anjek yawit, “Jap pakbiyo dima anjek Pol anjatno kimagakwan don noneŋ. Yan dima aneŋ kaŋ, Piŋkop da nin tagi nindapjak.”

¹³ Yan teban tok awit amin unun 40 yapgut.

¹⁴ Amin kabi unun kiŋ mukwa sogok amin dakon amin madep kabi, ae kila amin kabi yan yoyiwit, “Nin jap dima nanek Pol anjatno kimagakwan don noneŋ do wagil yan anteban aman. Yan dima aneŋ kaŋ, Piŋkop da nin tagi nindapjak.

¹⁵ Do ji gat ae gen kokwin amin kabi gat muwugek emat amin dakon mibiltok amin do gen yipba kwan unun da Pol yipban jikon opjak. Mibilni sigin nandak do nandaman, gen yan yipba kisak. Anakwan jikon dima abiŋ altanakwan kosiron anjatno kimotjak do nin tagap toneŋ.”

¹⁶ Mani Pol gwaktani da kosiron pasilikon da anjatdaŋ dakon geni nandaneŋ emat amin da yutnon wiŋi Pol unun do iyigit.

¹⁷ Iyiban Pol da emat amin 100 dakon kila amin kindan yan iban opban yan iyigit, “Gak on monji abidaŋ anan mibiltok amingokon ankwu gen di nandak unun iyisak.”

¹⁸ Iyiban monjisok unun ankiŋek mibiltok amin yan iyigit, “Dam tebanon egisak amin Pol da yan

naban opbo on monji gagon anopben do nayinban anobisat. Gen kinda nandak unun gayikdisak.”

¹⁹ Yanban mibiltok amin da monjisok unun kisirikon da abidan anan ilenikon kin iyi gin egek yan iyigit, “Gak ni gen nan nayik do nandal?”

²⁰ Yanban monji unun da yan iyigit, “Juda amin da anwa gak da Pol yipbi gen kokwin amin kabikon pigisak do gen yan anteban ayin. Pol dakon mibili di gat nandan yanon da top gayikdan.

²¹ Mani amin kabi kinda 40 yapmandak unun da jap pakbiyo dima anek Pol kosiron pasilikon da anjatno kimagakwan don nonen yan anteban awit. Yan dima anen kan, Pinkop da nin tagi nindapjak yan yawit. Do gak dima nandan yobi. Gak da geni nandanek nandan yobi do sirtan ekwan.”

²² Yan yanban mibiltok amin da monjisok unun yabegek yan iyigit, “Gak tayanok kin gen nayil unun do amin kinda dimasi iyiki.”

Pol yipba Sisaria kokupmon kigit

²³ Yan anek mibiltok amin da emat amin 100 dakon kila amin bamori yan yoban opbal yan yoyigit, “Jil kin emat amin 200 gat, ae oskon akwan amin 70 gat, ae jangwa timit amin 200 gat yan timitjil. Timikbal tagap tanek kalbi 9 kilok Sisaria kini.

²⁴ Yan anek Pol do os kinda kisi anoman anek Pol ankutnan anan gapman dakon mibiltok amin madep Peliskon ankini.”

²⁵ Yan yoyinek Peliks do papia kinda yan mandagit,

26 “Nak Klodias Lisias da papia on gapman dakon mibiltok amin madep Peliks do mandisat. Gildat tagisi.

27 Juda amin da unun amin abidanek anakba kimotjak do awit. Mani nak da unun Rom amin kinda yan kan nandanjo agim, do nak gat emat amin kabino gat da kin uwalni da kisiron nan abidagiman.

28 Anek ni gulusun kinda agit nan abidawit unun dakon mibili nandak do anek gen kokwin amin kabinikon ankgim.

29 Nak da Juda amin yoyiko iyi dakon gen tebani kinda yapmak do anek abidaman yan nayiwit. Mani gen yan imgwit unun koko yo madep dima agit. Rom amin nin da si anatan kimotjak bo ae dam tebanon yipnejan da aripmon gulusun kinda dima agit.

30 Ae Juda amin da si anakba kimotjak do pasilikon da gen yan anteban awit unun nandanek tepmisi yabekgo gagon obisak. Ae gen yan iman amin unun kisi gagon obinek mibili nido gen yan iman unun gak da inamon yan tenjenoni do yoyisat.”

31 Kalbi emat amin gen unun guramigek Pol abidan anan kokup pap Antiparis unudon ankiwit.

32 Wisa dagokdo emat amin kabi miktimon da agipgwit unun tobil iyi da yomakon kinakwa oskon agipgwit amin dagin Pol Sisaria anan kiwit.

33 Oskon agipgwit amin Sisaria kin altanek gapman dakon mibiltok amin madep do papia unun iminek Pol yo kisi unun da kisiron yipgwit.

³⁴ Gapman dakon mibiltok amin madep da papia unun manjinek Pol yan iyigit, “Gak provinsgo dukon?”

Yanban Pol da iyigit, “Nak provinsno Silisia.”

³⁵ Yanban iyigit, “Gen yan gaman amin da abin altanakwa gengo don nandaken.” Yan iyinek obip amini yoyinban Pol kila amin madep Erot da kalip yut madep agit unudon yipmanek kilani ani do yoyigit.

24

Juda amin dakon kila amin da Pol gen pikon yipgwit

¹ Gildat 5 kabi egi mudanek mukwa sogok amin dakon mibiltok amin Ananias gat, ae kila amin di gat, ae Rom dakon gen teban nandak nandak amin kinda mani Tetulus kisi Sisaria pigiwit. Pigi Pol ni gulusun nan agit dakon geni gapman dakon mibiltok amin madep iyiwit.

² Gapman dakon mibiltok amin madep Peliks da Pol yan iban winakwan Tetulus da Pol gulusun agit dakon mibili yan iminek Peliks yan iyigit, “Kila amin madep Peliks, gak da nin panpuluganaki emari mini yaworisi ekwaman. Gak nandak nandakgo tagisi do nin da miktimon kulabik tagisi anaki abisok tagisi ekwaman.

³ Unun do anek nin gak do but galaksi nandanek ya yansi gayaman.

⁴ Mani gak bisap dubagi abidono egipnen unun tagi dima. Do nandan yawok niminek genin pisipmisok on nandan nibi do gayaman.

⁵ “On amin yokwi morapmisi panalon aban koman. On miktimon kokup kisi morapmon Juda amin dakon buri suganban emat upbalapyo madepsi an. Ae Juda amin nin nipman degek nandan gadat nwanwari kind aawit. Amin da unun kabi do Nasaret Amin yan yon. Unun amin kabi dakon mibiltok amini oni akdak.

⁶⁻⁷ On amin da Telagi Yut Madep anupbal aban telagi dima tosak do pini anjakwan abidagiman.

⁸ Do gak da gaga iyinaki gen morap yan imaman unun bami yoman yan iyi yanjakwan nandaki.”

⁹ Yan yanjakwan Juda amin kisi da Tetulus dakon gen jonigek yan yawit, “Gen morap yosok unun bamisi yosok.”

Pol da Peliks gen iyigit

¹⁰ Gapman dakon mibiltok amin madep da Pol da gen yosak do kisit tilak an iban Pol da yan yagit, “Nak nandisat, bilak morapmi gak on amin kabi dakon gen kokwin kila agak amini egipgul. Do gen yan namen dakon kobogi gayik do tagisi nandisat.

¹¹ Amin yoyiki kan yan gayikdan, nak Pin kop gawak im do anek Jerusalem kin altanek gildat 12 kabi egipgum.

¹² Juda amin nandanakwa nak amin kind a gat gen emat Telagi Yut Madepmon dima agimak. Bo ae muwut muwut yutnikon bo kokup papmon amin panmuwugek upbalap ani do butni dima sugagin.

¹³ Abisok gen on yan naman dakon bami kind a dima golikdan. Unun top yon.

14 Mani gen bamisi unun yan. Nak babiknin dakon Pinjop gawak iminek Yesu Yolyol Kosit nan agisat. Juda amin da unun kosit do nandan gadat njwakjwari kinda yan yon. Nak gen teban morap ton ae kombi amin da gen morap mandawit unun nandan teban tosot.

15 Pinjop da amin kilegi ae yokwiyo kisi don kimoron ban paban pidokdan unun do nandan teban tanek egisat. On aminyo kisi yan gin nandanek ekwan.

16 Yan do anek bisapmi bisapmi Pinjop da dabilon ae amin da dabilon butnokon gulusunno mini egipben do kilani tebaisi asat.

17 “Nak bilak di kokup njwakjwarikon egek don Jerusalem apgum. Juda amin notnoni yoni mini amin panpulgok do monen panapgum, ae Pinjop do mukwa sok do kisi apgum.

18 Nak Telagi Yut Madepmon kik do anek mibiltok kilektok dakon silip yolek don kigim. Telagi Yut Madepmon kili kilek tagim da egapbo nandawit. Nin amin kalonj sok da upbalapmi mini egipguman.

19 Mani Juda amin di Esia Provins da apgwit unun da nak abidawit. Unun amin kabi kisi pigiman da abisok gak da inamon gen yan naman tam tagi. Mani dima piwit do Juda amin kabi on akgaman da nak do gen di yan nam do nandan kan, abisok gak da inamon agek gen yan namni kan tagi.

20 On Juda amin kabi nak asidon gen kokwin amin kabini da inamon agapbo kili nandawit. Do ni gulusunno nan kawit unun nanji gayini do yoyi.

²¹ Nak gen kalonji kinda gin gen papmon da yan yagin, 'Pin kop da amin kimakbi aeni paban pidokdan unun nandan teban tosot. Yan nandisat do ji da nak gen pikon nepman.'

²² Peliks unun Yesu Yolyol Kosit unun dakon mibili kili nandan mudagit. Do Pol gen unun yan mudanakwan Juda amin jomjom ani do yoyinek yagit, "Emat amin dakon mibiltok amin Lisias da pinakwan genji dakon yan dagok don an daben."

²³ Yan yoyinek emat amin 100 dakon kila amin yan iyigit, "Pol dam tebanon yipmanek tebai dima wanni. Ae notni da an pulugok do apba kan, dima kirinik yobi."

Peliks da Pol dam tebanon yipban bilak bamori egipgut

²⁴ Gildat kabi di egi mudanakwa Peliks gat minatni Drusila gat apgumal. Drusila unun Juda minat kinda. Peliks da Pol yan iban obin Yesu Kristo nandan gadan imam dakon mibili do iyinakwan nandagit.

²⁵ Pol unun anpak kilegi gat, ae amin iyi do kila anek anpak kalipmi pabin yopmanek egip egip dakon gen gat, ae Pin kop da don gen pikon nipdisak unun do iyigit. Iyinakwan Peliks da nandan pasalek yagit, "Gak nipman dek kiki. Don bikbikno kinda tanban kan opbi do gen yipbo opak."

²⁶ Peliks unun Pol da monen di iban dam tebanon nan pulugan yipban kisak unun do kisi nandagit. Yan nandagit do bisap morapmi Pol yan iban opban gen yagimal.

²⁷ Don bilak bamori egi mudanakwa Posius Pestus da Peliks dakon tamo abidagit. Anakwan Juda amin da Peliks do nandaba tagi asak yan do Peliks da Pol dam tebanon sigin yipban egipgut.

25

Pol da Rom dakon kila amin madep Sisa da geni nandisak do yagit

¹ Pestus da abin gapman dakon tamo madep abidan yigek wasanek Judia miktin kila agit. Anek gildat kapbi egi mudanek Sisaria kokup pap yipmanek Jerusalem wigigit.

² Wigakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae Juda amin dakon mibiltok amin gat da Pestuskon kinjek Pol gen yan imgwit unun do iyiwit.

³ Iyinek tebaisi yan yawit, “Gak nin panpuluganek yanbi unun amin yipba Jerusalem wisak.” Amin di kosiron pasilek Pol anakba kimotjak do kili yoyiwit unun do anek gen unun iyiwit.

⁴ Yanba Pestus da yan yoyigit, “Pol Sisaria dam tebanon egisak. Nak Sisaria kili ununjok pigikdisat.

⁵ Do kila aminji di yopba nak gat pigino gulusun kinda agit kan, unun amin da gen yan imni.”

⁶ Pestus unun gat gildat 8 bo 10 egi mudanakwa Sisaria pigigit. Pigi pakgwit da wisa dagokdo gen pi an yutnon yigek Pol anopni do yoyigit.

⁷ Yoyinban anobin yipba agakwan Juda amin Jerusalem da piwit da Pol angwasin akgwit. Anek gulusun yokwisi morapmisi agit yan yanek gen

yaŋ imgwit. Mani gen uŋun bami mini isalsi yaŋ imgwit.

⁸ Yaŋba Pol da yaŋ yoyigit, “Nak Juda amin da gen tebanon gulusuŋ kindi dima agim. Ae Telagi Yut Madep do bo ae Sisa do gulusuŋ kindi dima agim.”

⁹ Yaŋban Pestus uŋun Juda amin da but galak nandan imni do anek Pol yaŋ iyigit, “Gak Jerusalem wigi nak da inamon agaki gen on yaŋ gamen uŋudon nandaken do tagi nandisal?”

¹⁰ Yaŋban Pol da yaŋ iyigit, “Nak Sisa dakon gen kokwin amin kabikon akdat. I don gin gen yaŋ namgwit dakon geni nandagi. Nak Juda aminon gulusuŋ kindi dima agim uŋun gaga pakyaŋsi nandisal.

¹¹ Nak si kimokgen da aripmon suŋ kindi agim kaŋ, tagi nikba kimokgen. Mani top yaŋek gen pikon nepgwit kaŋ, amin kindi da nak Juda amin da kisiron dimasi nepjak. Rom dakon kila amin madep Sisa daŋin geno nandisak do nandisat.”

¹² Yaŋban Pestus nandan kokwin amin kabini gat gen yaŋek uŋun da kwenon yaŋ iyigit, “Gak Sisa da gengo nandisak do yal, do Sisakon kikedisal.”

Pestus da kila amin madep Agripa Pol do iyigit

¹³ Gildat kabi di egi mudanek kila amin madep Agripa gat sami Benaisi gat Pestus kok do Sisaria kokupmon opgumal. Obinek but galak gen iyinek pi tamo on abidagil uŋun do nandando tagisi asak yaŋ iyigimal.

¹⁴ Sisaria gildat morapmi egipgumal do Pestus da Pol dakon geni amin madep iyinek yagit, “Peliks da amin kindi dam tebanon yipgut da egisak.

15 Nak Jerusalem wigigim bisapmon Juda amin dakon mukwa sogok amin dakon amin madep kabini gat, ae kila amini gat da unun amin gen yan imgwit. Yan iminek sun agit dakon kobogi nak da yan dagok anapbo kobogi yokwi abidosak do yawit.

16 Yanba yoyigim, 'Rom amin ninon gen teban kinda yan tosok. Amin kinda da amin kinda gen yan imjak kan, amin unun da geni yan imjak amin da inamon agek gen yan iban kobogi tagi yosak. Yan aban asi yo yokwi kinda agit kan, kobogi do yo yokwi tagi an imimi. Yan dima ani kan, Rom nin dakon gen teban yapmanjan.'

17 "Nak idon opgum bisapmon gen yan imgwit amin nak gat kisi opguman. Obinek nak bisap noknok dima agim. Pakgiman da wisa dagokdo gen pi yutnon yigek unun amin anopni do yoyigim.

18 Anjobinakwa gen yan imgwit amin da pidan agek yo yokwisi kinda agit do bo yan imdan yan nandagim. Mani dima.

19 Yum yo bamori dogin gen emat awit. Kinda unun iyi Pin kop anpak niansi anek gawak iman unun do yawit, ae kinda unun amin kinda kimakgit mani Yesu do gen emat awit. Mani Pol da Yesu unun pidagit da egisak yan yosok.

20 Nak gen unun dakon mibili nandako dima pisagit do nianon da gen kokwin kilegi aben yan do antidok agim. Do Pol yan iyigim, 'Gak Jerusalem wigi nak da inamon agaki gen on yan gamen unudon nandaken do tagi nandisal?'

21 "Yan iyiko Pol yan yagit, 'Nak Sisa da geno nandisak do nandisat. Do idon dam tebanon egapbo don nepbi Sisakon kiken.' Yan yagit do dam

tebanon sigin egipjak do yan dagagim. Unudon egakwan Sisakon kigik dakon kosit anjoman anjek don yipbo kisak.”

²² Agripa da gen unun nandanek Pestus yan iyigit, “Nak da naga unun amin dakon geni nandaken do nandisat.”

Yanban Pestus da kobogi yan iyigit, “Anwa yanakwan nandakdisal.”

²³ Gildat kinda do Agripa gat Benaisi gat kila amin madep imalni tagisi panek opgumal. Opbal emat amin dakon mibiltok amin madep gat, ae kokup pap unun dakon mibiltok amin gat kisi muwut muwut yutnon wigiwit. Anakwa Pestus da Pol yan iban wigit.

²⁴ Winakwan Pestus da yan yagit, “Kila amin madep Agripa, gat ae amin morap on muwaman ji on amin do koni. Juda minat amin morapyo Jerusalem ekwan ae idon ekwan kisi da on amin gen yan imgwit. Anjek madepsi yan tidanek unun amin dimasi egipjak, nak da si anjakgo kimotjak do nayiwit.

²⁵ Mani nak da gulusun kinda si kimotjak da aripmon dima agit kagim. Ae iyi Sisa da geni nandisak do yagit, do nak da yan mudan ibo Sisakon kikdisak.

²⁶⁻²⁷ Mani ni gen bami kinda nan mandan yipbo amin madepninon kisak unun dima nandako pisosok. Dam tebanon amin kinda yipbo kinakwan gen yan imgwit dakon but piso gen kinda gat dima yipbo kisak kan unun tagi dima. Do kila amin madep Agripa, gak ae amin kabi ji kisi da on amin dakon mibili nandani do anjek muwaman.

Mibilni pakyaŋsi nandano piŋanəkwan gen bami papiakon tagi mandaken.”

26

Pol Agripa da iŋamon gen yaŋit

¹ Agripa da Pol yaŋ iyigit, “Bikbik gabo gaga do gen ya.”

Iyiban mirak yopni do Pol kisiri anenagek iyi kutnok do gen yaŋ yaŋit,

²⁻³ “Kila amin madep Agripa, gak Juda amin nin dakon anpak unun pakyaŋsi nandisal, ae pidok pidok mibili nido aman unun kisi nandan mudosol. Do Juda amin da gen yaŋ naminakwa nak naga ankutnok do gen kobogi gak da iŋamon yok do tagisi nandisat. Butgo yawori tanəkwan yigek gen morap gayikdisat unun pakyaŋsi nandaki.

⁴ “Juda amin morap kisi da nak pakyaŋsi nandan naman. Nak moniŋisogon miktinnokon yawi diwatno gat egapno nandan namgwit. Ae unudon gin dima, don Jerusalem paŋki egipgum bisapmon kisi nandan namgwit.

⁵ Nak dakon mibilno unun da kilisi nandan namgwit, do iyi gayik do nandan kaŋ tagi gayini. Nak monji bilagi egipgumon da wasanək Parisi amin kinda egipgum. Parisi amin dakon gen tebani unun morapmisi. Juda amin kabi diwari dakon gen tebani yapmanək unun dakon jigisi. Gen teban morap unun guramikgim.

⁶ Gen pikon nepgwit dakon mibili unun yaŋ. Piŋkop da babaknin do yo ak do yaŋ teban tagit unun asi altokdisak yaŋ nandan teban tosot.

⁷ Juda amin nin dakon amin kabi 12 unun kalbi ae gildari Pinjkop gawak imamanj. Yanj anek yo unun asi altokdisak yanj nandanj teban tanjek ekwamanj. Kila amin madep, nak kisi unun dogin nandanj teban tanjek egisat. On gen dogin Juda amin da gen pikon nepgwit.

⁸ Amin diwari ji nido Pinjkop da amin kimakbi aripmi dima paban pidokdan yanj nandanj?

⁹ “Kalip nakyo kisi Yesu Nasaret amin dakon man abinj yip do pi madepsi abenj yanjsi nandagim.

¹⁰ Jerusalem kokup papmon pi yanjsi agim. Mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da yanj mudanj naminakwa Yesu dakon telagi minjat amin kabi morapmi dam tebanon yopgum. Ae si dapba kimotni do gen yanj anteban awiron nakyo kisi da si dapba kimotni do yagim.

¹¹ Bisap morapmi Juda amin dakon muwut muwut yut tawiron agek unun amin Yesu manji imni do pi madepsi agim. Nak butjap madepsi nandanj yominjek yo yokwisi anj yobenj do kokup pap dubagikon kisi yol panjigim.

*Pol da iyi Yesu nandanj gadanj imgut do iyigit
(Yabekbi 9.3-19 ae 22.6-16)*

¹² “Bisap kindakon mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da yanj mudanj naba Damaskus kigim.

¹³ Kila amin madep, nak yanjsi gayisat, gildat binap 12 kilok da tilagon kosiron kinapbo tenjenj madep kinda Kwen Kokup da pinban kagim. Tenjenj unun tapmimi tonjsi tenjenjagit. Gildat

dakon tenjenj yapgut. Tenjenj unun nak ae amin agipguman ninon yamgut.

¹⁴ Anek tenjenj niban nin kisi miktimon manpak mudagimanj. Manj pagek nandanapbo Ibru genon da gen kinda yan nandagim, ‘Sol, gak nido nak anupbal ak do pi asal? Gak nak dakon galaktok yol do kurak tanjek gaga nanj tepmi imisal.’

¹⁵ “Yan nayinban yagim, ‘Amin Tagi gak namin?’
“Yan yoko Amin Tagi da yagit, ‘Nak Yesu. Nak nanj anupbal ak do pi asal.

¹⁶ Gak pidan at. Gak nak dakon oman aki do anek manjin gep do altan gamisat. Gak abisok yo pindakdal, ae yo don goliko pindatgi unun dakon yan tenjenok abi do manjin gepmandat.

¹⁷ Nak da gak ankutnanapbo gaga dakon amin kabi ae Amin Nwakanwari Kabi da gak dima anupbal ani. Gak yabekgo Amin Nwakanwari Kabikon kinj

¹⁸ but dabilni pabi pisoni. Pabi pisanjek pilin tuk manji iminek but tobil anek tenjenikon apni. Abinek Sunduk dakon tapmimon da pulugan kinjek Pinjkopmon apni. Anek nak nandan gadan naminakwa diwarini wiririk yobo telagi minjat amin kabinokon sanbeni.’”

Pol Pinjkop dakon pi agit unun do iyigit

¹⁹ Pol sanbenjek yan yagit, “Kila amin madep Agripa, nak Kwen Kokup dakon yo unun kanjek geni dima kirinikgim.

²⁰ Damaskus da wasanjek Jerusalem ae Judia miktim kisi, ae Amin Nwakanwari Kabikon agek Pinjkop dakon gen yoyin tenjenanjek yan yagim, ‘Ji but tobil anek Pinjkop nandan gadanj imni. Yan anjek

asi but tobil ayin yan amin da dandani do anpak kilegisi ani.'

²¹ Gen unun yanapbo Juda amin da Telagi Yut Madepmon abidanek nikba kimokgen do pini awit.

²² Mani Pin kop da anpuluganakwan egi anan wigim da abisok egisat. Yan agit do abisok idon agek amin isali ae amin madep ji do gen on yan tenjenosot. Gen on kalipsigwan kombi amin gat ae Moses gat da yo don altoni do yawit unun banjin yosot.

²³ Yan yawit, 'Kristo unun tepmi panek don kimoron da wasok wasok pidot pidot amin egipjak. Anek Israel aminon ae Amin Nwakiwari Kabikon kwan Pin kop dakon Gen Bin Tagisi dakon tenjeni do yan tenjenosak.'

Pol da Agripa but tobil asak do iyigit

²⁴ Pol gen sigin yanakwan, Pestus da madepsi yan tidanek yagit, "Pol gak but upbal al. Nandak nandak kalugi timit do pi morapmisi abi unun da nandak nandakgo anupbal ak."

²⁵ Yanban Pol da yagit, "Kila amin madep Pestus, nak but upbal dima asat. Nandak nandakno tagisi tanakwan gen bami yosot.

²⁶ Unun yo morap unun nomansi alatan mudawit, do kila amin madep Agripa da gen morap yosot unun kisi nandan mudosok. Unun do anek pasol pasoli mini nomansi iyisat.

²⁷ Kila amin madep Agripa, gak kombi amin dakon gen nandan teban tosol yan nandisat."

28 Yanban Agripa da Pol yan iyigit, “Bisap pisipmisok gen nayinbi Kristo Dakon Amin kind a dagoken yan nandisal, ma?”

29 Yanban Pol da kobogi yan iyigit, “Bisap pisipmi bo dubagi egek but tobil ani unun da yo madep dima asak. Gak ae on amin kabi abisok nak dakon gen nandan, ji kisi nak yombem gin ani do Pin kop bisit iyisat. Mani on nap teban kisit jikon pan teban ani do dima galak tosot.”

30 Pol yan yanban kila amin madep, ae gapman dakon mibiltok amin madep, ae Bena isi, ae amin diwar i amin madep gat yikgwit unun kisi pidan akgwit.

31 Pidan agek yut unun yipman degek notni yoyin yoyin anek yawit, “On amin si kimotjak bo ae dam tebanon egipjak da aripmon gulusun kind a dima agit.”

32 Yan yanakwa Agripa da Pestus yan iyigit, “On amin yipbi isal tagi kigigi, mani iyi Sisa da geni nandisak do yagit, do Sisakon yipno kisak.”

Pol Rom kigit

27

(Kilapmi 27-28)

Pol Rom kisak do tap wakgakon yipgwit

1 Nin tap wakga abidanek Itali miktimon kinen do yan anteban awit. Anek Pol gat ae dam tebanon amin di gat timik emat amin 100 dakon kila amin da kisiron yopgwit. Kila amin unun mani Julius. Unun Sisa Dakon Emat Amin Kabikon nani kind a.

² Nin kokup pap Adametium dakon tap wakga kindakon wigigiman. Tap wakga unun Esia miktim dakon kokup pap diwari ton unudon kik do agit. Aristakus, kokupni Tesalonaika, unun nin gat kisi kigiman. Provinsni unun Masadonia.

³ Agapno wisa daganban Saidon kokupmon panji akgiman. Unudon Julius da Pol do nandaban tagi agit do yan iyigit, "Gak kwi notgoni da yo nido wadasal unun tagi anpulugoni."

⁴ Unun kokup yipman dek kinapno mirim dambi da apgut do Saiprus miktim tim tap binap tosok unun da yongam anakwan nin unun tetgin da kigiman.

⁵ Kinjek Silisia ae Pampilia Provins bamot yapmanek tap binap mandanek kokup pap Maira unudon kin altagiman. Maira unun Lisia Provinskon tosok.

⁶ Unun kokup papmon Julius da tap wakga nwanwari kindan analon agit. Tap wakga unun kokup pap Aleksandria dakon tap wakga kindan. Unun tap wakga Itali kik do agit do nin unudon wigigiman.

⁷ Wigino mirim unun dambi da apgut do tap wakga unun yaworisi agegakwan gildat kabi di mudawit. Nin si antidok anek don kokup pap Nidas anakwan agiman. Mirim dambi da sigin abanakwan tap wakga antobilno miktim timjok kindan tap binap tosok unun mani Krit unun da anyongam anakwan mirim dima agit tetgin da kigiman. Kinjek Krit dakon miktim tomni diwat kindan yipban tap kaga kigit mani Salmone unun da kapmatjok da yapmanek kigiman.

⁸ Tap wakga dakon kila amin pi madepsi anakwa Krit dakon tap kidipmin nan yolek kigiman. Kin don kokup kinda mani Tap Waga Tamo Tagisi unudon kin altagiman. Kokup unun kokup pap Lasia da kapmatjok tosok.

⁹ Nin yaworisi agek bisap madepsi nagiman. Anek Juda amin da Pin kop do nandanek jap kelek ekwan bisap madepni unun kili yapmak, do mirim sikakyo da tap pakbi anupbal akdisak yan nandanek Pol da yan yagit,

¹⁰ “Amin morap, gen dayisat unun pakyanansi nandani. Nin kinapno bisap yokwisi kinda noman tan nimdisak. Anakwan yik gat ae tap wakga gat ae nin gat kisi mudokdaman.”

¹¹ Mani emat amin 100 dakon kila amin Pol da gen unun yagit do nandaban yo isali anakwan tap wakga abidok amin gat ae tap wakga dakon ami gat dakon nandak nandakni yolgit.

¹² Ais bisapmon tap wakga unun tamokon tagi dima pan ki akgan. Do amin morapmi da but kalon anek yum Piniks kokup papmon pan ki egip do ankilik konen yan nandawit. Unudon ais bisapmon tagi egipnen yan nandawit. Piniks unun Krit miktimon saut tet do tosok, ae unudon da gildat pigisak tetgin do noman tagi kokogi. Piniks unun Krit dakon tap wakga pan ki akgan tamo kinda. Unudon mirim madep dima asak.

Mirim madepsi agit

¹³ Mirim saut tet da yawori anakwan Piniks tagi kinen yan nandawit. Yan nandawit do kirat madep tap wakga abidanban akgan unun ilikba winban Krit da tap kidipmin nan yolek kigiman.

14 Mani bisap dubak dima agapno mirim madepsi tapmiri ton kinda apgut. Mani unun Nod Tet Mirim yan yon. Unun mirim da Krit miktim timon da apgut.

15 Abin tap wakga tebaisi tidanakwan nin sigin kik do antidok agiman, do tap wakga yum kono mirim da iyi awilgit.

16 Anakwan nin kin miktim timjok kinda tap binap tosok mani Kauda unun da manjikon da kigiman. Unun da yongam timi di agit do nin pi madepsi anek bot monin abisino bunon nolgut unun ilitno apgut.

17 Apban tap wakga dakon pi monji da ilikba tap waggakon winban tebaisi anteban awit. Yan anek nap teban yopba tap wakga da mibilgwan pukwa tap wakga dima tuwil kisak do waman panteban awit. Ae Aprika miktim unun da kapmatjok niman tim yokwi kinda tosok mani Sitis unudon tap wakga da kin teban tosok yan do pasol pasol awit. Yan awit do tap wakga dakon imal ilikba pinba yum kanakwa mirim da tap wakga awilgit.

18 Mirim gat tap gat da nin tebaisi ukwayikgimal, do wisa dagokdo tap wakga dakon pi monji da yik morap maba tap kaga pigi mudawit.

19 Anek gildat kinda do tap wakga dakon pi monji da tap wakga dakon yoni diwari maba pigiwit.

20 Mirim sikakyo madepsi da dagok dagogi mini anakwan gildat morapmi agipgumanon gildat dabil gat ae gik gat dima pindakgiman. Ae nin pulugan kinen yan kinda dima nandagiman. Nin kisisi pasildaman yan nandagiman.

21 Gildat morapmi jap dima nanek agipgwit. Don

Pol da binapnikon agek yan yoyigit, “Amin kabi, ji nak dakon gen guramikba Krit miktım timon si egipguman tam, tap wakga dima yokwi tanban, ae yo morap dima pasilbam.

²² Mani abisok yan dayisat, nin kabikon kinda dima pasildisak. Tap wakga dagin wagil tasik tokdisak, do ji but pasol dima ani.

²³ Nak Pin kop gawak imisat. Nak unun dakon amin. Unun dakon anelo kinda da kalbi abin nak da kapmatjok agek

²⁴ yan si nayik, ‘Pol, gak dima pasolgi. Asisi gak kin Sisa da inamon atdisal. Nandaki, gak dakon bisit Pin kop da kili nandak, do amin morap gak gat tap waggakon ekwan unun dima pasildan.’

²⁵ Pin kop dakon aneloni da yan nayik, do ji dima pasolni. Pin kop top dima yosok. Gen nayik unun yan si altanban kokdaman.

²⁶ Yum kanapno mirim da tap wagganin awil anki miktım tim kinda tap binap tosok unudon yipban tegan atdisak.”

²⁷ Nin gildat 14 non Tap Adia unudon agek unun kalbi binap 12 kilok tap wakga dakon pi monji da nin miktım tim kindakon abin ankapmat aman yan nandawit.

²⁸ Yan nandanek tap pakbi ilari bo ae kwen yan kok do tilak yipba pigi 40 mita abidagit. Yan kanek ae timisok di gat kin tilak aeni yipba pigi 30 mita abidagit.

²⁹ Yan kanek tap wakga kin tipmon tidanban wagil tuwil kisak yando si pasalgwit, do tap wakga da bunikon kirat madep tap wakga abidanban ak-

gan 4 kabi yopba pigiwit. Yan anek wisa tepmi dagosak do bisit pi awit.

³⁰ Tap wakga dakon pi monji unun nian anek tap wakga tayangok yipman degek giptimnin pankutnonen yanon da kosit wusik awit. Do bot monji witalba pigakwan kirat madep tap wakga abidanban akgan unun tomnikon da yopno pigini yan top yoyiwit.

³¹ Anakwa Pol da emat amin 100 dakon kila amin gat ae emat amini gat yan yoyigit, “On amin kabi tap waggakon dima egipni kan, ji kisi pasildan.”

³² Yanban emat amin da bot monji anteban awit nap unun mandan daganban tap da anan kigit.

³³ Wisawisa do Pol da amin morap jap noni do yan yoyigit, “Bisap dubak butji tagi dima tanakwa jap dima nawit. Isalsi agakwa gildat 14 mudak.

³⁴ Yando, ji jap si noni dosi dayisat. Nanba unun da ji panteban asak. Ji dimasi pasildan. Ae busun dangwanjisok kinda dimasi pasildisak.”

³⁵ Gen unun yan mudanek bret abidan amin morap da dabilon Pin kop ya yan iyinek bret pudanek nagit.

³⁶ Yan aban amin morap kisi dakon but tagisi anakwa kisi da jap nawit.

³⁷ Nin morap kisi 276 yan da tap waggakon agipguman.

³⁸ Jap aripninon nanek tap wakga tagap tosak yan do wit maba tap kagagwan pigiwit.

Tap wakga tuwil kigit

³⁹ Wisa daganakwan tap wakga dakon pi monji da miktim unun kanek ni miktimon abiman unun dima nandaba pisagit. Mani tap wakga da pan ki

atjak tamo nımani ton tagisi kinda kawit. Yan kanek nin unudon panjki atneñ kan tagisi yan nandawit.

⁴⁰ Yan nandawit do kirat madep tap wakga abıdanban akgañ unun dakon napni mandañ daganba tap kagagwan tawit. Yan anek unudon gin tap wakga anıobilakwa agısak dakon kindap kwik dakon napni wıtdalgwit. Anek mirim da tap wakga pişonban kisak do imal ilikba kwen wigigit. Yan anakwa tap wakga unun tap kidipmiñ tetgin kigit.

⁴¹ Mani tap wakga nıman madep kinda tap binap tagit unudon wukwan abıdagit. Tap wakga dakon tomno nımanon tebaisi teğanek tagit. Yan anakwan tap da tap wakga dakon bunji tidañ tuwilgit.

⁴² Emat amin da dam tebanon amin pakbi pudanek wagil kıkdañ yan nandanek si dapba kimotni do nandawit.

⁴³ Mani emat amin 100 dakon kila amin da Pol anıkutnanek dima dapba kimotni do nandagit, do dima dapni do emat amin yanşop anyomgut. Anek tap pudañ nandan amin tap pakbigwan manek unun da kalip ilenon wigini do yoyigit.

⁴⁴ Anakwa amin diwari kindap diwat ae tap wakga dakon diwat ban timigek ilenikon wigini do yoyigit. Yoyıñban yan gin anek nin kisin ilenikon tagisi wigigıman. Amin kinda dima pasilgit.

28

Pol Malta mıktım timon egıpgut

¹ Nin ilenikon tagisi wigigıman. Wigek mıktım timjok kinda tap binap toşok unun mani Malta

uñudon obıman Ƴan kokup amın da niyınba nandagıman.

² Uñun kokupmon amın da nin do anpak tagisi anningwit. Sikak manek kokup mirimisi agit do kindap pañ soñek uñudon kindap alineñ do niyiwit.

³ Pol kilan kilan di pañmuwuk kindapmon soñakwan tuñon amın emari toñ kinda kindap tedep da yolban wigıt. Wiñ Pol da kisiron inñek geni duban piğakwan tegañ tagıt.

⁴ Uñun kokupmon amın da kañba Pol da kisiron tuñon amın uñun telin telin aban kawit. Ƴan kañek iyi gin notni yoyin yoyin anek yawit, “Koni, on amın uñun amın kinda anakban kimakgit. Tap kaga piği dima kuñwak, mani abisok kobogi yomyom piñkop da dima egipjak do nandisak, do kobogi imisak.”

⁵ Mani Pol da tuñon amın uñun pambalikban kindapmon manakwan Pol da giptimon yo kinda dima noman tañ imgut.

⁶ Amın giptimi pap tosak bo ae uñudon gin man pagak kimotjak Ƴan nandawit. Mani bisap dubagi egi kañba Pol da giptimon yo kinda dima altañ imgut Ƴan kañek nandak nandakni kulabik anek yawit, “On amın uñun piñkop kinda.”

⁷ Kindap soñ aligıman da kapmatjok Malta dakon kila amın madepni dakon yoma uñudon tosoğ. Kila amın uñun mani Publius. Uñun amın da nin timik yutnikon pañki gıldat kapbi kilanin tagisi agit.

⁸ Publius dakon datni uñun sot anek giptimi kindapmi soñakwan pakgit. Ae kok ilityo kisi agit,

do Pol unun kok do wigek bisit an imin mudanek kisitni kwenikon wutjinek anmilip agit.

⁹ Yan aban unun miktim timon sot amin diwari kisisi apba panmilip agit.

¹⁰ Nin do nandaba wukwan nimejek but galak do yo morapmi ningwit. Ae tap wakga abidok do agiman bisapmon kosit agek nan panyo anen do yo unun tap wakgakon yopgwit.

Pol Rom kin altagit

¹¹ Nin Malta miktim timon kanek kapbi egipguman. Egek don tap wakga kinda abidanek kosit wasagiman. Unun tap wakga ais bisapmon unudon panabin akgit. Tap wakga unun Aleksandria kokup pap dakon. Tomnikon kokup kidat Sus dakon monji bamotni unun yayat dakon wupmi pasin yopbi.

¹² Nin tap wakga abidanek kokup pap Sirakus kin gildat kapbi unudon egipguman.

¹³ Egek don Sirakus yipman degek Regium kokupmon kin altagiman. Unudon pakgiman da wisa dagokdo mirim saut tet da apgut do nin Regium yipman dekgiman. Yipman degek gildat kinda do nin Puteoli kokupmon kin altagiman.

¹⁴ Unun kokupmon Yesu nandan gadan imgwit amin di pindakgiman. Pindatno unun da Sonda kinda nin gat egipnen do niyiwit. Do unun gat egek don miktim kosit Rom kokup papmon kigiman.

¹⁵ Kinapno Rom amin diwari Yesu nandan gadan imgwit amin da nin abaman yan nandanek nin timit do kosiron apgwit. Apba kokup kinda mani Apius Maket unudon nin amin diwari gat domdom agiman. Ae diwari kokup kinda mani Yuman

Nanek Pokgoŋ Yut Kapbi unudon pindagiman. Pindagek Pol tapmin panek Pinkop ya yan iyigit.

¹⁶ Nin Rom pigino Pol iyi gin yut kindakon egakwan emat amin kinda da kilani aban egipjil do yawit.

Pol da Gen Bin Tagisi Rom yagit

¹⁷ Pol gildat kapbi egek Juda amin dakon kila amin yan yoba apgwit. Abin muwugakwa yan yoyigit, “Not kabi, nak nin dakon amin kabi bo ae babiknin dakon anpak pabin yop do anek yo yokwi kinda dima agim. Mani amin da nak Jerusalem abidan Rom amin da kisiron nepgwit.

¹⁸ Nepba Rom amin da gen morapmi nayinba geno nandaba gulusun kinda si nikba kimokgen da arip dima agim kawit. Yan kawit do isal nepba kiken do nandawit.

¹⁹ Mani Juda amin da yan do dima galak tawit. Yan awit do Sisa dagin geno nandisak do yagim. Mani nak naga dakon amin kabino gen pikon yopben yanon da dima agim.

²⁰ Mibili nianon da on nap teban kisitnokon yipgwit unun dayik do anek yan dabo aben. Israel amin da Mesaia apdisak yan nandan teban ton. Unun Mesaia kili apgut yan si nandisat. Yan do anek dam tebanon egisat.”

²¹ Yan yanban iyiwit, “Gak dakon gen Juda amin di da papiakon mandan yipba apban dima kagiman. Ae Juda amin kinda da Judia miitim da idon abinek gak do gen yokwi kinda dima niyiban nandagiman.

22 Mani kokupmi kokupmi amin da Juda amin nin da bikbigon amin kabi kinda nandan gadat nwanjwari kinda awit unun do gen yokwi yan yoba nandaman, do gaga dakon nandak nandak niyinbi nandanen do nandaman.”

23 Yan yanek bisap kinda yipmanek don unun bisap yipgwiron Pol da yut egipguron amin morapmi unudon apgwit. Apba wisa dagokdo da wigi pilin tuk anakwan Pol da Pin kop da Amin Kila Asak dakon geni yoyin tentenan yomgut. Yan anek Moses da gen tebanon, ae kombi amin da papiakon gen ton unun ban yoyinnek Yesu nandan gadan imni do pi madepsi agit.

24 Yanban di da Pol da gen yagit do nandaba bami agit, ae diwari da nandan gadat ak do dima galak tawit.

25 Do iyi gin gen emat anek si kiwit. Mani dima kinakwa Pol da mibi gen kinda yan yoyigit, “Telagi Wup da kombi amin Aisaia antagap aban babikji do gen bamisi kinda yan yoyigit:

26 ‘Gak kin on amin kabi yan yoyiki: Ji bisap morapmisi gen nandadan, mani mibili dima nandaba pisokdisak.

Ji bisap morapmisi sinjanek kokdan, mani dima kan nandanjo akdan.

27 Unun do anek on amin nandak nandak kositni kili sogwit.

Ae gen kalugi di gat nandak do kurak tanek mirakni pan sogwit ae dabilni waman sogwit.

Yaŋ diŋa awit tam, dabilni ae mirakni ae but-
niyo da kaŋ nandaŋyo aba piŋanban nagon
tobilba nak da paŋmilip abom.’ ”

²⁸⁻²⁹ Pol saŋbeŋek yaŋ yaŋiŋ, “Uŋun do ji nandani,
Piŋkop da amin yokwikon baŋ timitjak dakon geni
Amin Nwakiŋwari Kabikon kwan uŋun da mirak
yopmaŋek nandaŋdaŋ.”

³⁰ Pol da yut uŋun egiŋgut uŋun si yumaŋ naŋ
naŋ aŋek bilak bamori egiŋgut. Egakwan amin da
yutnikon abiŋ abiŋ aŋakwa nandaban tagiŋsi agiŋ.

³¹ Aŋek Piŋkop da Amin Kila Asak dakon geni
yoyiŋ tenŋenŋek Amin Tagi Yesu Kristo do yoyiŋ
dekiŋ. Gen yaŋ tenŋenok do diŋa pasalkiŋ. Ae
amin kiŋda da yaŋ sop diŋa aŋ iŋgut.

PIN^KOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long
Niugini

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106